ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

TÜRKÇE
5. SINIF
I. DÖNEM ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ
CEVAP ANAHTARI

1. TEMA
OYUN DÜNYASI

1. TEMA
OYUN DÜNYASI

DİNLEME/İZLEME

T.D.5.3. Dinleyeceğinin/izleyeceğinin içeriğine yönelik tahminde bulunabilme

a) Dinleyeceğinin/izleyeceğinin başlık, görsel ve/veya belirli bir bölümünden hareketle içerikle ilgili ipuçlarını belirleyip ön bilgileriyle ilişkilendirir.

b) İçerik veya sonraki bölümlerle ilgili mantıklı tahminde bulunur.

c) Tahminine yönelik gerekçelendirme yapar.

T.D.5.4. Dinlediğinde/izlediğinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme

a) Dinlediğinin/izlediğinin bağlamından söz varlığı unsurlarının anlamıyla ilgili ipuçlarını belirleyip ön bilgileriyle ilişkilendirir.

b) Söz varlığı unsurlarının anlamına ilişkin mantıklı tahminde bulunur.

c) Tahminin doğruluğunu kaynaklardan (sözlük, başvuru kitapları, genel ağ vb.), ebeveyn veya öğretmenden yardım alarak kontrol edip yargıya ulaşır.

T.D.5.5. Dinlediğinin/izlediğinin yüzey anlamını belirleyebilme

a) Dinlediği/izlediği ve varsa ona eşlik eden görsellerden hareketle bağlama dair ipuçlarını bulur.

b) Dinlediğinde/izlediğinde doğrudan verilen bilgileri (tanımı verilen kavram, düşünce, yönerge, iletilmek istenen mesaj, açıkça ifade edilen ana fikir vb.) belirler.

T.D.5.13. Dinlediğinin/izlediğinin anahtar kelimelerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Dinlediğinin/izlediğinin içeriğini yansıtan anahtar kelimeleri belirler.

b) Anahtar kelimelerin dinlediğiyle/izlediğiyle ilişkisini ortaya koyar.

T.D.5.17. Dinlediğinden/izlediğinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Dinlediğinin/izlediğinin temayla ilgili söz varlığı unsurlarını belirler.

b) Söz varlığı unsurlarının anlam ilişkilerini inceler.

KONUŞMA

T.K.5.1. Konuşma sürecini yönetebilme

a) Konuşmayı başlatma, sürdürme, sonlandırmayla ilgili selam, hitap vb. kalıp ifadeleri kullanır.

b) Söz sırası alır ve/veya verir.

T.K.5.7. Hazırlıksız konuşma yapabilme

a) Çıkış noktasından ve ön bilgilerinden hareketle kısa süreli zihinsel planlama yapar.

b) Doğaçlama yoluyla bağlama uygun ve doğal bir biçimde konuşur.

T.K.5.8. Konuşmasında sesini uygun şekilde kullanabilme

T.K.5.17. Konuşmasını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme

a) Kullanacağı söz varlığı unsurlarını belirler.

b) Söz varlığı unsurlarına bağlama uygun şekilde konuşmasında yer verir.

T.K.5.20. Konuşmasında beden dilini kullanabilme

a) Dinleyicilerle/izleyicilerle göz teması kurar.

b) Baş, el, kol, bacak ve bedenin genel duruşunu içeriğe uygun kullanır.

c) İçeriğe uygun olarak yaygın yüz ifadelerini (şaşırma, kızgınlık, mutluluk vb.) kullanır.

OKUMA

T.O.5.2. Akıcı okuyabilme

T.O.5.3. Okumada strateji, yöntem ve teknik seçimlerini yönetebilme

a) Amacı, ilgi ve ihtiyaçları, materyalin özellikleri, faaliyetin süresi ve bilgiye erişim olanaklarını analiz ederek görüş oluşturur.

b) Analiz sonuçları doğrultusunda okurken kullanacağı strateji ve/veya yöntemi/tekniği seçer.

T.O.5.4. Okuyacağı metnin içeriğine yönelik tahminde bulunabilme

a) Okuyacağı metnin başlık, görsel ve/veya belirli bir bölümünden hareketle içerikle ilgili ipuçlarını belirleyip ön bilgileriyle ilişkilendirir.

b) Metnin içeriği veya sonraki bölümleriyle ilgili mantıklı tahminde bulunur.

c) Tahminine yönelik gerekçelendirme yapar.

T.O.5.5. Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme

a) Metnin bağlamından söz varlığı unsurlarının anlamıyla ilgili ipuçlarını belirleyip ön bilgileriyle ilişkilendirir.

b) Söz varlığı unsurlarının anlamına ilişkin mantıklı tahminde bulunur.

c) Tahminin doğruluğunu kaynaklardan (sözlük, başvuru kitapları, genel ağ vb.), ebeveyn veya öğretmenden yardım alarak kontrol edip yargıya ulaşır.

T.O.5.6. Metnin yüzey anlamını belirleyebilme

a) Metin ve varsa ona eşlik eden görsellerden hareketle bağlama dair ipuçlarını bulur.

b) Metinde doğrudan verilen bilgileri (tanımı verilen kavram, düşünce, yönerge, iletilmek istenen mesaj, açıkça ifade edilen ana fikir vb.) belirler.

T.O.5.7. Görselle iletilen anlamı belirleyebilme

a) Görseldeki unsurlardan hareketle anlama ilişkin ipuçlarını bulur.

b) Ön bilgileri ve ipuçlarından hareketle açık ve/veya örtük olarak iletilen mesajı belirler.

T.O.5.15. Metnin anahtar kelimelerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Metnin içeriğini yansıtan anahtar kelimeleri belirler.

b) Anahtar kelimelerin metinle ilişkisini ortaya koyar.

T.O.5.20. Metinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Metnin temayla ilgili söz varlığı unsurlarını belirler.

b) Söz varlığı unsurlarının anlam ilişkilerini inceler.

YAZMA

T.Y.5.1. Yazma sürecini yönetebilme

a) Yazma şekli (yazılı üretim ve yazılı etkileşim), amacı, bağlamı ve olanakları doğrultusunda yazma içeriğini, hedef kitlesini, yazma ortamını ve araçlarını belirler.

b) Yazılı etkileşiminde yazışmayı başlatma, sürdürme, sonlandırmayla ilgili selam, hitap vb. kalıp ifadeleri kullanır.

T.Y.5.2. Yazmada strateji, yöntem ve teknik seçimlerini yönetebilme

a) Yazma şekli (yazılı üretim ve yazılı etkileşim), amacı, bağlamı ve olanaklarını analiz ederek görüş oluşturur.

b) Analiz sonuçları doğrultusunda yazarken kullanacağı strateji ve/veya yöntemi/tekniği seçer.

T.Y.5.3. Yazısında içerik ve yapıya yönelik seçimlerini yönetebilme

a) Yazma amacına uygun paragraf türü ve/veya metin yapısını belirler.

b) Seçtiği paragraf türünü ve/veya metin yapısını yazısında uygun biçimde kullanır.

T.Y.5.6. Yazılı üretim ve yazılı etkileşiminde tahminlerinden yararlanabilme

a) Yazısında ele alacağı olay, bilgi ya da durumu ön bilgileriyle ilişkilendirir.

b) İlişkilendirmelerden hareketle olay, bilgi ya da duruma yönelik mantıklı tahminde bulunur.

c) Yazısında tahminlerine yer verir.

T.Y.5.13. Yazısını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme

a) Kullanacağı söz varlığı unsurlarını belirler.

b) Söz varlığı unsurlarını bağlama uygun şekilde yazısında kullanır.

T.Y.5.16. Yazım ve noktalama işaretleriyle ilgili kuralları uygulayabilme

DİNLEYELİM/İZLEYELİM-ANLAYALIM

Hazırlanalım

Aşağıdaki görselleri inceleyiniz. Bu görsellerde yer alan malzemelerle oynanabilecek çocuk oyunlarının isimlerini ön bilgilerinizden hareketle görsellerin altındaki alana yazınız.

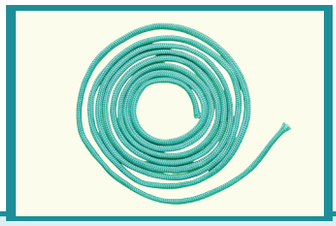

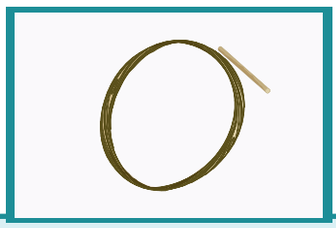

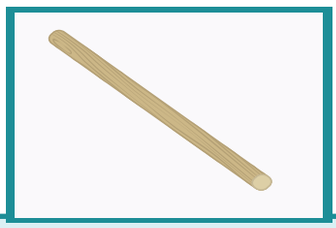

Geleneksel çocuk oyunu denince aklınıza neler geliyor? Geleneksel çocuk oyunlarının dijital çocuk oyunlarından farkı nedir? Ön bilgilerinizden hareketle düşüncelerinizi açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ETKİLİ DİNLEYELİM

Bu bölümde “Rafadan Tayfa Çember Yarışı” **adlı bir çizgi film dinleyeceksiniz/izleyeceksiniz. Dinlemeye/izlemeye başlamadan önce aşağıdaki etkinliği yapınız.**

- **Çizgi filmi dinlemeye/izlemeye başlamadan önce başlık ve yukarıdaki görselden hareketle içerikle ilgili ipuçları belirleyip yazınız.**

.....

.....

.....

- **Belirlediğiniz ipuçlarından hareketle çizgi filmin içeriğiyle ilgili tahminlerinizi gerekçeleriyle birlikte yazınız.**

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Siz bir konuşmacıyı dinlerken veya bir video seyrederken;

- uygun dinleme/izleme ortamı oluşmadığında,
- dikkat dağıtıcı davranışlarla karşılaştığınızda,
- ortamda yüksek sesle konuşulduğunda

dinleme/izleme süreciniz nasıl etkilenir?

Çizgi filmi dinlerken/izlerken bu soruya verdiğiniz cevabı da göz önüne alınız. "Rafadan Tayfa Çember Yarışı" **adlı çizgi filmi izlemek için yandaki karekodu okutunuz.**

- **Çizgi filmi belirli yerlerde durdurarak aşağıdaki ilgili alanlara yönelik notlar alınız ve anlamadığınız bölümlerle ilgili sorular oluşturup yazınız.**

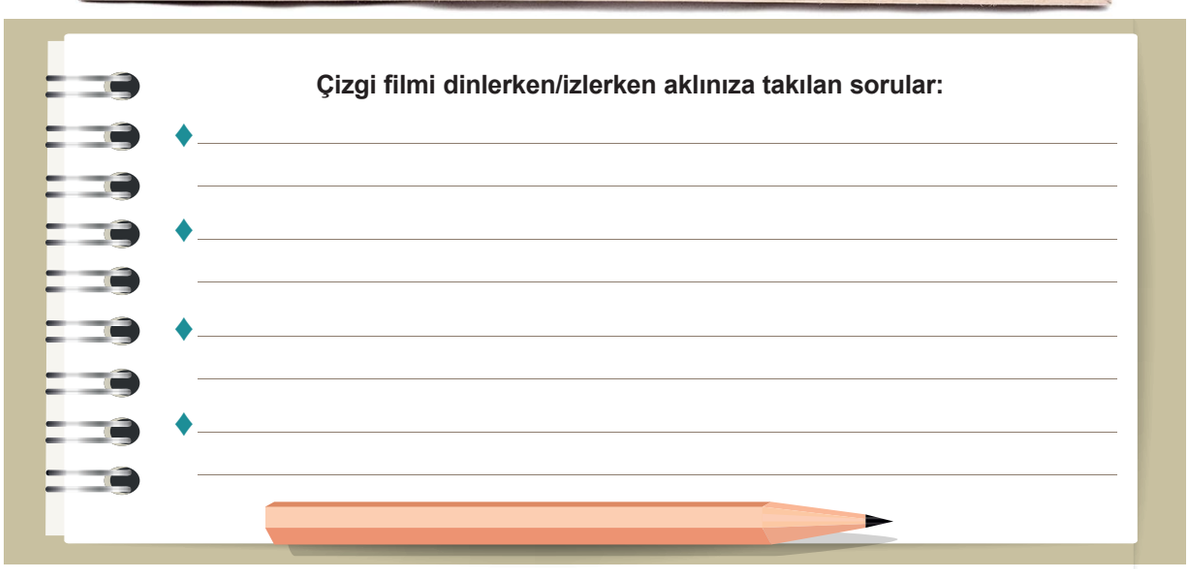

Çizgi filmi dinlemeyi/izlemeyi tamamladıktan sonra çizgi filmin içeriğini tahminlerinizle karşılaştırınız.

Tahminlerim ile çizgi filmin içeriği uyumluydu. Çünkü .....
.....

Tahminlerim ile çizgi filmin içeriği uyumlu değildi. Çünkü .....
.....

Dinlediğiniz/izlediğiniz çizgi filmden alınmış aşağıdaki cümleleri inceleyip cümlelerdeki altı çizili sözcüklerin hangi anlamda kullanıldığını metnin bağlamından hareketle belirleyerek işaretleyiniz.

Cümleler	Anlamlar	
<u>Çember</u> peşinde koşarken zaman nasıl da uçup giderdi!	Basketbolda içinden topun geçmesiyle sayı kazanılan ağlı demir halka.	
	Çocukların çevirip arkasından koştukları tekerlek biçiminde oyuncak.	✘
Aslında yakan top da <u>oynayabiliriz</u>.	Bir şeyi sürekli evirip çevirmek veya sürekli olarak ona dokunmak.	
	Vakit geçirme, eğlenme, oyalanma vb. amaçlarla bir şeyle uğraşmak.	✘
<u>Dengesi</u> de tam ayarında olmuş.	Bir nesnenin veya bir insanın devrilmeden durma hâli.	✘
	İstekler ile yetilerin ölçülü bir şekilde bağdaşmasından ortaya çıkan uyum.	
Karşımda beştaş <u>ustası</u> varmış da haberim yokmuş.	Uzman, işini iyi bilen, işinin eri.	✘
	Bir zanaatı gereği gibi öğrenmiş olan ve kendi başına yapabilen kimse eri; mahir.	
Çemberi sana göre <u>ayarlayınca</u> daha rahat sürersin.	Bir aygıtı belli bir iş yapabilecek duruma getirmek.	
	Bir ölçünün doğruluğunu belli bir örneğe göre düzeltmek, doğrulamak.	✘
Mahallenin tüm çocukları durup onu <u>izlerdi</u>.	Birinin veya bir şeyin arkasından gitmek, takip etmek.	
	Eğlenmek, görmek, öğrenmek için bakmak; seyretmek.	✘
Bak, yine çemberin <u>gerisinde</u> kalıyorsun.	Arka, ileri karşıtı.	✘
	Bir şeyin sonu, sonucu.	
O zamanlar sokaklar çember <u>süren</u> çocuklarla doluydu.	Uzatmak, ileri doğru itmek.	
	At, araba vb. için yönetip yürütmek, sevk etmek.	✘
Hale, çember çevirmede <u>yeni</u> bir çağ başlattı!	Oluş veya çıkışından beri çok zaman geçmemiş olan.	
	O güne kadar söylenmemiş, görülmemiş, gösterilmemiş, düşünülmemiş olan.	✘
Önce biraz daha <u>alışın</u>, sonrasına bakarız.	Bir işi tekrarlayarak kolaylıkla yapabilmek.	✘
	Sürekli ister olmak, bağımlılık kazanmak.	

Aşağıdaki sözcüklerden hangilerinin "Rafadan Tayfa Çember Yarışı" **adlı çizgi filmle ilişkilendirilebileceğini işaretleyiniz.**

İşaretlediğiniz sözcüklerden dört tanesini aşağıdaki çiçeklerin ortasına, bu sözcüklerin size çağrıştırdıklarını ise çiçeklerin yapraklarına yazınız.

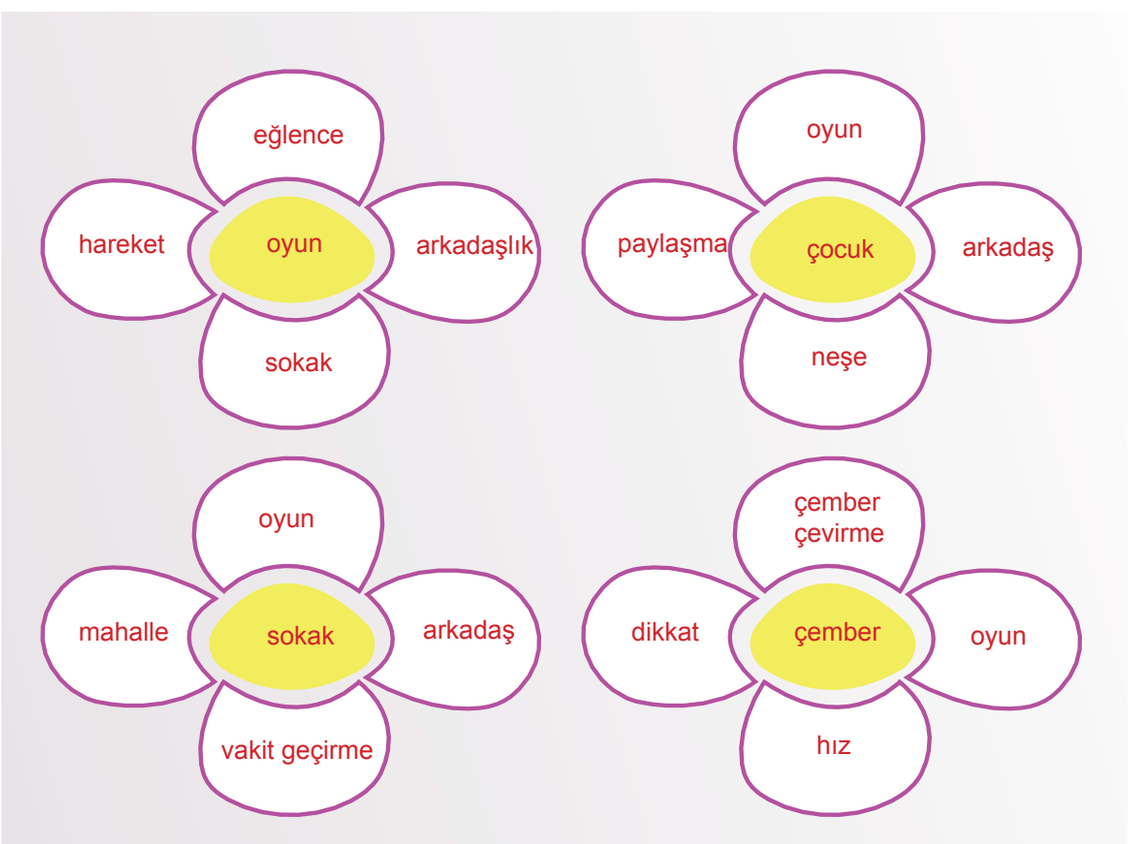

Dinlediğiniz/izlediğiniz çizgi filmde geçen ve harfleri karışık olarak verilen deyimleri bularak anlamlarıyla eşleştiriniz.

kalı aklı ... lamkak kalmak	Eksiklik veya bozukluklarını gidermek veya denetlemek için incelemek.
delen elden ... çemirgek geçirmek	Çeşitli sorunlarda sonuca ulaşmak için yol ve yöntem göstermek.
zügönü gözünü ... lakamama alamamak	Bir arzunun gerçekleşmesi için gözleriyle birine yalvarmak.
katkit taktik ... kevrem vermek	Beğendiği bir şeyi düşünmekten kendini alamamak.
keram merak ... kalmas salmak	Bir şeyi edinme, yapma veya onunla uğraşma isteğine kapılmak, bir şeye eğilim duymak.
	Bir şeye, bir yere bakmaktayken hayranlık duyarak gözünü oradan başka bir yere çevirememek.

Yönergeleri takip ederek etkinliği yapınız.

a. Aşağıdaki boşlukları dinlediğiniz/izlediğiniz çizgi filmden hareketle kutucuklardaki uygun ifadeleri seçerek doldurunuz. Gerek görürseniz çizgi filmi tekrar izleyiniz.

dikkat | beceriler | çocuklara | yarış
denge | hız | sorumluluk | geleneksel

Çember çevirmenin ...dikkat..., ...denge...ve ...hız... isteyen ...geleneksel... bir oyun olduğunu öğrendim.

Oyun oynamanın ...çocuklara... çeşitli ...beceriler...kazandırdığını ve ...sorumluluk... bilincini aşıladığını anladım.

b. "a" **bölümüne yazdıklarınızdan hareketle oyun oynamanın çocuklar açısından önemi ile ilgili düşüncelerinizi açıklayınız.**

.....
.....
.....

BEN DE KONUŞURUM

Hazırlanalım

İyi bir konuşma için dikkat edilmesi gereken çeşitli hususlar bulunmaktadır. Bu hususlardan bazıları ve bunların uygulanma biçimi aşağıdaki istasyonlarda verilmiştir. Her bir istasyondaki yönergeleri takip ederek etkinliği yapınız.

1. İstasyon: Nefes Kontrolü

Bu istasyonda amaç, nefesi tasarruflu kullanmaktır.

Görev: Aşağıdaki cümleyi derin bir nefes alarak ve nefes kontrolünüz bitene kadar, sanki bir tüyü havada tutmaya çalışıyormuşsunuz gibi, en yavaş hâlinizle okuyunuz. Nefesinizi kontrol edemediğiniz yeri takip ederek çalışmanızı değerlendiriniz.

Yüksek dağların ardındaki pamuk renkli bulutlar, yavaş yavaş süzülerek geniş vadinin üzerine indi ve uykulu ağaçlara tatlı bir masal anlatmaya başladı.

Çalışmamı değerlendiriyorum:

☐ Nefes kontrolüm yeterliydi. Çünkü .....
.....
.....

☐ Nefes kontrolüm yeterli değildi. Çünkü .....
.....

2. İstasyon: Telaffuz Atölyesi

Bu istasyonda amaç, harfleri net ve doğru söylemektir.

Görev: Aynanın karşısına geçiniz ve aşağıdaki kelime, cümle ve tekerlemeleri önce yavaşça, sonra da hızlanarak okuyunuz. Çalışmanızı tamamladıktan sonra kendinizi değerlendiriniz.

Kelime Çalışması: Muayenehanede
Kapitülasyon
Halüsinasyon

Cümle Çalışması: Kuşkulananlardan mısınız?
Keşke yoğurdu sarımsaklamadan yeseydik.

Tekerleme Çalışması: Şu köşe yaz köşesi, şu köşe kış köşesi, ortada su şişesi
Bu yoğurdu mayalamalı da mı saklamalı, mayalamamalı da mı saklamalı?

Çalışmamı değerlendiriyorum:

☐ Telaffuzum doğruydu. Çünkü .....
.....

☐ Telaffuzum yanlıştı. Çünkü .....
.....

3. İstasyon: Ses Şiddeti

Bu istasyonda amaç, sesin şiddetini kontrol etmektir.

Görev: Aşağıdaki cümleyi yay ayraç içinde verilen mesafe bilgisini dikkate alarak ve sesinizin şiddetini ayarlayıp okuyunuz. Çalışmanızı tamamladıktan sonra kendinizi değerlendiriniz.

Oyunun son bölümünü nasıl geçeceğimizi buldum.
(Mesafe: 10 santimetre - Arkadaşının kulağına fısıldıyor gibi)

Oyunun son bölümünü nasıl geçeceğimizi buldum.
(Mesafe: 2 metre - Arkadaşınla sohbet eder gibi)

Oyunun son bölümünü nasıl geçeceğimizi buldum.
(Mesafe: 10 metre - Koridorun sonundaki arkadaşına seslenir gibi)

Çalışmamı değerlendiriyorum:

☐ Sesimin şiddetini ayarladım. Çünkü .....
.....

☐ Sesimin şiddetini ayarlayamadım. Çünkü .....
.....

4. İstasyon: Vurgu ve Tonlama

Bu istasyonda amaç, anlamı uygun vurgu ve tonlamayla verebilmektir.

Görev: "Bu mektubu sen mi yazdın?" cümlesini aşağıdaki duygularla vurguyu değiştirerek okuyunuz. Çalışmanızı tamamladıktan sonra kendinizi değerlendiriniz.

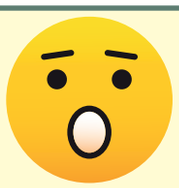

Şaşma: (İnanamıyorsun! Ağzın kocaman açık.)

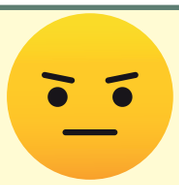

Suçlama: (Sanki bir dedektifsin ve suçluyu yakaladın.)

Hayranlık duyma: (Yazılanlar hoşuna gittiği için onu tebrik ediyorsun.)

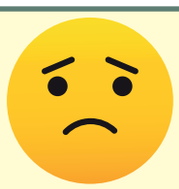

Üzülme: (Mektupta üzücü olaylar anlatılmış.)

Şüphelenme: (Mektubu onun yazıp yazmadığından şüpheleniyorsun.)

Çalışmamı değerlendiriyorum:

☐ Cümleyi duygu durumlarına uygun vurgu ve tonlamayla okudum. Çünkü .....
.....

☐ Cümleyi duygu durumlarına uygun vurgu ve tonlamayla okuyamadım. Çünkü .....
.....

Konuşmamı Planlıyorum

Yönergeleri takip ederek etkinliği yapınız.

Aşağıdaki görselleri inceleyiniz.

Bu görsellerden hareketle dijital oyunlar ve sokakta oynanan oyunlar ile ilgili bir konuşma yapınız. Konuşmanızı yapmadan önce aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Konuşma amacınız nedir?

.....

.....

Konuşma konunuz nedir?

.....

.....

Konuşmanızı yaparken aşağıdaki hususlara dikkat ediniz.

- Konuşmanıza başlarken uygun selam, hitap ifadelerini kullanmayı ve konuşmanızı sonlandırırken dinleyicilere teşekkür etmeyi unutmayınız.
- Konuşmanızın konusuyla ilgili ön bilgilerinizi (hatıra, gözlem, deneyim vb.) belirleyiniz ve bunları konuşmanızın içeriğiyle ilişkilendirerek konuşmanıza aktarınız.
- Size yöneltilen soruları uygun zamanda nezaketle cevaplamaya ve dinleyicide merak uyandıracak sorular sorarak onları da sürece dâhil etmeye dikkat ediniz.
- Konunuzu daha iyi yansıtabilmek için konunuzla ilgili deyim, atasözü, kalıplaşmış ifadeler vb. belirleyiniz ve bunları aralarındaki anlam ilişkilerine dikkat ederek kullanınız.
- Kullanacağınız söz varlığı unsurlarının konunun bağlamına uygun olmasına dikkat ediniz.
- Konuşmanızda sesinizi uygun şekilde kullanınız.
- Dinleyicilerle göz teması kurup konuşmanızın içeriğine göre beden dilinizi kullanınız.
- Doğaçlama yoluyla bağlama uygun ve doğal bir biçimde konuşunuz.

OKUYALIM-ANLAYALIM

Hazırlanalım

Yönergeleri takip ederek etkinliği yapınız.

"Oyunun İyileştirici Gücü Adına: Oyna, Eğlen, Mutlu Ol" **adlı bir metin okuyacaksınız. Okumaya başlamadan önce metni, metnin başlığını ve görsellerini gözden geçirip aşağıdaki soruları cevaplayınız.**

Metnin başlığı ve görselleri, metnin içeriği ile ilgili hangi ipuçlarını veriyor?

.....

.....

Metni okuma amacınız nedir?

.....

Metni okumaya ne kadar süre ayıracaksınız?

.....

Metni hangi yöntemi kullanarak okuyacaksınız?

- ☐ Not alarak okuma
- ☐ Göz atarak okuma
- ☐ İşaretleyerek okuma

Metni okumaya başlamadan başlık ve görsellerden hareketle metnin içeriği ilgili tahminlerde bulununuz. Tahminlerinizi ve gerekçenizi aşağıya yazınız.

.....

.....

.....

Aşağıdaki metni, “Hazırlanalım” **bölümünde seçtiğiniz okuma yöntemini kullanarak okuyunuz.**

OYUNUN İYİLEŞTİRİCİ GÜCÜ ADINA: OYNA, EĞLEN, MUTLU OL

Her şeyden önce oyun oynarken keyifli ve eğlenceli vakit geçiririz. Çünkü oyunda heyecan, merak, hareket, araştırma, mücadele, iş birliği, sürpriz gibi birçok öge vardır. Bu yüzden oynarken zamanın nasıl geçtiğini anlayamayız. Oyun sırasında atlama, koşma, bulma, atma, düşünme, sınıflandırma, problem çözme, karar verme, takım olma gibi bedensel, zihinsel ve sosyal birçok eylemi gerçekleştiririz. Tüm gelişim alanlarını destekleyen bu eylemler hem eğlenmemizi hem öğrenmemizi sağlar. Oyun sırasında yaşadığımız güzel duygular, öğrenmemizi kolaylaştırır. Bu güzel duygular sayesinde oyunda hem öğrendiklerimizi hem de yaşadıklarımızı unutmayız. Böylece oynarken doğal bir şekilde öğreniriz ve çok yönlü gelişimimizi destekleriz. Oynadıkça gelişir ve yaşamı daha iyi anlamlandırırız. Oyun oynarken yeni bilgi ve becerileri keşfeder ve eğlenerek öğreniriz. Öğrenme-öğretme sürecine aktif bir şekilde katılarak keyif alır ve olumlu duygular yaşarız.

Peki, oyun bizi neden mutlu eder? Neden bize olumlu duygular yaşatır? Oyunda kendimizi özgürce ifade ederiz, hayal gücümüzü geliştiririz, farklı rollere girerek hayallerimizdeki karakterler oluruz, empati kurarız, rahatça konuşuruz, yeni şeyler üretiriz, mücadele ederiz, güleriz, eğleniriz, başarırız, kazanırız, kendimizi geliştiririz... Hayır hayır kaybetmeyiz. Sadece oyun sürecinin içinde olmak bile bize çok şey kazandırır. Oyun sırasında yaptığımız eylemler stresimizi azaltır. Oyunda hareket etmek bize müthiş bir keyif verir. Yaptığımız tüm hareketler sağlığımız, mutluluğumuz ve beyin gelişimimiz için çok önemlidir. Bu nedenle hız, esneklik, dayanıklılık ve buna bağlı olarak da öz güven kazanmamız için fiziksel güçlerimizi kullanacağımız ve daha çok hareket edeceğimiz oyunlar oynamalıyız. (...)

Tolga ERDOĞAN
(Düzenlenmiştir.)

Okuduğunuz metinde en çok tekrar eden ve metnin konusunu yansıtan sözcükleri belirleyip yazınız.

…… oyun …… …… öğrenmek ……

…… gelişim …… …… beceri ……

Yazdığınız sözcüklerin anlamlarını metnin bağlamından hareketle tahmin ederek aşağıya yazınız. Tahminlerinizin doğruluğunu güvenilir kaynaklardan kontrol ediniz.

oyun . Yetenek ve zekâ geliştirici, belli kuralları olan, iyi vakit geçirmeye yarayan eğlence.

öğrenmek . Yetenek, beceri kazanmak.

gelişim . Gelişmek, ilerlemek.

beceri . Kişinin yatkınlık ve öğrenime bağlı olarak bir işi başarma ve bir işlemi amaca uygun olarak sonuçlandırma yeteneği; maharet.

Sizce yazdığınız sözcükler, metni okumadan metnin içeriğini tahmin etmenizde yeterli olur muydu? Açıklayınız.

.....

.....

Aşağıdakilerden hangisi ya da hangileri "Oyunun İyileştirici Gücü Adına: Oyna, Eğlen, Mutlu Ol" **metninde anlatılanlarla ilişkilendirilebilir? Uygun cümlenin başındaki kutucuğu işaretleyiniz.**

- [x] Oyun oynamak, çocukların bağımsız hareket etme becerisini geliştirir.
- [ ] Her bilgi oyun aracılığıyla kalıcı bir şekilde öğretilebilir.
- [x] Oyun oynamak, yardımlaşmayı ve birlikte hareket etmeyi öğretir.
- [x] Bir oyunda önemli olan kazanmak ya da kaybetmek değil, sadece eğlenmektir.
- [ ] Tek yönlü düşünme becerisine sahip bireyler, oyunlarda daha başarılı olur.

İşaretlediğiniz cümlelerden yola çıkarak oyun oynamanın çocuklara katkısını açıklayınız.

.....

.....

Yandaki görselin "Oyunun İyileştirici Gücü Adına: Oyna, Eğlen, Mutlu Ol" **adlı metnin içeriği ile uyumlu olup olmadığını açıklayınız.**

.....

.....

.....

.....

.....

Zıt Anlamlısı Nerede?

"Oyunun İyileştirici Gücü Adına: Oyna, Eğlen, Mutlu Ol!" **adlı metinde geçen bazı kelimelerin eş ve zıt anlamlıları aşağıdaki alanda, kutuların içinde verilmiştir. Yol tariflerini takip ederek bu kelimelere ulaşınız. Ulaştığınız kelimenin önünde hilal "☾" sembolü varsa kelimenin eş anlamlısını, yıldız "★" sembolü varsa kelimenin zıt anlamlısını yol tarifinin üstündeki noktalı yere yazınız.**

Not: Yol tariflerini takip ederken her defasında "Başlangıç" noktasından hareket ediniz.

Yol Tarifleri:

..... öge	..... üretmek	..... doğal .....
3 adım sağ, 2 adım aşağı	3 adım aşağı, 2 adım sağ, 1 adım aşağı	1 adım aşağı, 2 adım sağ, 1 adım yukarı
..... duygu	..... vakit	..... kolaylaştırmak .....
4 adım aşağı, 2 adım sağ, 2 adım aşağı,1 adım sol	1 adım sağ, 3 adım aşağı	2 adım aşağı, 4 adım sağ, 1 adım yukarı

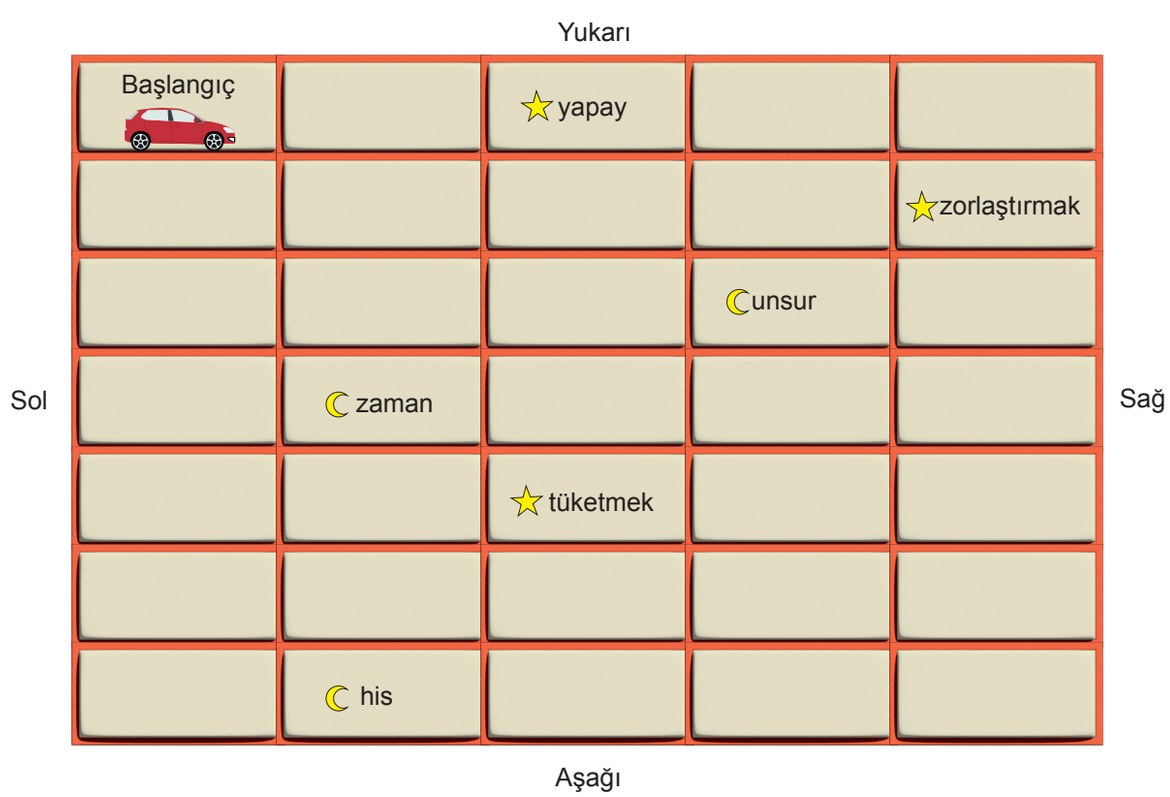

Aşağıdaki metni; metnin tür özellikleri ve içeriğinden hareketle okuma hızı ve duraklamaları, anlamı yansıtacak biçimde düzenleyerek sessiz okuyunuz.

Metni okurken anlamını bilmediğiniz sözcüklerin ve sözcük gruplarının altını çiziniz.

"DİJİTAL DÜNYA"NIN OYUNLARI

Teknoloji hayatımızı kolaylaştırmanın dışında neler sunuyor bize? "Ooo!.. Saymakla bitmez." dediğinizi duyar gibiyim. Gerçekten saymakla bitmez. Bunlardan biri de bizlere eğlenceli zaman geçirebilmemiz için sunduğu alternatifler. Bu alternatiflerden biri de dijital oyunlar. Tabletinden, bilgisayarından veya telefonundan hiç oyun oynamayan var mı aranızda? Yoktur, değil mi? O kadar alıştık ki elimizdeki cihazlarla bir şeyler yapmaya. Oyun oynamak da yaptığımız bu işlerin başında geliyor. Dışarıdan bakıldığında dijital oyunların çok fazla yararı olmadığı düşünülse de aslında farkında olmadan bu oyunlardan birçok şey öğreniyoruz. Örneğin oyuna başlamak için "play" veya "start"a basmamız gerekiyor. Öğrendiğimiz bu bilgiyi diğer dijital ortamlarda ve günlük hayatımızda kullanıyoruz. Farkına varmadan "dijital okuryazarlık" öğrenmeye başlıyoruz aslında. "Role play" denilen rol yapma oyunlarında gerçekte görmediğimiz büyüklükteki şehirlerde geziyor, araba kullanıyor veya uçağa biniyoruz. Çoğumuzun gerçek hayatta bunları yapabilme imkânı yok. Ama oyunlar sayesinde bütün bunları deneyimleyebiliyoruz. Oyun içinde bir şehirde gezerken "bağımsız düşünme" ve "karar verme" yeteneğimizi geliştiriyoruz. Bilgisayarımızın faresiyle hızlı hareketler yaparken "el-göz koordinasyonumuzu" geliştiriyoruz. Düşünsenize bir oyunda ilerlerken karşımıza bir kapı çıkıyor ve kapı kapalı. Ekranda ipucu olarak anahtar şekli beliriyor. Kapının anahtarla açılacağını anlayıp hemen anahtar aramaya koyuluyoruz. Biz anahtarı ararken dikkat becerimiz gelişiyor. Bir anda geriye doğru bir sayım başlıyor ekranda. Anahtarı bulmak için gerekli zamanımızın daraldığını düşünüp daha da hızlanıyoruz. Biz bu sırada aslında "baskı altında kriz yönetimi" yapıyoruz. Oyunu kazandığımızdaysa "başarı duygusu"nu tadıyor, "öz güvenimizi" artırıyoruz. Sınıfa yeni gelen bir arkadaşınızı veya yeni bir sınıfa gittiğinizi düşünün. Bu durum bazen çok zor olabiliyor değil mi? Ama takımla oynanan oyunlarda bir anda ekip lideri olup tanımadığımız kişileri yönetebiliyoruz. Ortak amaçlar belirleyip "grup çalışmasını" öğreniyoruz. Bazı oyunlardaysa ilerleyebilmek için bize çeşitli görevler veriliyor. "Bütün elmaları toplarsan diğer bölüme geçebilirsin." gibi. Asıl hedefimiz oyunu bitirmekken bir bakıyoruz ki sırası ile yapılması gereken birçok görevi yerine getirmişiz. Bazen eğlenceli bazen de sıkıcı olan bu görevleri, oyunu bitirebilme veya bir sonraki bölüme geçebilme heyecanıyla motivasyonumuzu kaybetmeden yapıyoruz. Bu esnada "öz motivasyon" ve "bir işe odaklanma" becerilerimiz gelişiyor. Oyunlardan edindiğimiz bu deneyimleri gerçek hayatımıza aktardığımızda anlıyoruz ki hayatta bir şeyler başarabilmek için öncelikli "hedeflerimiz" ve bu hedefe ulaşmak için sabırla yapılması gereken "görevlerimiz" bulunmakta. Bu görevleri özenle yerine getirirsek hedefimize ulaşabiliriz. Tek yapmamız gereken kendimize güvenmek. Peki, dijital oyunların bu kadar faydası varsa neden ailemiz bizi kısıtlıyor? Çünkü dijital oyunların yararları olduğu gibi pek çok zararı da var. Mesela dinlenmeden oyun oynamak gözlerimizi bozabiliyor. Oyunlar bizi ailemizden, arkadaşlarımızdan uzaklaştırabiliyor. Hatta bazı oyunlar ruh sağlığımızı bile bozabiliyor. Bu yüzden oyuna başlamadan önce ailemizin onayını almamız çok önemli. Eğlenceli oyunlar oynadığınız, bütün puanları topladığınız ama hayatın gerçeklerinden ve güzel mi güzel sokak oyunlarımızdan kopmadığınız güzel günler geçirmeniz dileğiyle...
Hoşça kalın…

Muhittin DELİHASAN

"Dijital Dünyanın Oyunları" **metninde bazı sözcüklerin anlamları aşağıda verilmiştir. Bu anlamlardan ve bulmacadaki ipuçlarından hareketle bulmacayı doldurunuz.**

1. İsteklendirmek işi; heveslendirme, teşvik, isteklendirme.
2. Belli bir noktada, yerde veya olguda toplanmak; kilitlenmek, odaklaşmak.
3. Ekranı dokunmalı özellikte olan, sağladığı depolama alanıyla verilerin kolayca taşınmasını sağlayan bilgisayar.
4. Gücü, ünü ve toplumsal yeri dolayısıyla, belli zaman ve durumlar içinde, ilişkili bulunduğu küme veya toplumun tutum, davranış ve etkinliklerini değiştirip yönetme yeteneğini gösteren kimse; öncel, önder.
5. Kullanıcının eliyle yaptığı hareketleri düz bir yüzey üzerinde yuvarlanan bir top aracılığıyla bilgisayar ekranındaki imlecin hareketine dönüştüren aygıt.
6. Uyaranlara karşı duyarlığın, iş yapabilme gücünün, kendine güvenin azalarak karamsarlığın, umutsuzluğun güçlenmesiyle ortaya çıkan ruhsal bozukluk; ruhsal çöküntü, bunalım.
7. Görev bakımından birbirini tamamlayan kimselerin topluluğu; takım, grup, kadro.
8. Birinin yerine seçilebilecek bir başka yol, yöntem, tutum; şık, seçenek.
9. Belli bir amaca ulaşmak için türlü işler arasında bağlantı, ilişki, düzen ve uyum sağlama; eş güdüm.
10. Birbirine benzer veya aynı cinsten olan şeylerin oluşturduğu bütün; küme, takım.

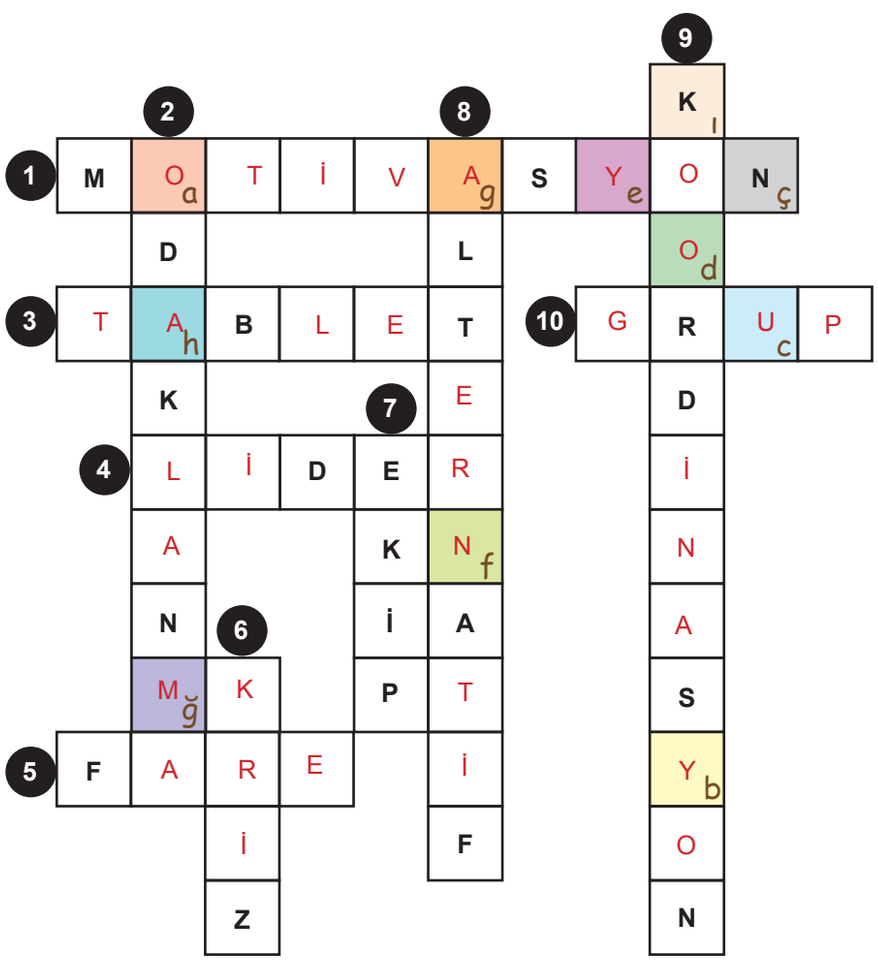

Bulmacadaki renkli kutularda yazan harfleri renk ve kutu içindeki harf sırasına dikkat ederek aşağıya yazınız ve anahtar ifadeyi bulunuz.

a	b	c	ç
O	Y	U	N

d	e	f	g	ğ	h	ı
O	Y	N	A	M	A	K

Yönergeleri takip ederek etkinliği tamamlayınız.

a. Aşağıdakilerden hangileri "Dijital Dünyanın Oyunları" **adlı metne göre dijital oyunlar sayesinde edinilen becerilerdendir? Bu becerilerin yazdığı bulutu "✔" işaretleyerek istediğiniz bir renge boyayınız.**

b. "a" **bölümündeki belirlemelerinizden ve** "Dijital Dünyanın Oyunları" **adlı metnin içeriğinden yola çıkarak aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başındaki kutucuğa** "D"**, yanlış olanların başındaki kutucuğa** "Y" **yazınız.**

D	Dijital oyunlardaki bir görevi tamamlamak, bir işe odaklanma becerimizi geliştirir.
Y	Dijital oyunlar, sayesinde fiziksel dayanıklılığımız artar.
Y	Dijital oyunlar, bireysel eksikliklerimizi fark etmemizi sağlayarak öz eleştiri becerimizi geliştirir.
D	Takım oyunlarına imkân tanıyan dijital oyunlar, liderlik becerimizi artırır.
D	Dijital oyunun belirli aşamalarında sorumluluk alarak bir görevi tamamlamanın mutluluğunu yaşarız.

Sıralamak Bizim İşimiz

Kâğıttan köpek yapımının aşamalarıyla ilgili görseller aşağıda karışık olarak verilmiştir. Görselleri yapım aşamalarına göre sıralayınız ve her görselin üzerindeki daireye uygun sıra numarasını yazınız.

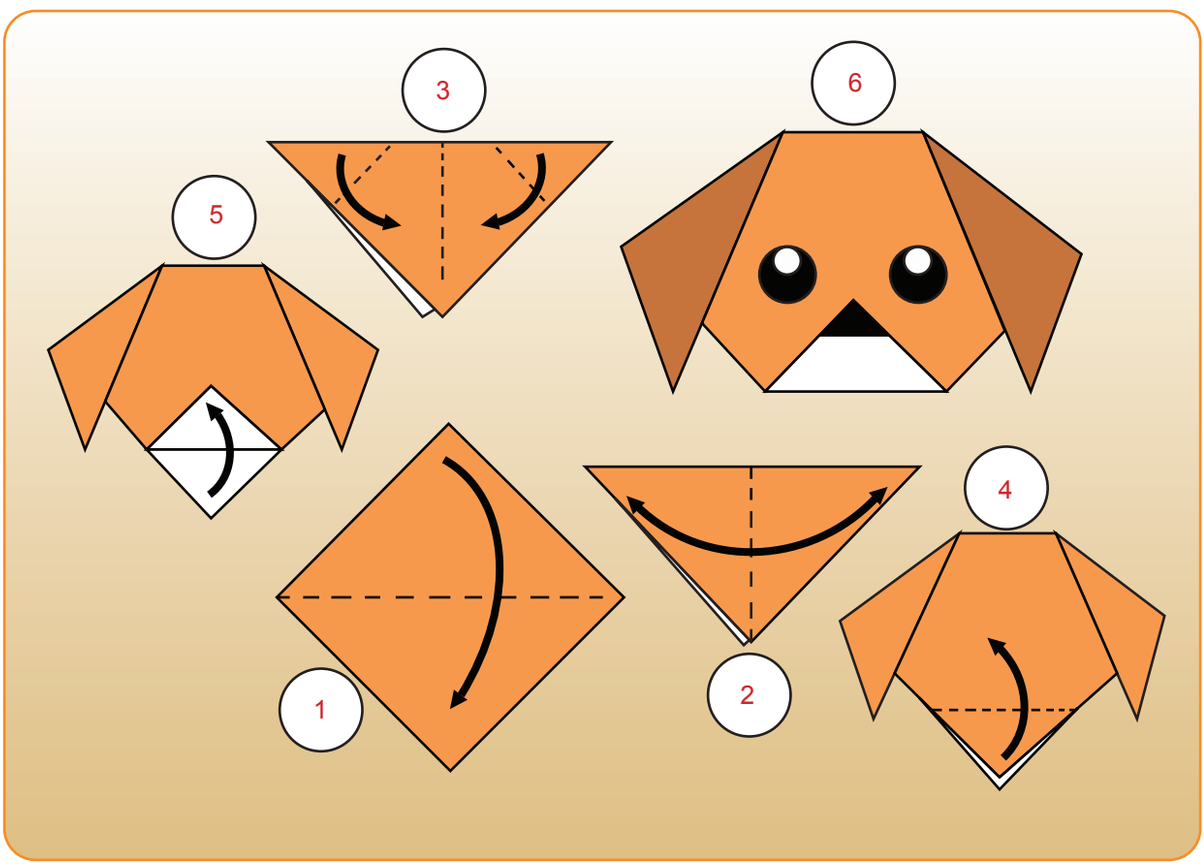

Sıralamanızı yaptıktan sonra kâğıttan köpek yapımının aşamalarını bir paragraf hâlinde aşağıya yazınız.

Öncelikle kâğıdımızı üçgen olacak şekilde ortadan ikiye katlıyoruz. Oluşan üçgenin üst kenarlarını alta doğru katlayarak köpeğimizin kulaklarını oluşturuyoruz. Üçgenin alt kısmını üste doğru katlayıp köpeğimizin burnunu yapıyoruz. Son olarak burnu ve gözleri boyuyoruz.

BEN DE YAZARIM

"Oyun" **adlı şiiri okuyunuz. Bu şiirden hareketle ve aşağıdaki yönergeleri takip ederek bir metin yazınız.**

OYUN

Sebzelerden sevdiklerim:
Havuç, domates, oyun.
Meyvelerden sevdiklerim:
Elma, şeftali, oyun.
Bence en iyi besin oyun
Çünkü
Hiçbir şey yemesem bile zaten
Oynarken doyuyorum.

İsmail UYAROĞLU

1. Yazma konularından birini seçiniz veya kendiniz yeni bir konu belirleyiniz.

- [ ] Oyunun bir çocuğun zihinsel ve duygusal gelişimindeki rolü
- [ ] Geleneksel oyunlar ile dijital oyunların çocuk dünyasındaki yeri
- [ ] Bir çocuğun gözünden oyun oynamanın eğlenceli tarafları
- [ ] Çocukların oyuncaklarla (oyuncak bebek, araba, salıncak vb...) kurduğu bağ
- [ ] Diğer: ……

2. Yazınızı kime/kimlere yönelik yazacağınızı seçiniz.

- [ ] Sınıf arkadaşlarıma
- [ ] Aile bireylerime
- [ ] Okulumdaki öğrencilere

3. Yazma konunuza uygun paragraf türünü seçiniz.

- [ ] Betimleme
- [ ] Öyküleme
- [ ] Bilgilendirme

4. Yazma konunuza uygun metin yapısını seçiniz.

- [ ] Öyküleyici
- [ ] Bilgilendirici

5. Yazma ortamınızı belirtiniz.

- [ ] Defter
- [ ] A4 kâğıdı
- [ ] Dijital ortamlar
- [ ] Diğer: .....

Yazma sürecinizin sonunda bu etkinliği tekrar yapacak olsanız tercihlerinizde nasıl bir değişiklik yapmak isterdiniz? Gerekçelerinizi de belirterek aşağıya yazınız.

- [ ] Konumu değiştirirdim. Çünkü .....
.....
- [ ] Konumu değiştirmezdim. Çünkü .....
.....

- [ ] Yazımı farklı bir kişiye/kişilere yönelik yazardım. Çünkü .....
.....
- [ ] Yazımı farklı bir kişiye/kişilere yönelik yazmazdım. Çünkü .....
.....

- [ ] Yazma ortamımı değiştirirdim. Çünkü .....
.....
- [ ] Yazma ortamımı değiştirmezdim. Çünkü .....
.....

- [ ] Paragraf türünü değiştirirdim. Çünkü .....
.....
- [ ] Paragraf türünü değiştirmezdim. Çünkü .....
.....

- [ ] Metin yapısını değiştirirdim. Çünkü .....
.....
- [ ] Metin yapısını değiştirmezdim. Çünkü .....
.....

Hangi Oyunu Anlatsam?

Aşağıdaki elektronik postayı okuyunuz.

Kimden: tuna@meb.gov.tr

Kime:

Konu: Oyunumu tanıtıyorum

Merhaba Arkadaşım,

Benim adım Tuna. Uzun süredir yurt dışında yaşıyorum ve burada birçok arkadaşım var. Arkadaşlarımla genellikle sokakta oyunlar oynayıp birlikte vakit geçiriyoruz. Oynadığımız oyunlardan biri de "yüzük kimde" oyunu. Şimdi bu oyunu sana anlatmak istiyorum:
Oyun için öncelikle bir yüzük ve uzun bir ip gerekir. Yüzük ipe geçirilir ve ipin iki ucu bağlanır. Bu oyun, altı ya da daha fazla oyuncuyla oynanır. Oyuncular arasından bir ebe seçilir. Diğer oyuncular, ebenin çevresinde çember oluşturacak şekilde oturur ve iki elleriyle ipi tutar. Oyunculardan biri yüzüğü avucunun içinde tutar. Ebenin gözleri bağlanır. Diğer oyuncular da bildikleri bir şarkıyı söylemeye başlar. Bir yandan şarkı söylerlerken bir yandan da yüzüğü elden ele kaydırarak ipin üzerinde ilerletirler. Bunu şarkıları bitene kadar sürdürürler. Şarkı bittiğinde ebenin gözleri açılır. Ebe yüzüğün kimin avucunun içinde olduğunu tahmin etmeye çalışır. Bilemezse şarkı yeniden başlar, bilirse yüzük kimdeyse yeni ebe o oyuncu olur.
Evet, bizim oyunumuz bu. Sen de bana sevdiğin bir oyunu anlatabilir misin? Cevabını sabırsızlıkla bekliyorum.

Arkadaşın Tuna

Gönder

Tuna'dan gelen bu e-postaya bir cevap yazınız. E-postanızı yazarken aşağıdaki yönergelere dikkat ediniz.

- Bu e-postayı yazarken uygun selam, hitap ve bitirme ifadelerini kullanmayı unutmayınız.
- Anlatacağınız oyunla ilgili ön bilgilerinizi (gözlem, tecrübe, haber vb.) belirleyiniz. Ön bilgilerinizi yazma konunuzla ilişkilendirip yazınıza aktarınız.
- Konunuzla ilgili deyim, atasözü, kalıplaşmış ifadeler vb. belirleyiniz ve bunları aralarındaki anlam ilişkilerine dikkat ederek kullanınız.
- Kullanacağınız söz varlığı unsurlarının konunun bağlamına uygun olmasına dikkat ediniz.
- Yazınızda yabancı dillerden alınan ve dilimizde henüz yaygınlaşmamış kelimelerin Türkçelerini kullanmaya özen gösteriniz.
- Yazınızda yazım kurallarına dikkat ediniz ve noktalama işaretlerini işlevlerine uygun biçimde kullanınız.

Kimden:

Kime: tuna@meb.gov.tr

Konu: Oyunumu tanıtıyorum

Gönder

Kendi Oyunumu Tasarlıyorum

Aşağıda "Çekirge" **oyunu hakkında bilgi ve görseller verilmiştir. Metni okuyup görselleri inceleyiniz.**

Oyunun Adı	Çekirge
Oyuncu Sayısı	En az 10 oyuncu
Araç Gereç	Top
Beceriler	Dikkat, odaklanma, bir hareketi sürdürme, zıplama, denge, kurallara uyma, iş birliği

Oyuncular, iki grup olur. İki grup, ayrı ayrı sırtlarını dönerek birer daire oluşturur. Oyunu yöneten ve takip eden bir kişi, topun verileceği grubu belirler. Belirlenen gruba top verilir ve bu grubun oyuncuları, sırtları birbirine dönükken topu arkalarında çevirmeye başlar. Bu oyunda bir grup, diğer grubun elindeki topu düşürmeyi; diğer grup da topu elden ele dolaştırarak düşürmeden topun oyunda kalmasını amaçlar. Top çeviren grubu şaşırtmak için "Düştü, düştü!" diye bağırır. Gruptan biri topu düşürürse topu düşüren kişi, çekirge gibi zıplayarak diğer grubun çevresinde bir tam tur atar. Topu diğer gruptan bir kişiye verir. Bu sefer topu döndürme sırası o gruba geçer. Oyun, bu şekilde devam eder.

Siz de “Çekirge” **oyununda olduğu gibi top ile oynanabilen bir oyun tasarlayınız. Tasarladığınız oyunun özelliklerini ve nasıl oynanacağını aşağıya yazınız.**

Oyunun Adı: .....

Oyuncu Sayısı: .....

Oyunda Kullanılacak Araç Gereçler: Top, ...

.....

.....

Oyunun Kuralları: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Oyunun Aşamaları: .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tasarladığınız oyunu yansıtan bir görsel çiziniz.

Görevlerini Bulalım

Tablodaki cümleleri noktalama işaretlerinin işlevlerine dikkat ederek okuyunuz.

1. Prof. Dr. Hilal Hanım, Prof. Dr. Emin Bey ve Dr. Masal Hanım katılacaklar mı toplantıya?	**2.** Saat 17.40 olmasına rağmen parkta kimse yoktu.	**3.** Oyun alanı 16.10.2026'da açılacak mı?
4. Gerekli bilgilere http://tdk.gov.tr adresinden ulaşırız.	**5.** Körebe, seksek, saklambaç vb. oyunlarla büyüdük biz.	**6.** 17.07.2027'de saat 18.00'deki tiyatro oyununa beraber gidelim mi?
7. Kitabımız, 15.09.2026'da yayımlanacak.	**8.** Sabah 07.45'te gelirsem okula beraber gider miyiz?	**9.** 5. sınıfa giden Mete; neşeli, kendine güvenen ve başarılı biriydi.
10. Okulun 3. katında 5/A, 5/B ve 5/C sınıfları mı vardı?	**11.** Etkinlik kitabımız https://odsgm.meb.gov.tr adresinde yayımlandı.	**12.** Atatürk Cad. üzerinde bulunan sarı renkli, iki katlı bina kime ait?

Aşağıdaki soruları, tablodaki ifadelerden uygun olanların numaralarını yazarak yanıtlayınız. Bir cümlenin numarasını birden fazla soruya yanıt olarak yazabilirsiniz.

1. Bu tablodaki cümlelerin hangilerinde nokta, tamamlanmış cümlelerin sonunda kullanılmıştır?
2, 4, 5, 7, 9, 11

2. Bu tablodaki cümlelerin hangilerinde nokta, sayılardan sonra sıra bildirmek için kullanılmıştır?
9, 10

3. Numaralanmış cümlelerin hangilerinde nokta, bazı kısaltmaların sonunda kullanılmıştır?
1, 5, 12

4. Bu tablodaki cümlelerin hangilerinde nokta; tarihlerin yazılışında gün, ay ve yılı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için kullanılmıştır?
3, 6, 7

5. Numaralanmış cümlelerin hangilerinde nokta, genel ağ adreslerinde kullanılmıştır?
4, 11

6. Bu tablodaki cümlelerin hangilerinde nokta, saat ile dakika gösteren sayıları ayırmak için kullanılmıştır?
2, 6, 8

Aşağıdaki metni okuyunuz.

Masal, yıllar sonra çocukluğunun geçtiği parka geldiğinde salıncağın yanında duran kişiye dikkatlice baktı. Baktığı kişinin gülümsemesi, duruşu ona tanıdık geliyordu. Birkaç saniye sonra karşısındaki kişinin çocukluk arkadaşı Asya olduğunu fark etti. Hemen Asya'nın yanına gitti.

Aşağıdaki sorulardan ve ön bilgilerinizden hareketle Masal ile Asya'nın karşılaşmasından sonra yaşanabilecekleri tahmin edip ilgili alana yazınız.

1. Masal'ın Asya'ya ilk söyleyeceği söz ne olabilir?

2. İki arkadaş, konuşmalarında hangi konulara değinmiştir?

3. Yıllar içinde ikisinin de değişmiş olması karşılaşmalarını nasıl etkileyebilir?

4. Sizce karşılaşmanın sonunda görüşmeye devam ederler mi?

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

EĞLENCE ZAMANI

"HECEDEN KELİMEYE" OYUNU NASIL OYNANIR?

Malzemeler: Her oyuncu için farklı renkte kalemler

1. Hece Alanı: Oyuncular, sırayla bu kâğıtta rastgele yerlere heceler yazar.

2. Kelime Alanı: Kelimelerin yazıldığı yer.

3. Puan Defteri: Kelimelerin ve puanların yazıldığı yer.

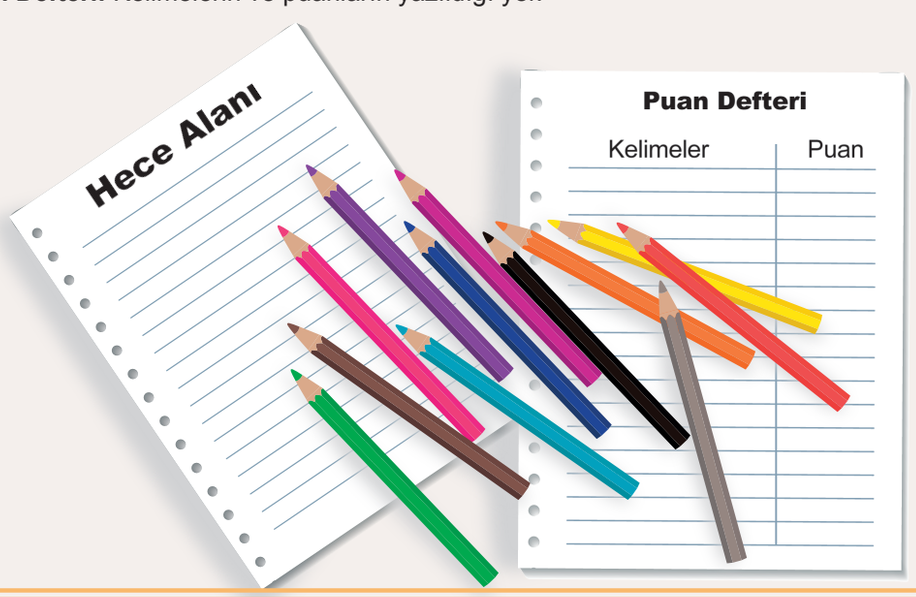

Kurallar

1. Gizemli Harf

Oyunun başında ortak bir “altın harf” seçilir. Örneğin “K” harfini seçtiniz ve türettiğiniz kelime bu harfle başlıyorsa veya bu harfi içeriyorsa fazladan +5 puan kazanırsınız.

2. Kelime Uzunluğu

Sadece kelime bulmak yetmez, kelimenin uzunluğu gücünüzü belirler.

2 Heceli Kelime: 2 Puan

3 Heceli Kelime: 5 Puan

4 ve Daha Fazla Heceli Kelime: 10 Puan (Buna “süper kelime” denir.)

Oyunun Akışı

1. Aşama: Hece Alanını Doldurma

Oyunun ilk aşamasında her oyuncu, sırası geldiğinde ilk kâğıda herhangi bir hece yazar. Örneğin “ta, o, cak, el, kar, ke, su”. Bu aşamada her oyuncu, sadece bir hece yazmalıdır. Heceler, aralarında uygun boşluklar bırakılarak yazılmalı ve birbirine karışmamalıdır. Kâğıdın her tarafı hece ile dolduktan sonra oyunun ikinci aşamasına geçilir. Bu aşamada sırası gelen oyuncu, birinci kâğıtta yazılı olan hecelerden birini kullanarak anlamlı kelimeler oluşturur ve oluşturduğu kelimeyi ikinci kâğıda yazar. Her oyuncu sırası geldiğinde yalnızca bir heceyi kullanmalı ve bu heceyi başta, ortada veya sonda kullanarak bir tane anlamlı kelime oluşturmalıdır. Ayrıca kullandığı heceleri bir daha kullanılmaması için yuvarlak içine almalıdır. Örneğin yukarıda verilen hecelerden “mata**ra**, el**bise**, tene**ke**” gibi anlamlı kelimeler oluşturulabilir.

2. Aşama: Kelime Defteri

- Bulunan kelime yüksek sesle söylenir.
- Oyuncular, buldukları kelimeleri kendi kalemleriyle yuvarlak içine alır.
- Kelimeyi yazar ve puanını hesaplar.

3. Aşama: Özel Görev Kartları

Oyunu daha eğlenceli kılmak için her turda bir “görev” belirlenebilir:

Örneğin “Bu tur sadece bir meyve ismi bulan ek puan alır.” ya da “Sadece içinde ‘T’ harfi olan kelimeler kabul edilir.”

Oyun Sonu

Birinci kâğıttaki heceler bittiğinde veya yeni kelime türetilemeyecek hâle gelindiğinde oyun bitirilir.

Puanlar toplanır ve birinci belirlenir.

HECE ALANI

KELİME ALANI

PUAN DEFTERİ

	KELİMELER	PUAN
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

	KELİMELER	PUAN
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

	KELİMELER	PUAN
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

	KELİMELER	PUAN
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		

NOTLAR

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

TÜRKÇE

5. SINIF

I. DÖNEM ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

CEVAP ANAHTARI

2. TEMA

ATATÜK'Ü TANIMAK

2. TEMA
ATATÜRK'Ü TANIMAK

DİNLEME/İZLEME

T.D.5.1. Dinlemede/izlemede materyal seçimini yönetebilme

a) Dinleme/izleme şekli (etkileşimli veya etkileşimsiz), amacı, ilgi ve ihtiyaçları, faaliyetin süresi ve bilgiye erişim olanaklarını analiz ederek görüş oluşturur.

b) Analiz sonuçları doğrultusunda metin ve diğer yardımcı materyalleri (ses ve/veya video kayıtları, film, belgesel, dijital içerikler, etkileşimli sunumlar vb.) seçer.

T.D.5.2. Dinlemede/izlemede strateji, yöntem ve teknik seçimlerini yönetebilme

a) Dinleme/izleme şekli (etkileşimli veya etkileşimsiz), amacı, ilgi ve ihtiyaçları; materyalin özellikleri ve faaliyetin süresini analiz ederek görüş oluşturur.

b) Analiz sonuçları doğrultusunda dinlerken/izlerken kullanacağı strateji ve/veya yöntemi/tekniği seçer.

T.D.5.4. Dinlediğinde/izlediğinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme

a) Dinlediği/izlediği ve varsa ona eşlik eden görsellerden hareketle bağlama dair ipuçlarını bulur.

b) Dinlediğinde/izlediğinde doğrudan verilen bilgileri (tanımı verilen kavram, düşünce, yönerge, iletilmek istenen mesaj, açıkça ifade edilen ana fikir vb.) belirler.

T.D.5.5. Dinlediğinin/izlediğinin yüzey anlamını belirleyebilme

a) Dinlediği/izlediği ve varsa ona eşlik eden görsellerden hareketle bağlama dair ipuçlarını bulur.

b) Dinlediğinde/izlediğinde doğrudan verilen bilgileri (tanımı verilen kavram, düşünce, yönerge, iletilmek istenen mesaj, açıkça ifade edilen ana fikir vb.) belirler.

T.D.5.11. Öyküleyici metinde hikâye unsurlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Şahıs ve/veya varlık kadrosunu, mekânı, zamanı ve olay örgüsünü belirler.

b) Hikâye unsurları arasındaki ilişkiyi belirler.

T.D.5.14. Dinlediğinin/izlediğinin bölümlerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Metnin türüne uygun olarak giriş, gelişme, sonuç veya serim, düğüm, çözüm bölümlerini belirler.

b) Metnin bölümlerinin birbirleriyle bağlantısını belirler.

T.D.5.17. Dinlediğinden/izlediğinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Dinlediğinin/izlediğinin temayla ilgili söz varlığı unsurlarını belirler.

b) Söz varlığı unsurlarının anlam ilişkilerini inceler.

KONUŞMA

T.K.5.1. Konuşma sürecini yönetebilme

a) Konuşmayı başlatma, sürdürme, sonlandırmayla ilgili selam, hitap vb. kalıp ifadeleri kullanır.

b) Söz sırası alır ve/veya verir.

T.K.5.2. Konuşmada yöntem ve teknik seçimlerini yönetebilme

a) Konuşma türü (sözlü üretim veya sözlü etkileşim), amacı, süresi, ilgi ve ihtiyaçlarını analiz ederek görüş oluşturur.

b) Analiz sonuçları doğrultusunda konuşurken kullanacağı yöntemi ve/veya tekniği seçer.

T.K.5.3. Konuşmasında amaç ve içeriğe yönelik seçimlerini yönetebilme

a) Konuşma amacını, konusunu, türünü ve anlatım biçimini belirler.

b) Amaç, konu, tür ve anlatım biçimi tercihleri doğrultusunda konuşmasını sürdürür.

T.K.5.9. Konuşmasında tahminlerinden yararlanabilme

a) Konuşmasında ele alacağı olay, bilgi ya da durumu ön bilgileriyle ilişkilendirir.

b) İlişkilendirmelerden hareketle olay, bilgi ya da duruma yönelik mantıklı tahminde bulunur.

c) Konuşmasında tahminlerine yer verir.

T.K.5.17. Konuşmasını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme

a) Kullanacağı söz varlığı unsurlarını belirler.

b) Söz varlığı unsurlarına bağlama uygun şekilde konuşmasında yer verir.

T.K.5.19. Uygun bağlantı ifadelerini kullanabilme

OKUMA

T.O.5.1. Okumada materyal seçimini yönetebilme

a) Amacı, ilgi ve ihtiyaçları, materyalin özellikleri, faaliyetin süresi ve bilgiye erişim olanaklarını analiz ederek görüş oluşturur.

b) Analiz sonuçları doğrultusunda metin ve diğer yardımcı materyalleri (sözlük, genel ağ, çalışma kâğıdı, grafik organize edici vb.) seçer.

T.O.5.2. Akıcı okuyabilme

T.O.5.3. Okumada strateji, yöntem ve teknik seçimlerini yönetebilme

a) Amacı, ilgi ve ihtiyaçları, materyalin özellikleri, faaliyetin süresi ve bilgiye erişim olanaklarını analiz ederek görüş oluşturur.

b) Analiz sonuçları doğrultusunda okurken kullanacağı strateji ve/veya yöntemi/tekniği seçer.

T.O.5.5. Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme

a) Metnin bağlamından söz varlığı unsurlarının anlamıyla ilgili ipuçlarını belirleyip ön bilgileriyle ilişkilendirir.

b) Söz varlığı unsurlarının anlamına ilişkin mantıklı tahminde bulunur.

c) Tahminin doğruluğunu kaynaklardan (sözlük, başvuru kitapları, genel ağ vb.), ebeveyn veya öğretmenden yardım alarak kontrol edip yargıya ulaşır.

T.O.5.6. Metnin yüzey anlamını belirleyebilme

a) Metin ve varsa ona eşlik eden görsellerden hareketle bağlama dair ipuçlarını bulur.

b) Metinde doğrudan verilen bilgileri (tanımı verilen kavram, düşünce, yönerge, iletilmek istenen mesaj, açıkça ifade edilen ana fikir vb.) belirler.

T.O.5.17. Şiirin biçim özelliklerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Okuduğu şiirin biçim özelliklerini belirler.

b) Şiirin biçim özelliklerinin birbirleriyle ve şiirsel söyleyişle ilişkisini ortaya koyar.

T.O.5.19. Metindeki söz sanatlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Okuduğundaki söz sanatlarını belirler.

b) Söz sanatlarının metnin anlatımıyla ilişkisini ortaya koyar.

T.O.5.20. Metinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Metnin temayla ilgili söz varlığı unsurlarını belirler.

b) Söz varlığı unsurlarının anlam ilişkilerini inceler.

T.O.5.22. Okuma sürecini değerlendirebilme

a) Okuma sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerini belirler.

b) Deneyimlediği süreçteki gelişmeye açık yönlerini destekleyecek tedbirler alıp, güçlü yönlerini sonraki çalışmalara aktararak okur kimliğinin gelişimine yön verir.

YAZMA

T.Y.5.2. Yazmada strateji, yöntem ve teknik seçimlerini yönetebilme

a) Yazma şekli (yazılı üretim ve yazılı etkileşim), amacı, bağlamı ve olanaklarını analiz ederek görüş oluşturur.

b) Analiz sonuçları doğrultusunda yazarken kullanacağı strateji ve/veya yöntemi/tekniği seçer.

T.Y.5.3. Yazısında içerik ve yapıya yönelik seçimlerini yönetebilme

a) Yazma amacına uygun paragraf türü ve/veya metin yapısını belirler.

b) Seçtiği paragraf türünü ve/veya metin yapısını yazısında uygun biçimde kullanır.

T.Y.5.13. Yazısını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme

a) Kullanacağı söz varlığı unsurlarını belirler.

b) Söz varlığı unsurlarını bağlama uygun şekilde yazısında kullanır.

T.Y.5.15. Uygun bağlantı ifadelerini kullanabilme

T.Y.5.16. Yazım ve noktalama işaretleriyle ilgili kuralları uygulayabilme

T.Y.5.17. Yazma sürecini değerlendirebilme

a) Yazma sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerini belirler.

b) Gelişmeye açık yönlerini destekleyecek tedbirler alıp, güçlü yönlerini sonraki yazma çalışmalarına aktararak yazar kimliğinin gelişimine yön verir.

DİNLEYELİM/İZLEYELİM-ANLAYALIM

Hazırlanalım

Bu bölümde yaklaşık bir dakika süren öyküleyici bir metin dinleyeceksiniz. Metni dinlemeye başlamadan önce aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Dinleyeceğiniz metnin başlığı: “Atatürk, Bizden Biridir!” **Sizce metnin başlığı hangi soruya cevap olabilir? Yazınız.**

Atatürk kimdir?

Yukarıda yazdığınız soruyu Atatürk hakkındaki ön bilgilerinizi kullanarak metnin başlığından farklı olacak şekilde cevaplayınız. Cevaplarınızı aşağıdaki ilgili alanlara yazınız.

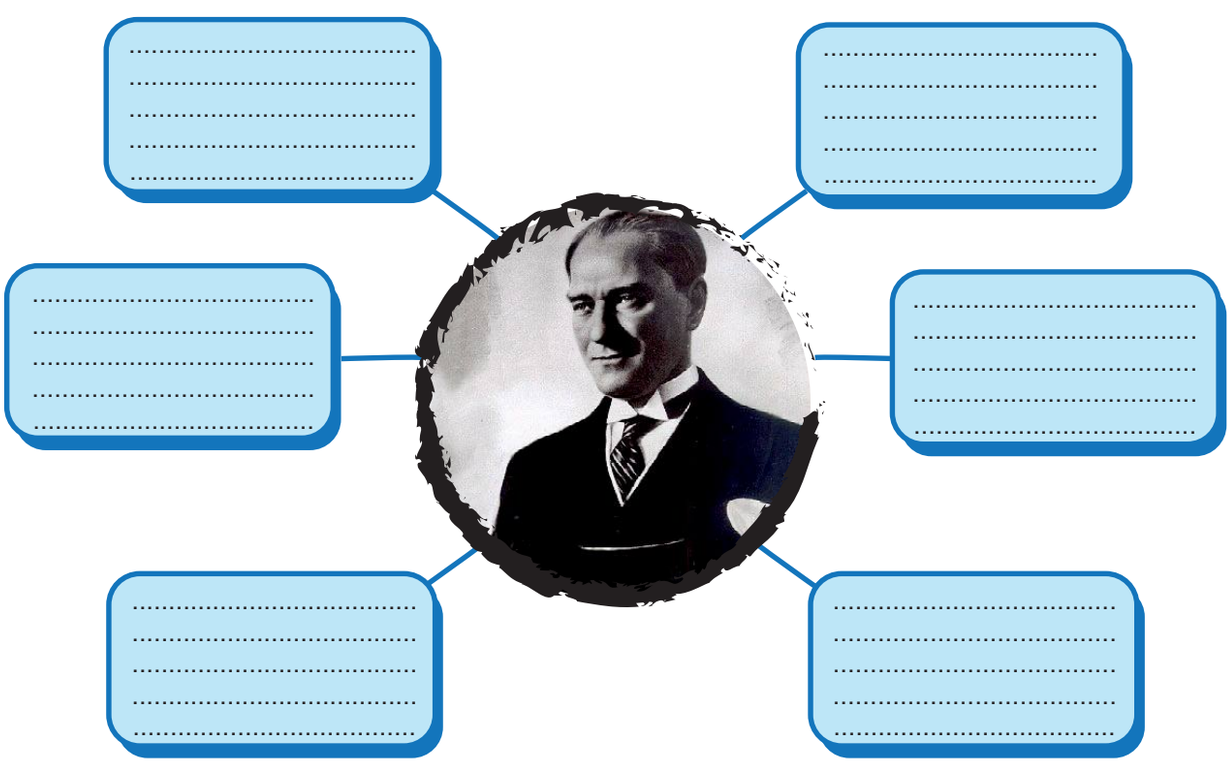

Dinleyeceğiniz metnin içeriğini “Atatürk, Bizden Biridir!” **başlığından yola çıkarak tahmin ediniz. Tahmininizi yazınız.**

.....

.....

“Atatürk, Bizden Biridir!” **başlıklı metni dinlerken kullanacağınız yöntemi belirleyip işaretleyiniz.**

☐ Not alarak dinleme ☐ Seçici dinleme ☐ Empati kurarak dinleme ☐ Katılımsız dinleme

Dinleme sırasında ihtiyaç duyarsanız metni durdurup dinleme yönteminizi değiştiriniz.

Süreçte yararlanabileceğiniz materyalleri; metnin süresini, türünü, seçtiğiniz dinleme yöntemini ve yapacağınız etkinlikleri göz önünde bulundurarak hazırlayınız. Hazırladığınız materyalleri aşağıdaki alana yazınız.

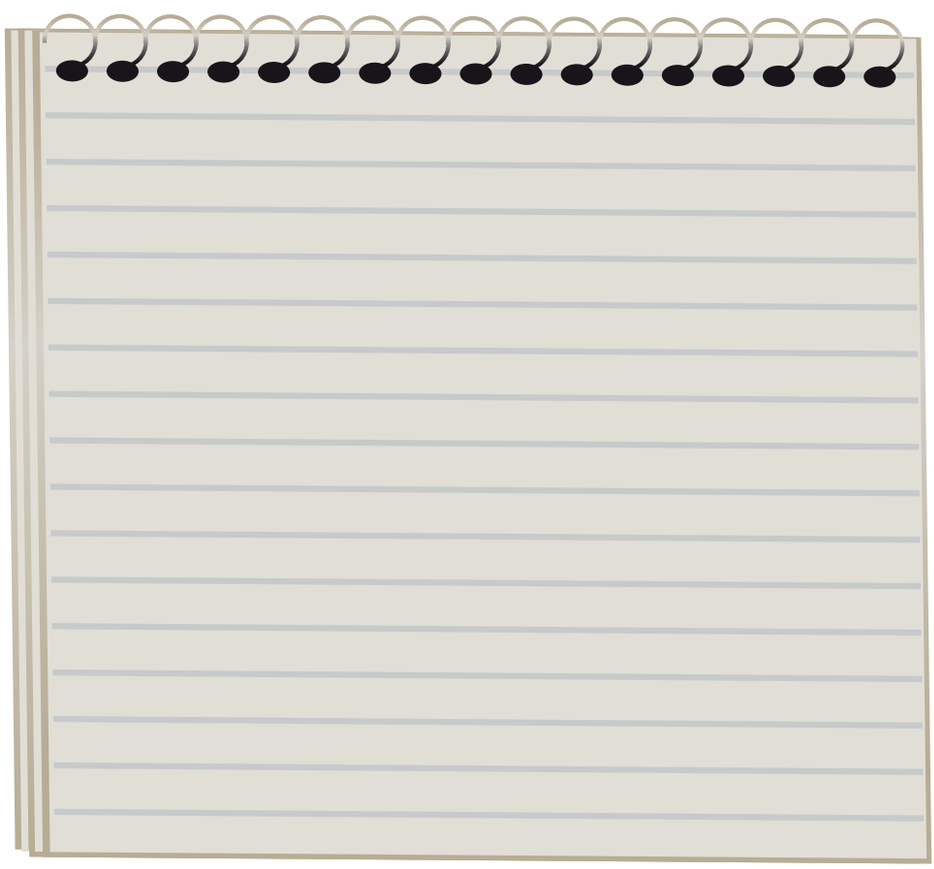

Atatürk, Bizden Biridir!

Yandaki karekodu okutarak metni seçtiğiniz dinleme yöntemine göre dinleyiniz.

Düşünelim

"Atatürk, Bizden Biridir!" **başlıklı metni dinlediniz. Aşağıdaki boşlukları doldurarak yöntem seçiminizi ve metnin içeriği ile ilgili tahmininizin doğruluğunu değerlendiriniz.**

Belirlediğim dinleme yöntemini, dinleme sürecinde

☐ değiştirdim. Çünkü ……

☐ değiştirmedim. Çünkü ……

Metnin içeriği ile ilgili tahminim doğru

☐ çıktı. Çünkü ……

☐ çıkmadı. Çünkü ……

Aklımda Kalanlar

Dinlediğiniz metinde Atatürk'e önerilen sloganları aşağıdaki gazete sayfasına yazınız.

Cumhuriyet 12 Yaşında

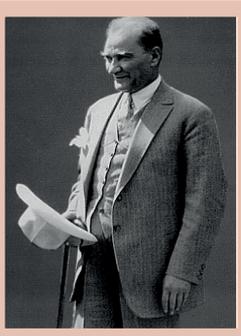

"Atatürk, bizim en büyüğümüzdür!"

"Atatürk, milletin en yükseğidir!"

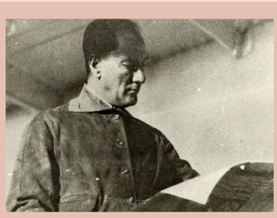

"En büyük Türk, Atatürk!"

"Türk milleti asırlardan beri bağrından bir Mustafa Kemal çıkardı!"

Tahmin Edelim

Aşağıda verilen sözcük ve sözcük gruplarının anlamlarını “Atatürk, Bizden Biridir!” **başlıklı metnin bağlamından hareketle tahmin edip yazınız. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Güncel Türkçe Sözlük’ten kontrol edip sözcük ve sözcük gruplarının metindeki anlamlarını yazınız.**

Asır

Tahmin:

Sözlük Anlamı: Yüzyıl.

Bağır

Tahmin:

Sözlük Anlamı: Sine (Bir şeyin içi, derinliği, özü; gönül, yürek.).

Ortaya koymak

Tahmin:

Sözlük Anlamı: Herkesin görebileceği yere koymak.

Slogan

Tahmin:

Sözlük Anlamı: Bir düşünceyi kolay hatırlanıp tekrarlanabilir bir biçimde ifade eden kısa, çarpıcı söz.

Söz Dağarcığım

"Tahmin Edelim" **etkinliğinde anlamlarını belirlediğiniz sözcük ve sözcük gruplarının bazıları aşağıda verilmiştir. Bunlarla ilgili deyimleri araştırınız ve bulduğunuz deyimleri aşağıdaki alana yazınız.**

Sözcük ya da Sözcük Grubu	İlgili Deyim
Bağır	Bağrı yanmak, bağrına basmak, bağrını delmek vb.
Ortaya koymak	Başını ortaya koymak.
Slogan	Slogan atmak.

Metnin Bölümleri

Dinlediğiniz metnin bölümlerini özetleyen cümleler karışık olarak aşağıda verilmiştir. Bu cümlelerin yanına kutucuklarda verilen bölüm isimlerinden uygun olanı yazınız.

Serim **Düğüm** **Çözüm**

Çözüm ..... Bu bölümde Atatürk, kısa ve öz bir cümle yazmıştır.

Serim ..... Bu bölümde olayın ne olduğu ve ne zaman yaşandığı belirtilmiştir.

Düğüm ..... Bu bölümde Atatürk, önerilen sloganları okuyup incelemiştir.

Metni Kavrayalım

Aşağıdaki soruları dinlediğiniz metne göre cevaplayınız.

1. Atatürk'ün kendisine sunulan sloganların üstünü tek tek çizip "Atatürk, bizden biridir!" **yazması, onun hangi kişilik özelliğini yansıtmaktadır?**

Atatürk'ün alçak gönüllü (mütevazı), milletine ve halkına değer veren bir lider olduğunu yansıtmaktadır.

2. Önerilen sloganlar ile Atatürk'ün yazdığı cümle arasındaki fark nedir?

Önerilen sloganlar Atatürk'ü ulaşılamaz ve en yüksek mertebede gösterirken Atatürk, kendisini milletinden ayırmamış ve kendisini halkın bir parçası olarak tanımlayan bir cümle yazmıştır.

Tespit Edelim

"Atatürk, Bizden Biridir!" **başlıklı metnin hikâye unsurlarını belirleyip ilgili alanlara yazınız.**

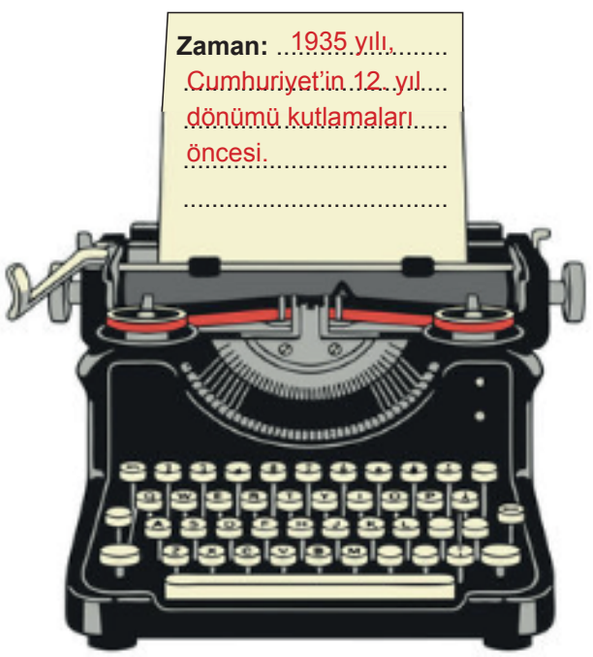

BEN DE KONUŞURUM

Hazırlanalım

Aşağıdaki adımları takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım

Aşağıdaki fotoğrafların hepsi aynı gün çekilmiştir. Fotoğrafları inceleyiniz. Fotoğraflardaki insanların içinde bulundukları duygu durumunu düşününüz.

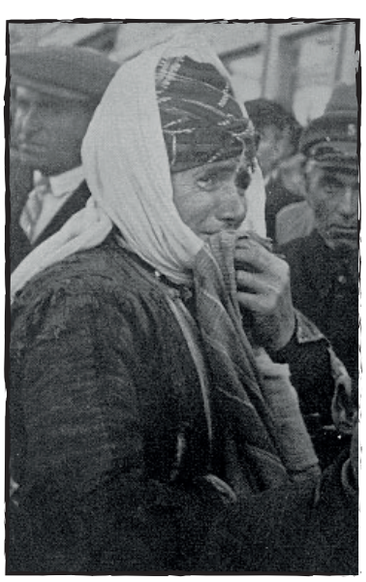

Sizce fotoğrafların çekildiği gün ne yaşanmış olabilir? Tahminlerinizi yazınız.

.....

.....

2. Adım

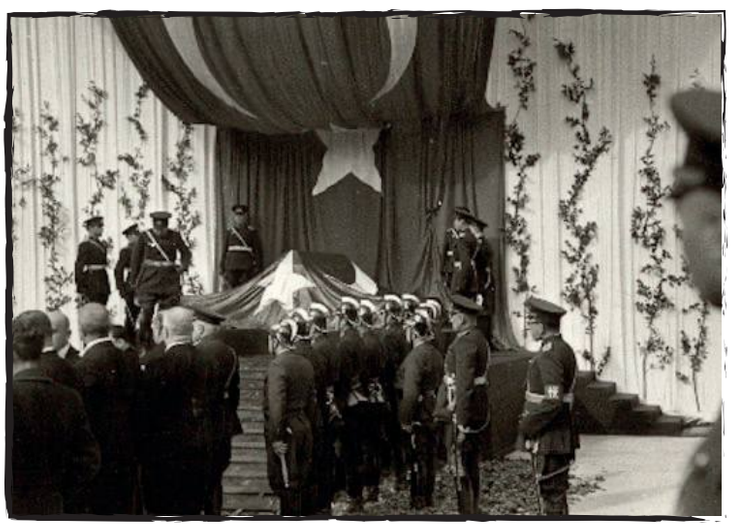

Yandaki görselleri inceleyiniz. Bu adımdaki görseller, "1. Adım"daki görsellerle aynı olayı yansıtmaktadır. Tüm fotoğrafları birlikte değerlendirip "1. Adım"daki tahmininizi gözden geçiriniz.

Aşağıdaki seçeneklerden uygun olanı işaretleyerek tahmininizi değerlendiriniz. Gerekiyorsa tahmininizle ilgili düzenleme yapınız.

☐ Tahminim aynı kaldı.

☐ Tahminim değişti.

Yeni tahminim: .....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Hatırlıyorum

1 ve 2. adımlarda bulunan fotoğraflardaki kişilerden birinin yerinde olduğunuzu hayal ediniz. Aşağıdaki yönergeleri takip ederek o günkü duygu ve düşüncelerinizi anlatacağınız bir konuşma planlayınız.

Konuşmanızın amacını ve konusunu yazınız.

Konuşmamın amacı: .....
.....

Konuşmamın konusu: .....
.....

Konuşma amacınızı ve konunuzu göz önünde bulundurarak anlatım biçiminizi ve konuşma yönteminizi belirleyip işaretleyiniz.

Anlatım Biçimi:

- ☐ Olaya dayalı
- ☐ Betimleyici
- ☐ Tanıtma
- ☐ Sıralı/Kronolojik

Konuşma Yöntemi:

- ☐ Serbest konuşma
- ☐ Güdümlü konuşma
- ☐ Empati kurarak konuşma
- ☐ Eleştirel konuşma

Seçtiğiniz anlatım biçimi ve yöntem doğrultusunda, Atatürk ile ilgili ön bilgilerinizi kullanarak konuşmanızın içeriğini tasarlayınız. Konuşmanızı aşağıdaki hususlara dikkat ederek yapınız.

- Konuşmanızda uygun selam, hitap ve sonlandırma ifadelerine yer vermeye özen gösteriniz.
- Konuşmanız esnasında ses tonunuzu, beden dilinizi ve mekânı etkili bir şekilde kullanmaya dikkat ediniz.
- Konuşmanızda bağlantı ifadelerini işlevlerine uygun biçimde kullanınız.
- Konuşmanızda söz varlığı unsurlarını bağlama uygun şekilde kullanınız.
- Konuşmanızda Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanmaya dikkat ediniz.

OKUYALIM-ANLAYALIM

Hazırlanalım

Aşağıdaki metnin başlığını ve görselini inceleyiniz. Görsel ve başlıktan yola çıkarak metnin içeriğini tahmin ediniz. Tahmininizi yazınız.

.....

.....

Metni süre tutarak ve anlamı yansıtacak şekilde sessiz okuyunuz. Okumanızı yaparken metinde vurgulanan duyguları belirleyiniz.

ATATÜRK'ÜN SEVDİĞİ ATI

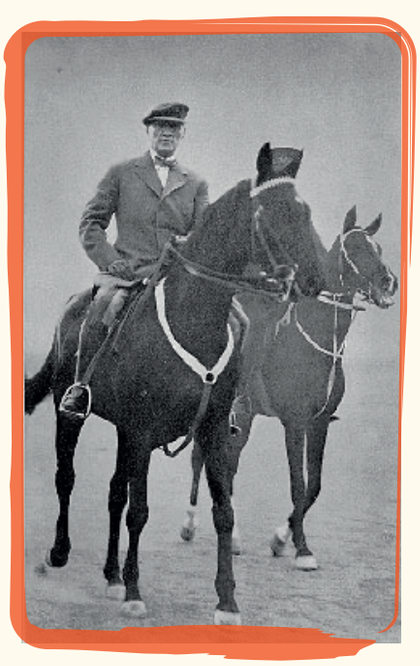

Yıl 1913... Balkan Savaşı devam ediyordu. Savaş yaralarını sarmak için Çanakkale yakınlarında bir sağlık teşkilatı kuruldu. Hemen yanına da hayvanlar için ayrı bir koğuş yapıldı.

Bir gün o koğuşa çok güzel, genç bir at getirildi. Kurmay Başkanlığı, ata iyi bakılması konusunda özel bir not da göndermişti ama at, çaresiz bir hastalığa, ruama yakalanmıştı. Durum, atın sahibi Binbaşı Mustafa Kemal'e bildirildi. Haberi alan Mustafa Kemal koşup geldi. Atını son kere görmek istiyordu.

Sağlık teşkilatının komutanı Yüzbaşı Hilmi Bey, Mustafa Kemal'i atın bulunduğu çadıra götürdü. Hastalığın tehlikesinden dolayı diğer atlardan ayrı bir çadıra konulan at, sahibini görünce sevindi; canlandı. Atın, getirildiği günden beri önüne eğik duran başı havaya kalkt; düşük kulakları yukarı dikildi.

Mustafa Kemal, okşamak için atına yaklaşınca Yüzbaşı Hilmi Bey uyardı hemen:

"Binbaşı'm, hastalık çok tehlikeli!"

Bir an duran Mustafa Kemal, bakışlarını atından ayırmadan Hilmi Bey'e sordu:

"Peki, eldivenle okşayabilir miyim?"

"Evet. Eldivenlerinizi sonra antiseptiğe koyarız, bütün mikroplar ölür."

Binbaşı Mustafa Kemal, eldivenlerini giydi. Yaklaşıp atını sevdi, okşadı. Atın yanından ayrıldığında gözleri ıslaktı. Eldivenlerini çıkarıp antiseptiğe konması için uzattı.

Aradan bir süre geçince Mustafa Kemal, "Artık mikroplar kalmadı, değil mi?" diye sordu.

"Kalmadı Binbaşı'm!"

"O hâlde onları bana veriniz." dedi Mustafa Kemal. Sesi titriyordu. "Atımdan kalan son hatırayı saklamak istiyorum."

Islak eldivenleri aldı, nemli gözlerle oradan ayrıldı.

Süleyman BULUT
(Düzenlenmiştir.)

Okuma sürenizi ve metni okurken tespit ettiğiniz duyguları yazınız.

.....

.....

Metni sessiz okurken tespit ettiğiniz duyguları göz önünde bulundurarak uygun vurgu ve tonlamayla metni sesli okuyunuz. Okurken süre tutunuz. Okuma sürenizi yazınız.

.....

.....

Metni sessiz ve sesli okuma süreçlerinizi karşılaştırınız. İki süreç arasındaki farklılık ve benzerlikleri tabloya yazınız.

Okuma Yöntemi	Farklılıklar	Benzerlikler
Sessiz Okuma		
Sesli Okuma		

Metni okumadan önce tahmin ettiğiniz içerik ile okuduktan sonra öğrendiğiniz içerik aynı mıydı? Farklı ise bu farkları yazınız.

.....

.....

.....

.....

Anlamları Bulalım

Aşağıda, metinde geçen bazı sözcükler verilmiştir. Bu sözcüklerin anlamını, metindeki kullanımından yola çıkarak tahmin ediniz ve tahmininizi yazınız. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Güncel Sözlük'ten kontrol ediniz ve kelimelerin metindeki anlamlarını yazınız.

Antiseptik

Tahmin:

Sözlük Anlamı: El, yüz veya vücuttaki hastalık yapan mikroorganizmaları kimyasal maddelerle etkisiz hâle getirme veya yok etme işlemi için kullanılan (madde).

Koğuş

Tahmin:

Sözlük Anlamı: Kışla, okul, tutukevi, hastane vb. kalabalık yerlerde, içinde birçok kimsenin yattığı veya barındığı büyük oda.

Canlanmak

Tahmin:

Sözlük Anlamı: Gücü artmak, diri duruma gelmek.

Anlayalım

Aşağıdaki soruları “Atatürk’ün Sevdiği Atı” **adlı metne göre cevaplayınız.**

1. Atatürk’ün atının yakalandığı hastalığın adı nedir?
Hastalığın adı ruamdır.

2. Atatürk, koğuşa neden gitmiştir?
Atatürk, atının çaresiz bir hastalığa yakalandığını öğrenince onu son kez görmek istediği için koğuşa gitmiştir.

3. Atatürk’ün atı, neden ayrı bir çadıra koyulmuştur?
At, hastalığının tehlikesinden dolayı ayrı bir çadıra konulmuştur.

4. Atatürk’ü görünce atın hâl ve hareketinde meydana gelen değişiklikler nelerdir?
At, Atatürk’ü görünce canlanmış, sevinmiş; atın önüne eğik duran başı havaya kalkmış, düşük kulakları yukarı dikilmiştir.

5. Atatürk, atını okşamak için nasıl bir yöntem kullanmıştır?
Atatürk, atını okşamak için eldiven kullanmıştır.

Hazırlanalım

"Beni Görmek Demek" **başlıklı metin ile ilgili çeşitli etkinlikler yapacaksınız. Süreçte kullanabileceğiniz yardımcı kaynakları belirleyip yazınız.**

.....

.....

.....

Metni okumaya başlamadan önce aşağıdaki okuma yöntemlerinden birini seçip işaretleyiniz. Bu yöntemlerden farklı bir yöntemi kullanmayı düşünüyorsanız "Diğer" **seçeneğini işaretleyip okuma yönteminizi yazınız. Seçiminizin gerekçesini ilgili kısma yazınız. İşaretlediğiniz veya yazdığınız yönteme göre metni okuyunuz.**

☐ İşaretleyerek okuma
☐ Not alarak okuma
☐ Göz atarak okuma
☐ Diğer .....

Bu yöntemi tercih etme sebebim: .....

.....

BENİ GÖRMEK DEMEK

10 Ağustos 1929...
Atatürk, bir rahatsızlığından dolayı halkın önüne bir süre çıkamamıştı. Herkes kaygı ve merak içindeydi.
Bütün dikkatler onun sağlığıyla ilgili haberlere yönelmişti. Tam da o günlerde Atatürk, zamanın Paris Büyükelçisi Fethi Okyar'ın Büyükdere'deki evine konuk oldu.
Onun dışarı çıktığını haber alan halk, Fethi Okyar'ın evinin önünde toplandı; caddeyi doldurdu. Herkes onu görmek, onun sesini duymak istiyordu.
Atatürk, burada balkona çıktı; halkı selamladı. "Benim için zahmet ediyorsunuz." dedi ve konuşmasını, o ünlü sözüyle tamamladı:
"Beni görmek demek, mutlaka yüzümü görmek demek değildir. Benim fikirlerimi, duygularımı anlıyorsanız ve hissediyorsanız bu yeterlidir."

Süleyman BULUT
(Düzenlenmiştir.)

Anlamdaş Kelimeyi Bulalım

Aşağıda verilen kelimelerin eş anlamlı karşılığını "Beni Görmek Demek" **adlı metinden bularak ilgili alana yazınız.**

Kelimeler	Metindeki Eş Anlamlı Karşılığı
Misafir	Konuk
His	Duygu
Endişe	Kaygı
Sima	Yüz
Seda	Ses

Kelimeler	Metindeki Eş Anlamlı Karşılığı
Meşhur	Ünlü
Cumhur	Halk
Vakit	Zaman
Hane	Ev
Sıhhat	Sağlık

Şiir Zamanı

Aşağıda yer alan "Mustafa Kemal" **adlı metni okuyunuz. Ardından ilgili yönergeleri takip ederek etkinlikleri yapınız.**

MUSTAFA KEMAL

Dünyada tabiatın binbir tecellisi var,
Korkunç olursa kıştır, munis olursa bahar.
Görmüşe benzer mi hiç bahsetsem ikisinden
Birinin tipisinden, ötekinin sisinden.

Bazen durgun denizin görürüm taştığını,
Yükselen dalgaların göğe yaklaştığını,
O dalgalar ki yılda yalnız bir gün şahlanır,
Şahlandı mı ne kıyı, ne koy, ne yelken tanır.

Engini alt üst eden bu rüzgârların adına,
Bazıları şimşek der, bazıları fırtına.
Kara toprakta bir dev var geçmez ele.
Sarsıntısından bilir insan: Zelzele.

Dalganın, fırtınanın yeri yurdu bu toprak
Lazım mı ki her kuvvete ayrı ayrı ad komak?
Bize sorsan onların hepsini bir ederiz,
Sonra onun adına Mustafa Kemal deriz.

Faruk Nafiz ÇAMLIBEL

A. Aşağıdaki cümlelerde bırakılan boşlukları "Mustafa Kemal" **adlı metne göre tamamlayınız.**

a. "Mustafa Kemal" adlı metin, ...on altı..... dizeden (mısradan) ve .....dört..... bölümden oluşmaktadır.

b. "Mustafa Kemal" adlı metnin her bölümünde .....dört..... dize bulunmaktadır. Bu sayıdaki bölümlerin her birine .....dörtlük..... ya da .....kıta..... denir.

c. Ses benzerlikleri metinde dizelerin .....sonlarında..... (başlarında/ortalarında/sonlarında) yer almaktadır.

ç. Biçimsel özellikleri göz önünde bulundurulduğunda "Mustafa Kemal" adlı metin, ...şiir..... türünde bir metindir.

d. Bu metnin .....şairi..... Faruk Nafiz Çamlıbel'dir.

B. Etkinliğin "A" **bölümünde yazdıklarınızı da dikkate alarak aşağıdaki boşlukları doldurunuz.**

- .....c..... maddesindeki/maddelerindeki bilgi/bilgiler; metne uyum, ritim ve akıcılık katar.
- .....b..... maddesindeki/maddelerindeki bu özellik/özellikler, düşüncelerin gruplanarak aynı düzende sunulmasını sağlar.

Aşağıdaki dizelerde kullanılan söz sanatını bulup eşleştiriniz. Boşta kalan (eşleştirmediğiniz) söz sanatıyla ilgili "Mustafa Kemal" **adlı metnin temasına uygun en az iki dize de siz yazınız.**

"O dalgalar ki yılda yalnız bir gün şahlanır,
Şahlandı mı ne kıyı, ne koy, ne yelken tanır."

Konuşturma

Kişileştirme

Yazdığım dizeler: .....

.....

.....

.....

Dizelerimde kullandığım söz sanatı: .....

"Mustafa Kemal" **adlı metinde Atatürk, aşağıda görselleri verilen unsurlardan hangilerine benzetilmiştir? İşaretleyiniz.**

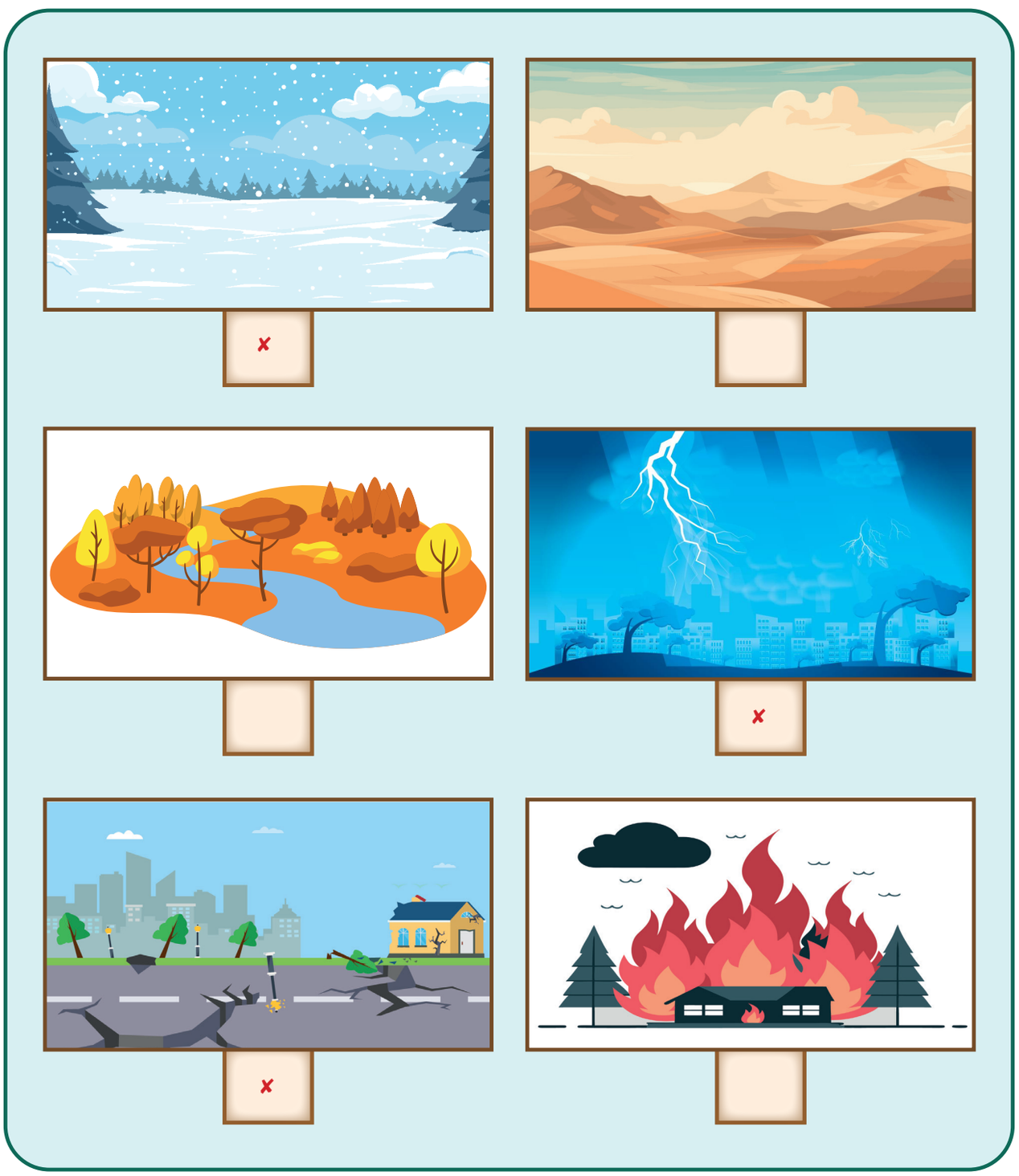

Özdeyişleri Çözelim

Aşağıda Atatürk'ün özdeyişleri yer almaktadır. Verilen özdeyişlerin ilgili olduğu alanı/konuyu belirleyiniz. Bunu, rakamla belirtilen ilgili kısma yazarak bulmacayı çözünüz.

Yukarıdan Aşağıya

1. "Türk dili zengin, geniş bir dildir. Her kavramı ifadeye yeteneği vardır. Yalnız onun bütün varlıklarını aramak, bulmak, toplamak; onlar üzerinde işlemek gerekir."
2. "Benim naçiz vücudum bir gün elbet toprak olacaktır fakat Türkiye Cumhuriyeti ilelebet payidar kalacaktır."
3. "Eğitimdir ki bir milleti ya hür, bağımsız, şanlı, yüksek bir topluluk hâlinde yaşatır ya da esaret ve sefalete terk eder."
7. "Yurtta sulh, cihanda sulh."
9. "Medeniyet şahikasının merdiveni sanattır."

Soldan Sağa

4. "Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir."
5. "Küçük hanımlar, küçük beyler! Sizler hepiniz geleceğin bir gülü, yıldızı ve ikbal ışığısınız. Memleketi asıl ışığa boğacak olan sizsiniz. Kendinizin ne kadar önemli, değerli olduğunuzu düşünerek ona göre çalışınız. Sizlerden çok şey bekliyoruz."
6. "Hayatta en hakiki mürşit, ilimdir."
8. "Vatanını en çok seven, vazifesini en iyi yapandır."
10. "Zafer, 'Zafer benimdir.' diyebilenindir. Başarı ise 'Başaracağım.' diye başlayarak sonunda 'Başardım.' diyebilenindir."

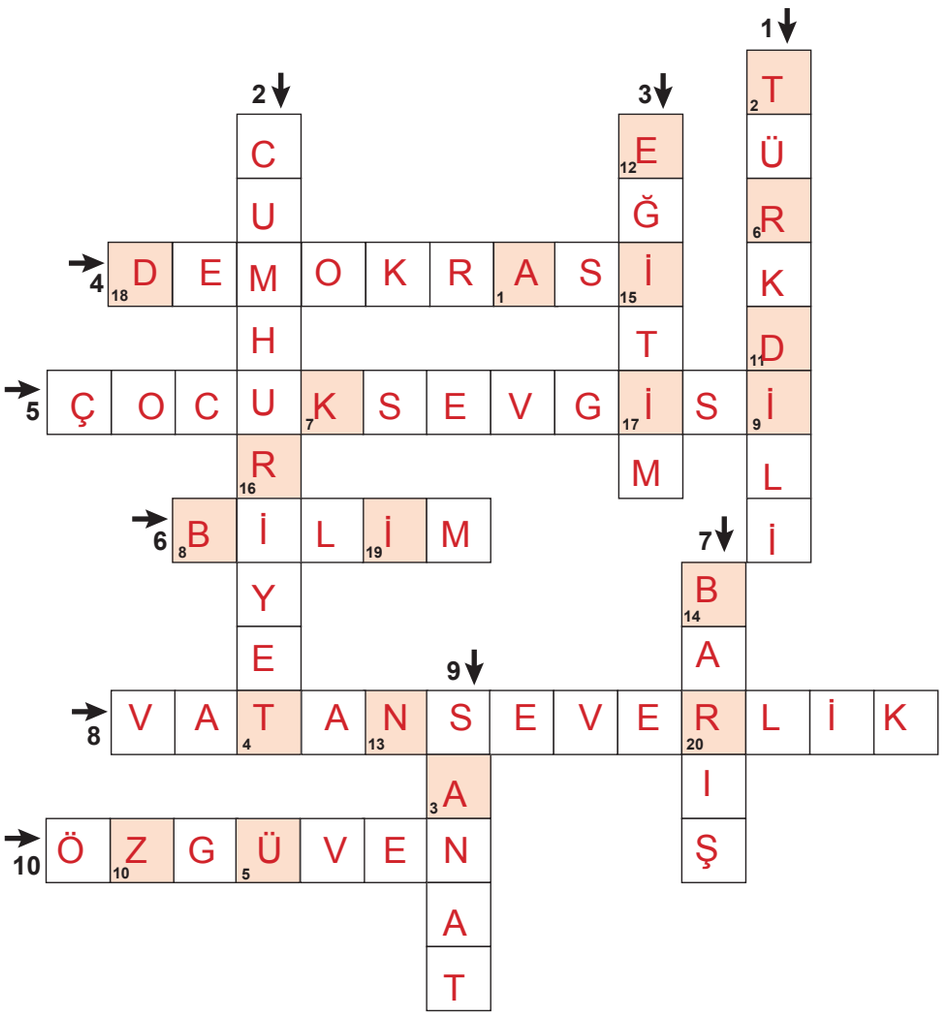

Çözdüğünüz bulmacada renkli karelerde olan harfleri, kare içindeki sayılara dikkat ederek aşağıdaki kutucukların her birine bir harf gelecek şekilde yazınız; anahtar cümleyi bulunuz.

1	2	3	4	5	6	7
A	T	A	T	Ü	R	K

8	9	10	11	12	13
B	İ	Z	D	E	N

14	15	16	17	18	19	20
B	İ	R	İ	D	İ	R

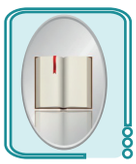

Okur Aynası

"Okuyalım-Anlayalım" **bölümünü tamamladınız. Bu bölümde yer alan** "Atatürk'ün Sevdiği Atı" **başlıklı metinle ilgili etkinliklerdeki performansınızı değerlendirmek için aşağıdaki** "Okuma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"**nu ve boşlukları doldurunuz. Güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Gelişmeye açık yönlerinizi geliştirmek için gerekli çalışmaları yapınız.**

OKUMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı: **Tarih:**
Numarası:

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Metni sessiz okurken odağımı kaybetmedim.			
Metni sesli okurken duyguları sesime yansıttım.			
Bilmediğim kelimelerin anlamlarını tahmin ettim.			
Tahminlerimin doğruluğunu kontrol ettim.			
Metnin hikâye unsurlarını belirledim.			
Metindeki hikâye unsurları arasındaki ilişkiyi çözdüm.			

"Okuyalım-Anlayalım" bölümünde en çok keyif aldığım kısım: .....
.....
Çünkü .....
.....

"Okuyalım-Anlayalım" bölümünde en zorlandığım kısım: .....
.....
Çünkü .....
.....

Güçlü yönlerim: .....
Gelişmeye açık yönlerim: .....
Sonraki çalışmalarımda okuma becerimi geliştirmek için planım: .....
.....

BEN DE YAZARIM

"Orada Olsaydım" Yazma Atölyesi

Aşağıda verilen konulardan birini seçip "✘" ile işaretleyiniz veya "Atatürk'ü Tanımak" **temasıyla ilgili bunlardan farklı bir konu belirleyerek** "Diğer" **kısmını "✘" ile işaretleyip konunuzu yazınız.**

☐	29 Ekim 1923 akşamı Atatürk'ün yanında olduğunuzu düşününüz. Atatürk, cumhuriyeti ilan etmiş; fikirlerinin, yaptıklarının geleceğe etkisinin nasıl olacağını düşünmektedir. Ona bu etkiyi kendi hayatınızdan örnekler vererek anlatacağınız bir yazı yazacaksınız.
✘	Bugünden otuz yıl sonrasını düşününüz. Artık yetişkinsiniz ve beşinci sınıfa giden bir çocukla karşı karşıyasınız. Ona Atatürk'ün fikirlerinin, sözlerinin hayatınıza nasıl etki ettiğini anlatacağınız bir yazı yazacaksınız.
☐	Diğer …… …… ……

Aşağıdaki adımları takip ederek etkinliği tamamlayınız.

1. Adım

Yazma konunuzu düşünerek aşağıdaki soruları cevaplayınız.

Yazma Amacı: Neden yazıyorum?

Atatürk'ün fikirlerinin ve ilkelerinin, bir insanın hayatını nasıl etkileyebileceğini fark etmek/ettirmek için yazıyorum.

Hedef Kitle: Kim okuyacak?

Okul arkadaşlarım okuyacak.

Yazma Ortamı: Metnimi nereye yazacağım? Metnimi nerede yayımlayacağım?

Metnimi bilgisayarda bir metin dosyasına yazacağım, EBA duvarında yayımlayacağım.

2. Adım

"1. Adım"daki tercihlerinize göre yazma yönteminizi seçip "✘" ile işaretleyiniz.

☐ Güdümlü yazma ☐ Serbest yazma ☒ Yaratıcı yazma

3. Adım

Konuya, 1 ve 2. adımlardaki seçimlerinize uygun olacak şekilde yazınızda kullanacağınız paragraf türü ve metin yapısını seçip "✘" ile işaretleyiniz.

Paragraf Türü:

☐ Betimleme ☒ Öyküleme ☐ Tanıtma

Metin Yapısı:

☐ Bilgilendirici ☒ Öyküleyici

4. Adım

Yazma sürecinizle ilgili tercihlerde bulundunuz. Tercihlerinize uygun bir şekilde metin taslağınızı oluşturunuz.

"Giriş/Serim" bölümünde bahsedeceklerim:
Otuz yıl sonra, beşinci sınıftaki bir öğrenciyle ilk karşılaşma anımızı anlatacağım. Onun elindeki bir kitaptan ya da bir sorusundan yola çıkarak kendi çocukluğum ve onun yaşlarındayken Atatürk hakkında düşündüklerimden bahsedeceğim.

"Gelişme/Düğüm" bölümünde bahsedeceklerim:
Hayatım boyunca ne zaman umutsuzluğa düşsem Atatürk'ün "Umutsuz durumlar yoktur, umutsuz insanlar vardır." sözünü hatırladığımdan; Atatürk'ün bilime, okumaya ve sürekli öğrenmeye olan tutkumu nasıl etkilediğinden bahsedeceğim.

"Sonuç/Çözüm" bölümünde bahsedeceklerim:
5. sınıftaki öğrencinin, Atatürk'ün gösterdiği akıl ve bilim yolunda yürüyerek kendi geleceğini aydınlatabileceğinden bahsedip ona öğüt vereceğim.

5. Adım

Taslak metninizi gözden geçirip metninizin son hâlini aşağıya yazınız. Metninizi yazarken noktalama işaretlerini işlevlerine uygun biçimde kullanmaya ve yazım kurallarına uymaya dikkat ediniz.

Gözlerindeki merakı gördüğümde, tam otuz yıl öncesine, tıpkı senin gibi beşinci sınıfta olduğum günlere döndüm. Zaman ne çabuk geçmiş... Ben artık bir yetişkinim, karşımda ise pırıl pırıl gözlerinle sen varsın. Elindeki kitaba bakarken bana "Atatürk senin hayatını gerçekten değiştirdi mi?" diye sordun ya. Tüm kalbimle evet.

Ben de senin yaşlarındayken Atatürk'ü kitaplardaki fotoğraflardan tanıyordum fakat büyüdükçe anladım ki o, geçmişte kalmış bir lider değil; tam aksine her zaman benim yolumu aydınlatan bir fenerdi. Bir zorluk yaşadığımda, umutsuzluğa düştüğümde onun "Umutsuz durumlar yoktur, umutsuz insanlar vardır." sözünü hatırladım. Bu söz bana aradığım gücün kendi içimde, kendi azmimde olduğunu hatırlattı. Vazgeçmek üzereyken umut edip hep yeniden başladım. Hayatım boyunca en büyük dostum kitaplar oldu. Neden biliyor musun? Çünkü Atatürk'ün cephede, savaşın tam ortasında bile çadırında kitap okuduğunu, bilime ve sanata nasıl tutkuyla bağlı olduğunu öğrendim.

Bugün dünya otuz yıl öncesinden çok farklı fakat değişmeyen şeyler de var: doğruluğun, çalışkanlığın ve vatan sevgisinin değeri. Atatürk'ün fikirleri benim çocukluğumu korudu, gençliğime yön verdi ve beni aydın bir yetişkin yaptı. Şimdi sıra sende! Yolunu kaybedecek olursan şunu hatırla: Atatürk'ün fikirlerinin ışığı senin de içinde yanıyor. Pusulan hep akıl, rehberin hep Mustafa Kemal olsun.

"Atatürk'ü Anlatmak" Yazma Atölyesi

Atatürk'ü anlatacağınız bir mektup yazacaksınız. Bu görev ile ilgili aşağıdaki yazma kurallarını okuyunuz.

Yazma Kuralları

- Seçeceğiniz amaca göre Atatürk'ün bir anısını veya bir sözünü araştırınız.
- Mektubunuzda birbirinden farklı en az üç tane bağlantı ifadesini (ayrıca, bir de, bundan başka, bunun dışında, hatta, hem ... hem ..., ile, üstelik, ve, ek olarak vb.) işlevlerine uygun şekilde kullanınız.
- Mektubunuzda araştırma sonuçlarınızdan yararlanınız. Mektubunuza uygun bir hitap, selamlama ile başlayınız ve mektubunuzu uygun bir veda ile bitiriniz.
- Mektubunuzda noktalama işaretlerini işlevlerine uygun ve doğru kullanınız, yazım kurallarına dikkat ediniz.
- Mektubunuzda söz varlığı unsurlarını bağlama uygun şekilde kullanınız.

Yukarıda verilen kurallara dikkat ederek mektubunuzun yazma planını oluşturunuz.

Yazma Planım

Mektubu yazacağım kişi/kişiler:

Mektubu yazma amacım: Amacınızı seçip işaretleyiniz veya "Diğer" kısmına farklı bir amaç yazınız.

- ☐ Atatürk'ü hiç tanımayan birine, milletimizin ona olan hayranlığının nedenini anlatmak
- ☒ Atatürk'ün askerlik ve liderlik dışında bir yönünü tanıtmak
- ☐ Atatürk'ün fikirlerinin kalıcılığını ve günümüzdeki etkisini anlatmak
- ☐ Diğer

Atatürk'ün mektubumda kullanacağım anısının konusu:

Atatürk'ün sözü: "Eğer çocukluğumda elime geçen iki kuruştan birini kitaplara vermeseydim bugün yaptıklarımın hiçbirini yapamazdım."

Mektubumla ilgili diğer notlarım:

Aşağıdaki alana mektubunuzu yazınız.

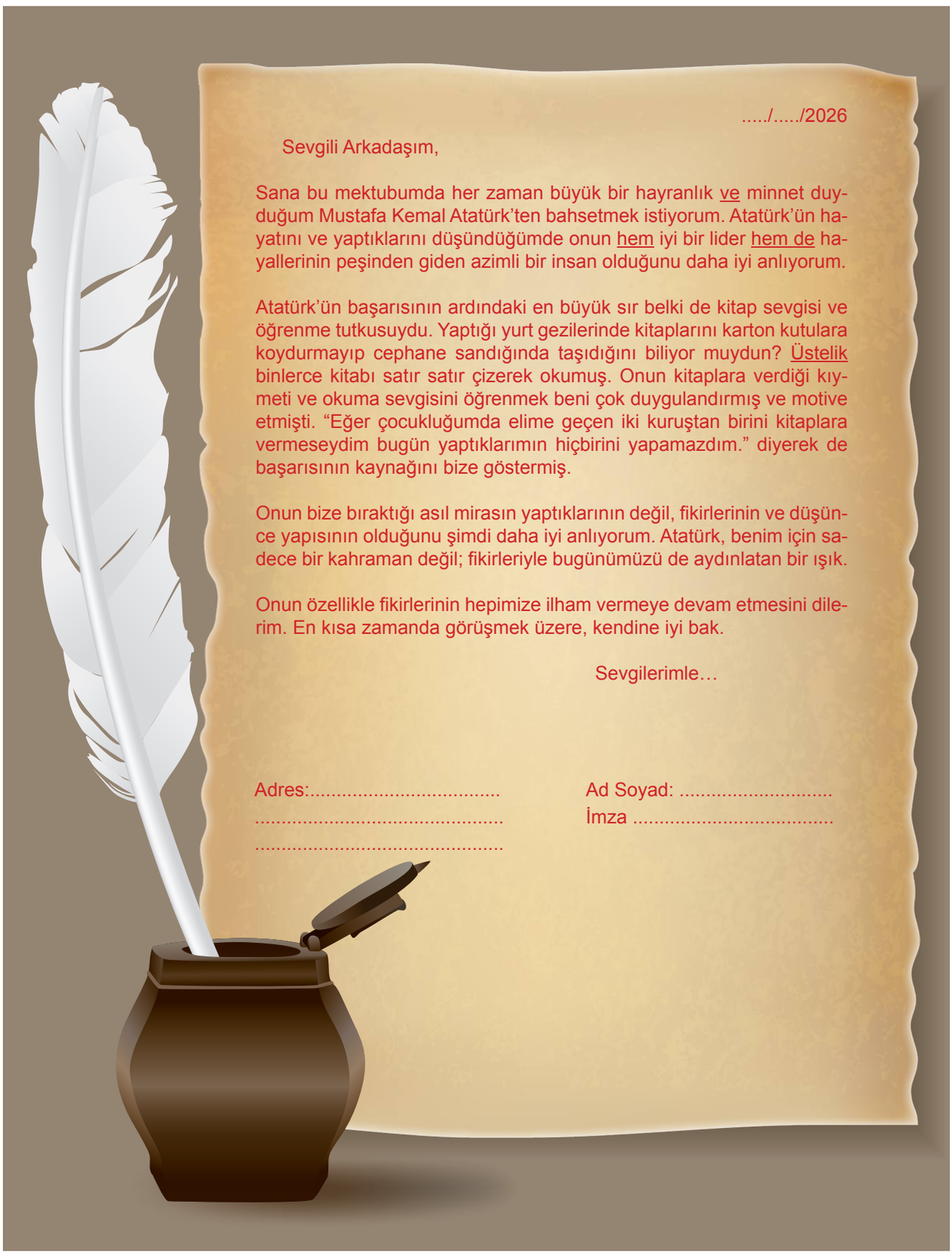

...../...../2026

Sevgili Arkadaşım,

Sana bu mektubumda her zaman büyük bir hayranlık ve minnet duyduğum Mustafa Kemal Atatürk'ten bahsetmek istiyorum. Atatürk'ün hayatını ve yaptıklarını düşündüğümde onun hem iyi bir lider hem de hayallerinin peşinden giden azimli bir insan olduğunu daha iyi anlıyorum.

Atatürk'ün başarısının ardındaki en büyük sır belki de kitap sevgisi ve öğrenme tutkusuydu. Yaptığı yurt gezilerinde kitaplarını karton kutulara koydurmayıp cephane sandığında taşıdığını biliyor muydun? Üstelik binlerce kitabı satır satır çizerek okumuş. Onun kitaplara verdiği kıymeti ve okuma sevgisini öğrenmek beni çok duygulandırmış ve motive etmişti. "Eğer çocukluğumda elime geçen iki kuruştan birini kitaplara vermeseydim bugün yaptıklarımın hiçbirini yapamazdım." diyerek de başarısının kaynağını bize göstermiş.

Onun bize bıraktığı asıl mirasın yaptıklarının değil, fikirlerinin ve düşünce yapısının olduğunu şimdi daha iyi anlıyorum. Atatürk, benim için sadece bir kahraman değil; fikirleriyle bugünümüzü de aydınlatan bir ışık.

Onun özellikle fikirlerinin hepimize ilham vermeye devam etmesini dilerim. En kısa zamanda görüşmek üzere, kendine iyi bak.

Sevgilerimle…

Adres:.....
.....
.....

Ad Soyad: .....
İmza .....

Yazar Aynası

"Ben de Yazarım" **bölümünü tamamladınız. Bu bölümdeki yazma performansınızı değerlendirmek için aşağıdaki** "Yazma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"**nu ve boşlukları doldurunuz. Güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyiniz. Gelişmeye açık yönlerinizi geliştirmek için gerekli çalışmaları yapınız.**

YAZMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı: **Tarih:**
Numarası:

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
"Orada Olsaydım" etkinliğinde yazma konumu seçtim.			
"Orada Olsaydım" etkinliğinde yazma amacımı ve hedef kitlemi belirledim.			
Mektubumda uygun bir hitap ve veda cümlesi kullandım.			
Mektubumda Atatürk'ün bir anısına veya sözüne yer verdim.			
Mektubumu yazma planıma uygun bir şekilde yazdım.			
Mektubumda en az üç farklı bağlantı ifadesine yer verdim.			
Yazım kurallarına ve noktalama işaretlerine dikkat ettim.			

"Ben de Yazarım" bölümünde en çok keyif aldığım kısım: .....
.....
Çünkü .....
.....

"Ben de Yazarım" bölümünde en zorlandığım kısım: .....
.....
Çünkü .....
.....

Güçlü yönlerim: .....

Gelişmeye açık yönlerim: .....

Sonraki çalışmalarımda yazma becerimi geliştirmek için planım: .....

.....

Eşleştirme Zamanı

Büyük harflerin kullanımıyla ilgili kurallardan yedi tanesi aşağıda verilmiştir. Bu kuralları örnekleyen uygun cümleleri başlarındaki rakamlarla eşleştiriniz.

1 Cümle içinde tırnak veya yay ayraç içine alınan cümleler büyük harfle başlar ve sonlarına uygun noktalama işareti (nokta, soru, ünlem vb.) konur.	5 Cumhuriyet'in 10. yıl kutlamalarında Gazi, Onuncu Yıl Nutku'nu okudu.
2 Dizeler büyük harfle başlar.	4 Mustafa Kemal Atatürk'ün annesi Zübeyde Hanım, babası Ali Rıza Efendi'dir.
3 Kişi adları, soyadları ve takma adlar büyük harfle başlar.	7 Atatürk'ün en sevdiği atının adı Sakarya'dır.
4 Kişi adlarından önce ve sonra gelen ünvanlar, saygı sözleri, rütbe adları ve lakaplar büyük harfle başlar.	3 Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'tür.
5 Cümle içinde özel adın yerine kullanılan makam veya ünvan sözleri büyük harfle başlar.	2 "Mustafa Kemal'i düşünüyorum: Altın saçları dalgalanıyor rüzgârda, Mavi gözleri ışıl ışıl, görüyorum. Uykularıma giriyor her gece, Ellerinden öpüyorum."
6 Saygı bildiren sözlerden sonra gelen ve makam, mevki, ünvan bildiren kelimeler büyük harfle başlar.	1 Atatürk'ün "Vatanını en çok seven, görevini en iyi yapandır." sözünü çok severim.
7 Hayvanlara verilen özel adlar büyük harfle başlar.	6 İnkılapların halk tarafından nasıl karşılandığını yerinde gözlemlemek isteyen Sayın Cumhurbaşkanı birçok yurt gezisi yaptı.

EĞLENCE ZAMANI

"Atatürk'ü Tanıyorum" Oyunu Nasıl Oynanır?

- Oyun en az üç kişiyle oynanır. Bir kişi, sunucu olur; diğerleri, oyuncu olarak oyunda yer alır.
- Görev dağılımı yapıldıktan sonra sunucu "Soru-Cevap Listesi"ni alır ve oyunculara üzerinde birbirinden farklı ifadelerin yazdığı "Oyun Kartları"ndan verir.
- Sunucu soru listesinden karışık olarak soruları okur.
- Oyuncular, okunan sorunun cevabı kendi kartındaysa sesli olarak cevabı söyler.
- Sunucu cevabın doğruluğunu kontrol eder. Oyuncunun söylediği cevap doğruysa sunucu o oyuncuya yeşil pul verir ve oyuncu, ilgili karenin üstünü yeşil pul ile kapatır; cevap yanlışsa sunucu o oyuncuya kırmızı pul verir ancak oyuncu, ilgili karenin üstünü kırmızı pul ile kapatmaz.
- Renkli pullar ortaya konur. Puanlama için kullanılacak olan bu pullardan her bir yeşil pul +10 puan, her bir kırmızı pul ise -5 puan değerindedir.
- Oyun, oyunculardan biri elindeki kartı tamamen yeşil pullarla kapatana veya sorular bitene kadar devam eder.
- Oyun sona erdiğinde oyuncuların elindeki pullara göre puanları hesaplanır.

Oyun Kartları

Sabiha Gökçen	Geometri	Dolmabahçe Sarayı
Foks	30 Ağustos	Mahalle Mektebi
Selanik	Türk Dil Kurumu	Zeybek

Sakarya	Nutuk	Mustafa Kemal Atatürk
Ankara	Makbule Atadan	1881
23 Nisan 1920	Manastır Askerî İdadisi	Köstekli Saat

Gaziantep	Kemal	Selanik Askerî Rüştiyesi
3997	Anafartalar Kahramanı	Öğretmenler Günü
Anıtkabir	29 Ekim 1923	Zübeyde Hanım

Yürüyen Köşk	Ali Rıza Efendi	Samsun
Türk Tarih Kurumu	19 Mayıs 1919	Bandırma Vapuru
Atatürk Orman Çiftliği	10 Kasım 1938	Şemsi Efendi İlkokulu

Soru-Cevap Listesi

1. **Soru:** Atatürk hangi şehirde doğmuştur?

   (Cevap: Selanik)

2. **Soru:** Atatürk'ün doğum yılı nedir?

   (Cevap: 1881)

3. **Soru:** Atatürk'ün annesinin adı nedir?

   (Cevap: Zübeyde Hanım)

4. **Soru:** Atatürk'ün babasının adı nedir?

   (Cevap: Ali Rıza Efendi)

5. **Soru:** Atatürk'ün kız kardeşinin adı nedir?

   (Cevap: Makbule Atadan)

6. **Soru:** Atatürk'ün eğitim hayatına başladığı, annesinin isteğiyle gidip sonradan bıraktığı okulun adı nedir?

   (Cevap: Mahalle Mektebi)

7. **Soru:** Atatürk'ün, dünyanın ilk kadın savaş pilotu olan manevi kızı kimdir?

   (Cevap: Sabiha Gökçen)

8. **Soru:** Babasının isteği doğrultusunda Atatürk'ün gittiği ilkokulun adı nedir?

   (Cevap: Şemsi Efendi İlkokulu)

9. **Soru:** Matematik öğretmeninin Atatürk'e verdiği, "olgunluk" anlamına gelen isim nedir?

   (Cevap: Kemal)

10. **Soru:** Atatürk'ün nüfusa kayıtlı olduğu şehir neresidir?

    (Cevap: Gaziantep)

11. **Soru:** Atatürk'ün kendi isteğiyle gizlice sınavlarına girip askerlik mesleğine ilk adımı attığı ortaokulun adı nedir?

    (Cevap: Selanik Askerî Rüştiyesi)

12. **Soru:** Günümüzde Kuzey Makedonya'da bulunan, Atatürk'ün askerî lise eğitimini aldığı okulun adı nedir?

    (Cevap: Manastır Askeri İdadisi)

13. **Soru:** Atatürk'ün, Çanakkale Savaşı sırasında gösterdiği kahramanlıklardan dolayı kazandığı ünvan nedir?

    (Cevap: Anafartalar Kahramanı)

14. **Soru:** Atatürk'ün 1919-1927 yılları arasındaki tarihî süreci anlattığı kitabının adı nedir?

    (Cevap: Nutuk)

15. Soru: Atatürk'ün yazdığı, yabancı terimlerin Türkçe karşılıklarını bularak kullandığı ders kitabının adı nedir?

(Cevap: Geometri)

16. Soru: Gittiği her yere kitaplarını taşıyan Atatürk'ün, hayatı boyunca okuduğu kitap sayısı kaçtır?

(Cevap: 3997)

17. Soru: Atatürk'ün çok sevdiği köpeğinin adı nedir?

(Cevap: Foks)

18. Soru: Atatürk'ün çok sevdiği atının adı nedir?

(Cevap: Sakarya)

19. Soru: Atatürk'ün en sevdiği halk oyunu nedir?

(Cevap: Zeybek)

20. Soru: Yalova'da bulunan ve bir çınar ağacının dalı kesilmesin diye raylar üzerinde kaydırılan meşhur evin adı nedir?

(Cevap: Yürüyen Köşk)

21. Soru: Çanakkale Savaşı sırasında göğsüne çarpan bir şarapnelden Atatürk'ü koruyarak onun hayatını kurtaran eşyası nedir?

(Cevap: Köstekli Saat)

22. Soru: Atatürk'e "başöğretmen" ünvanının verildiği ve her yıl kutlanan gün nedir?

(Cevap: Öğretmenler Günü)

23. Soru: Atatürk'ün Türk dilinin zenginliğini korumak ve geliştirmek amacıyla kurduğu kurum hangisidir?

(Cevap: Türk Dil Kurumu)

24. Soru: Atatürk'ün Türk tarihini araştırmak ve tüm dünyaya anlatmak amacıyla kurduğu kurum nedir?

(Cevap: Türk Tarih Kurumu)

25. Soru: Atatürk'ün Ankara'da bataklık bir araziyi ıslah ederek modern bir tarım merkezine dönüştürdüğü yerin adı nedir?

(Cevap: Atatürk Orman Çiftliği)

26. Soru: Atatürk'ün gençlere bayram olarak armağan ettiği tarih nedir?

(Cevap:19 Mayıs 1919)

27. Soru: Atatürk, Millî Mücadele'yi başlatmak için 19 Mayıs 1919'da hangi şehre ayak basmıştır?

(Cevap: Samsun)

28. Soru: Atatürk'ün Samsun'a gitmek için bindiği geminin adı nedir?

(Cevap: Bandırma Vapuru)

29. Soru: Türkiye Büyük Millet Meclisi hangi tarihte açılmıştır?

(Cevap: 23 Nisan 1920)

30. Soru: Büyük Taarruz'un başarıyla sonuçlandığı ve Zafer Bayramı olarak kutladığımız gün nedir?

(Cevap: 30 Ağustos)

31. Soru: Cumhuriyet hangi tarihte ilan edilmiştir?

(Cevap: 29 Ekim 1923)

32. Soru: Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Cumhurbaşkanı kimdir?

(Cevap: Mustafa Kemal Atatürk)

33. Soru: Cumhuriyet ilan edilmeden önce hangi şehrimiz başkent olmuştur?

(Cevap: Ankara)

34. Soru: Atatürk hangi tarihte vefat etmiştir?

(Cevap: 10 Kasım 1938)

35. Soru: Atatürk hangi sarayda vefat etmiştir?

(Cevap: Dolmabahçe Sarayı)

36. Soru: Atatürk'ün ebedî istirahatgâhının (kabrinin) adı nedir?

(Cevap: Anıtkabir)

Doğru Cevap Pulları

Yanlış Cevap Pulları

NOTLAR

ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE SINAV HİZMETLERİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ

TÜRKÇE

5. SINIF

I. DÖNEM ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ

CEVAP ANAHTARI

3. TEMA

DUYGULARIMI TANIYORUM

3. TEMA DUYGULARIMI TANIYORUM

DİNLEME/İZLEME

T.D.5.2. Dinlemede/izlemede strateji, yöntem ve teknik seçimlerini yönetebilme

a) Dinleme/izleme şekli (etkileşimli veya etkileşimsiz), amacı, ilgi ve ihtiyaçları; materyalin özellikleri ve faaliyetin süresini analiz ederek görüş oluşturur.

b) Analiz sonuçları doğrultusunda dinlerken/izlerken kullanacağı strateji ve/veya yöntemi/tekniği seçer.

T.D.5.4. Dinlediğinde/izlediğinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme

a) Dinlediğinin/izlediğinin bağlamından söz varlığı unsurlarının anlamıyla ilgili ipuçlarını belirleyip ön bilgileriyle ilişkilendirir.

b) Söz varlığı unsurlarının anlamına ilişkin mantıklı tahminde bulunur.

c) Tahminin doğruluğunu kaynaklardan (sözlük, başvuru kitapları, genel ağ vb.), ebeveyn veya öğretmenden yardım alarak kontrol edip yargıya ulaşır.

T.D.5.5. Dinlediğinin/izlediğinin yüzey anlamını belirleyebilme

a) Dinlediği/izlediği ve varsa ona eşlik eden görsellerden hareketle bağlama dair ipuçlarını bulur.

b) Dinlediğinde/izlediğinde doğrudan verilen bilgileri (tanımı verilen kavram, düşünce, yönerge, iletilmek istenen mesaj, açıkça ifade edilen ana fikir vb.) belirler.

T.D.5.6. Basit çıkarımlar yoluyla dinlediğinin/izlediğinin derin anlamını belirleyebilme

a) Dinlediğinin/izlediğinin sınırlı bir bölümünden bağlama dair ipuçlarını bulur.

b) Ön bilgileri ve ipuçlarından hareketle anlamı belirler.

T.D.5.17. Dinlediğinden/izlediğinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Dinlediğinin/izlediğinin temayla ilgili söz varlığı unsurlarını belirler.

b) Söz varlığı unsurlarının anlam ilişkilerini inceler.

T.D.5.18. Çoklu ortam ögelerine yönelik çözümleme yapabilme

a) Çoklu ortam ögelerini belirler.

b) Ögeler arasındaki anlam ilişkilerini (eş anlam oluşturma, anlamı destekleme veya tek başına anlam oluşturma) belirler.

T.D.5.20. Dinleme/izleme sürecini değerlendirebilme

a) Dinleme/izleme sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerini belirler.

b) Deneyimlediği süreçteki gelişmeye açık yönlerini destekleyecek tedbirler alıp, güçlü yönlerini sonraki çalışmalara aktararak dinleyici/izleyici kimliğinin gelişimine yön verir.

KONUŞMA

T.K.5.2. Konuşmada yöntem ve teknik seçimlerini yönetebilme

a) Konuşma türü (sözlü üretim veya sözlü etkileşim), amacı, süresi, ilgi ve ihtiyaçlarını analiz ederek görüş oluşturur.

b) Analiz sonuçları doğrultusunda konuşurken kullanacağı yöntemi ve/veya tekniği seçer.

T.K.5.4. İletişimi sürdürmek amacıyla soru sorabilme

a) Bağlamdaki olay, bilgi, durumu belirler.

b) Bağlamı ve karşısındakini dikkate alarak soru sorar.

T.K.5.6. Yaratıcı konuşma yapabilme

a) Alışılmışın dışında konu, varlık vb. unsurları belirler.

b) Kurguladığı unsurları birbirleriyle ilişilendirir.

c) Bunları gözlem, deneyim, hayal gücüyle vb. zenginleştirerek özgün bir anlatım oluşturur.

T.K.5.16. Düşünceyi geliştirme yollarını kullanarak konuşmasını yapılandırabilme

a) Kullanacağı düşünceyi geliştirme yollarını belirler.

b) Düşünceyi geliştirme yollarını konuşma içeriğiyle uyumlu şekilde kullanır.

T.K.5.19. Uygun bağlantı ifadelerini kullanabilme

T.K.5.21. Konuşma sürecini değerlendirebilme

a) Konuşma sürecindeki güçlü ve gelişmeye açık yönlerini belirler.

b) Deneyimlediği süreçteki gelişmeye açık yönlerini destekleyecek tedbirler alıp, güçlü yönlerini sonraki çalışmalara aktararak konuşan kimliğinin gelişimine yön verir.

OKUMA

T.O.5.1. Okumada materyal seçimini yönetebilme

a) Amacı, ilgi ve ihtiyaçları, materyalin özellikleri, faaliyetin süresi ve bilgiye erişim olanaklarını analiz ederek görüş oluşturur.

b) Analiz sonuçları doğrultusunda metin ve diğer yardımcı materyalleri (sözlük, genel ağ, çalışma kâğıdı, grafik organize edici vb.) seçer.

T.O.5.3. Okumada strateji, yöntem ve teknik seçimlerini yönetebilme

a) Amacı, ilgi ve ihtiyaçları, materyalin özellikleri, faaliyetin süresi ve bilgiye erişim olanaklarını analiz ederek görüş oluşturur.

b) Analiz sonuçları doğrultusunda okurken kullanacağı strateji ve/veya yöntemi/tekniği seçer.

T.O.5.5. Metinde geçen anlamını bilmediği söz varlığı unsurlarının anlamını tahmin edebilme

a) Metnin bağlamından söz varlığı unsurlarının anlamıyla ilgili ipuçlarını belirleyip ön bilgileriyle ilişkilendirir.

b) Söz varlığı unsurlarının anlamına ilişkin mantıklı tahminde bulunur.

c) Tahminin doğruluğunu kaynaklardan (sözlük, başvuru kitapları, genel ağ vb.), ebeveyn veya öğretmenden yardım alarak kontrol edip yargıya ulaşır.

T.O.5.6. Metnin yüzey anlamını belirleyebilme

a) Metin ve varsa ona eşlik eden görsellerden hareketle bağlama dair ipuçlarını bulur.

b) Metinde doğrudan verilen bilgileri (tanımı verilen kavram, düşünce, yönerge, iletilmek istenen mesaj, açıkça ifade edilen ana fikir vb.) belirler.

T.O.5.11. Metindeki unsurları sınıflandırabilme

a) Sınıflandırma ölçütüne karar verir.

b) Metni ölçüte göre inceler.

c) Metindeki unsurları ölçüte göre gruplandırır.

ç) Oluşturulan grupları adlandırır.

T.O.5.13. Öyküleyici metinde hikâye unsurlarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Şahıs ve/veya varlık kadrosunu, mekânı, zamanı ve olay örgüsünü belirler.

b) Hikâye unsurları arasındaki ilişkiyi belirler.

OKUMA

T.O.5.16. Metnin bölümlerini belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Metnin türüne uygun olarak giriş, gelişme, sonuç veya serim, düğüm, çözüm bölümlerini belirler.

b) Metnin bölümlerinin birbirleriyle bağlantısını belirler.

T.O.5.18. Bilgilendirici metinde düşünceyi geliştirme yollarını belirlemeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Yazarın başvurduğu düşünceyi geliştirme yollarını belirler.

b) Düşünceyi geliştirme yollarının içerikle ilişkisini ortaya koyar.

T.O.5.20. Metinden hareketle söz varlığını geliştirmeye yönelik çözümleme yapabilme

a) Metnin temayla ilgili söz varlığı unsurlarını belirler.

b) Söz varlığı unsurlarının anlam ilişkilerini inceler.

YAZMA

T.Y.5.2. Yazmada strateji, yöntem ve teknik seçimlerini yönetebilme

a) Yazma şekli (yazılı üretim ve yazılı etkileşim), amacı, bağlamı ve olanaklarını analiz ederek görüş oluşturur.

b) Analiz sonuçları doğrultusunda yazarken kullanacağı strateji ve/veya yöntemi/tekniği seçer.

T.Y.5.3. Yazısında içerik ve yapıya yönelik seçimlerini yönetebilme

a) Yazma amacına uygun paragraf türü ve/veya metin yapısını belirler.

b) Seçtiği paragraf türünü ve/veya metin yapısını yazısında uygun biçimde kullanır.

T.Y.5.4. Yazısında çoklu ortam ögeleriyle içerik oluşturabilme

a) Yazısında kullanacağı çoklu ortam ögelerini (fotoğraf, resim, tablo, grafik, harita, ses, müzik, video vb.) belirler.

b) Ögelerin işlevlerini (eş anlam oluşturma, destekleme, tek başına anlam verme) belirler.

c) Çoklu ortam ögelerini içerikle ilişkilendirerek yazısında kullanır.

T.Y.5.5. Yaratıcı yazı yazabilme

a) Alışılmışın dışında konu, varlık vb. unsurları belirler.

b) Kurguladığı unsurları birbirleriyle ilişilendirir.

c) Bunları gözlem, deneyim, hayal gücüyle vb. zenginleştirerek özgün bir metin oluşturur.

T.Y.5.8. Yazısında sınıflandırma yapabilme

a) Sınıflandırma ölçütüne karar verir.

b) Yazısının içeriğindeki unsurları ölçüte göre ayırır.

c) Unsurları ayırt edici özelliklerinden hareketle gruplandırır.

ç) Gruplamaları adlandırarak yazısında sınıflandırmaya yer verir.

T.Y.5.13. Yazısını zenginleştirecek biçimde söz varlığını kullanabilme

a) Kullanacağı söz varlığı unsurlarını belirler.

b) Söz varlığı unsurlarını bağlama uygun şekilde yazısında kullanır.

T.Y.5.15. Uygun bağlantı ifadelerini kullanabilme

T.Y.5.16. Yazım ve noktalama işaretleriyle ilgili kuralları uygulayabilme

DİNLEYELİM/İZLEYELİM-ANLAYALIM

Hazırlanalım

Kendimizi doğru ifade etmenin ve çevremizle güçlü bağlar kurmanın yolu, öncelikle kendi iç dünyamızı tanımaktan geçer. Duygularımız, kendimizi keşfetmemizi ve hayatımızı anlamlandırmamızı sağlayan özel birer rehberdir. Gün içinde çok farklı duyguları bir arada yaşayabiliriz; kendimizi enerjik ve mutlu hissederken kısa bir süre sonra öfkeli, kaygılı ya da yalnız bulabiliriz. Önemli olan, tüm bu iniş çıkışların son derece doğal ve büyüme yolculuğumuzun birer parçası olduğunu kabul etmektir.

Bu temada gerçekleştireceğiniz etkinliklerle, duyguların dilini çözüp onları paylaşmanın etkili yollarını keşfedeceksiniz.

Aşağıdaki fotoğrafları inceleyiniz. Bu fotoğrafların sizde hangi duygu ve düşünceleri uyandırdığını arkadaşlarınızla paylaşınız.

Size göre en yüce duygu hangisidir? Gerekçelerinizle yazınız.

Bana göre en yüce duygu merhamettir. Bazen okul bahçesinde düşüp dizini inciten bir arkadaşını görürsün ya o an onun dizindeki acıyı kendi dizinde hissedersin. İşte o his, insanın içini hem biraz sızlatır hem de sıcacık yapar. Merhamet, o sızlayan yeri iyileştirmek için koşup arkadaşının elinden tutmaktır. Merhametli olmak, “Ben senin yanındayım, yalnız değilsin.” demenin en yüksek sesli yoludur. Birine merhamet ettiğinde aslında kendi kalbini de güzelleştiriyorsun.

Çocukların Gözünden Sevgi

Aşağıdaki soruları gözden geçirdikten sonra yandaki karekodu okutarak içeriği dinleyiniz/izleyiniz.

Dinlediğiniz/izlediğiniz videodan hareketle aşağıdaki soruları cevaplayınız.

a. Videoda dikkatinizi en çok çeken sevgi tanımı hangisiydi?

.....

.....

b. Siz, "sevgi"yi nasıl tanımlarsınız?

Sevgi bence "biz" olabilme sanatıdır. "Benim kalemim." değil, "Bizim kalemimiz." diyebilmek; bir elmayı ikiye bölüp büyük olan parçayı arkadaşına vermek.

c. Sevgi duygusunun yanında en sık hissedilen, onunla bağlantılı diğer duygular hangileridir? Bu duyguları, aşağıda sevgi ağacı görselinin üzerinde verilen kutulara yazınız.

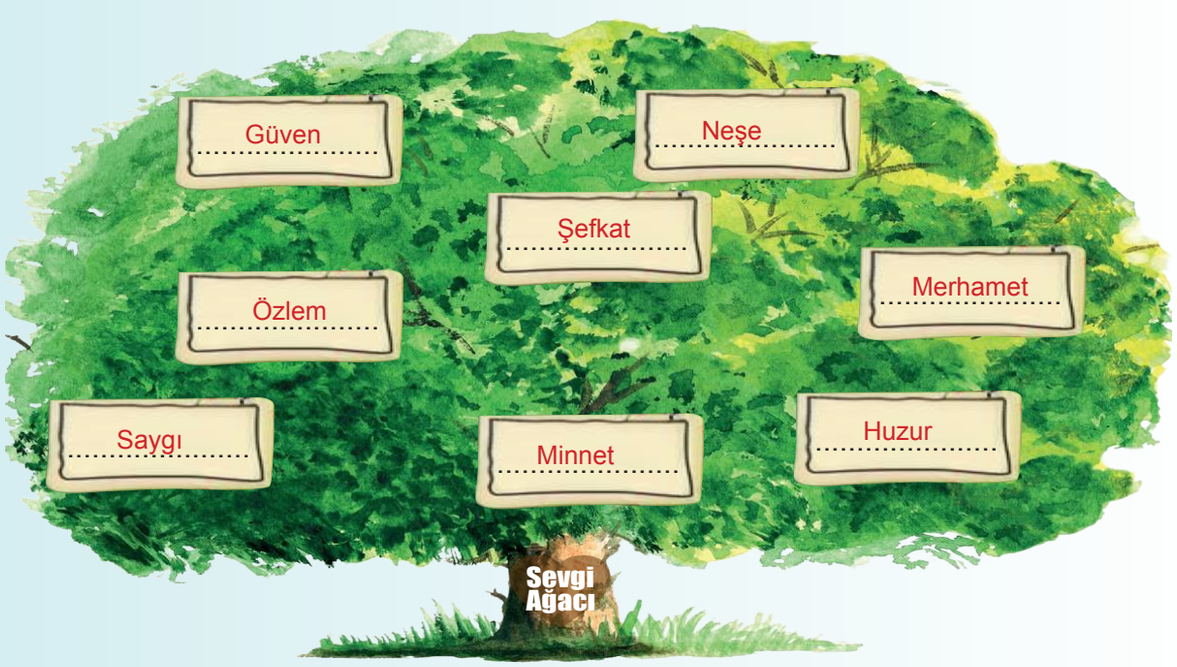

"Sevgi Ağacı"na yazdığınız duygulardan birini seçerek bunu sevgi ile ilişkilendirme nedeninizi belirtiniz.

Özlem, aslında sevginin ne kadar güçlü olduğunu bize hatırlatır. Eğer birini sevmeseydik o gittiğinde veya uzaktayken onu hiç özlemezdik bile. Yani özlem, sevginin "Seni unutmadım, kalbimdesin." deme şeklidir.

Duygusal Zekâ

Bu çalışmada "duygusal zekâ" **konusunda bilgilenmek amacıyla videolar izleyecek, bu videolarda anlatılanlarla ilgili soruları cevaplayıp etkinlikler yapacaksınız. Buna göre aşağıdaki dinleme yöntemlerinden birini seçip ilgili kutucuğu işaretleyiniz. Çalışma sürecinde kullanacağınız materyalleri yazınız.**

- [ ] Not alarak dinleme
- [ ] Seçici dinleme
- [ ] Katılımlı dinleme
- [ ] Empati kurarak dinleme

Kullanacağım Materyaller: .....

.....

Seçtiğiniz yöntemi kullanarak "Duygusal Zekâ Nedir?" **adlı içeriği dinleyiniz/izleyiniz. Ardından içerikle ilgili etkinlikleri yapınız.** (İçeriği dinlemek/izlemek için yandaki karekodu okutunuz.)

Duygusal zekâ nedir?

İnsanın duygularını tanıması, yönetmesi, sosyal yaşamda kullanmasıyla ilgili bir zekâ türüdür.

.....

Akademik zekâ, yaşamda başarılı olmak için yeterli midir?

Hayır, yeterli değildir. Duygusal zekâ yeterince gelişmemişse akademik zekâdan yeterli oranda faydalanılamaz.

.....

Sorulara verdiğiniz cevapların yeterli olduğunu düşünüyorsanız aynı yöntem ile ikinci videoyu (“Duygusal Zekânın Boyutları Nelerdir?” adlı içeriği) **dinleyiniz/izleyiniz. Cevaplarınızın yeterli olmadığını düşünüyorsanız yönteminizi değiştirip önceki videoyu tekrar izleyerek video ile ilgili soruları yeniden cevaplayınız. Ardından aynı yöntem ile** (yönteminizi değiştirmediyseniz ilk seçtiğiniz yöntemi kullanarak, değiştirdiyseniz ikinci seçtiğiniz yöntemi kullanarak) **ikinci videoyu dinleyiniz/izleyiniz. Buna göre aşağıda seçiminizi işaretleyiniz ve cevabınızı yazınız.**

- ◯ Seçtiğim dinleme/izleme yöntemi doğruydu, böyle devam ediyorum.
- ◯ Seçtiğim dinleme/izleme yöntemi yanlıştı. Yeni dinleme yöntemim:

……

Kullanacağım materyaller: ……

……

Belirlediğiniz yöntemi kullanarak “Duygusal Zekânın Boyutları Nelerdir?” **adlı içeriği dinleyiniz/izleyiniz. Ardından içerikle ilgili soruyu cevaplayınız.** (İçeriği dinlemek/izlemek için yandaki karekodu okutunuz.)

Duygusal zekânın ilk boyutu olan “öz bilinç” kavramını açıklayınız.

Kişinin kendi duygularının farkında olması, bir duyguyu oluşmaya başlarken fark edebilmesi demektir.

……

Belirlediğiniz yöntemi kullanarak “Duygularımızı Nasıl Yönetebiliriz?” **adlı içeriği dinleyiniz/izleyiniz. Ardından içerikle ilgili etkinliği yapınız.** (İçeriği dinlemek/izlemek için yandaki karekodu okutunuz.)

Aşağıdaki tabloda "Duygularımızı Nasıl Yönetebiliriz?" **adlı içeriğe ilişkin bazı yargılar yer almaktadır. Bu yargılara dinlediğiniz içerikten hareketle doğrudan ulaşılabiliyorsa ilgili yargıyı "✔" ile, ulaşılamıyorsa "✘" ile işaretleyiniz.**

Yargılar	Ulaşılabilir./ Ulaşılamaz.
Duygusal zekâ, bireyin hayattaki başarısı için diğer zekâ türlerinden daha önemlidir.	✘
Duyguları yönetmek için öncelikle duyguların farkında olmak gerekir.	✔
Enerjisi yüksek olan öfke, üzüntü, sevinç gibi duyguları yansıtmadan önce duygu kontrolü yaparak ölçülü olmak gerekir.	✔
İnsanlar aynı olaylara veya durumlara farklı duygusal tepkiler verebilirler.	✘
Duygusal zekâsı yüksek olan kişiler duygularını doğru biçimde ifade ederler.	✔
Duygularını kontrol edebilen kişiler çeşitli durumlardaki tepkilerinde ölçülü davranırlar.	✔
Kişinin yaşadığı duyguları doya doya ve özgürce ifade etmesi onun öz güveninin yüksek olduğunu gösterir.	✘
Duyguları yönetme; doğuştan gelen, sonradan geliştirilemeyen bir yetenektir.	✘

Sevgi Ağacı

"Sevgi Ağacı" **adlı şiiri dikkat dağıtıcı davranışlardan kaçınarak dinleyiniz.** (İçeriği dinlemek için yandaki karekodu okutunuz.)

Aşağıdaki yönergeleri izleyerek etkinlikleri yapınız.

a. Dinlediğiniz bu şiirde geçen "sema, misal, gönül koymak" **sözcükleri ve sözcük grubunun anlamlarını bağlamdan hareketle tahmin edip yazınız. Tahminlerinizin doğruluğunu TDK Güncel Türkçe Sözlük'ten kontrol ediniz.**

- sema
  Tahminim: .....
  Sözlük Anlamı: .....
- misal
  Tahminim: .....
  Sözlük Anlamı: .....
- gönül koymak
  Tahminim: .....
  Sözlük Anlamı: .....

b. Dinlediğiniz "Sevgi Ağacı" adlı şiirde "sevgi" (benzeyen), bir ağaca (kendisine benzetilen); ağacın dalları (benzeyen), altından yapılmış bir ele (kendisine benzetilen); yapraklar (benzeyen) ise bir pamuk şekere (kendisine benzetilen) benzetilmiştir.

Siz de bu şiirde geçen diğer benzetmeleri aşağıdaki tabloya örneklerdeki gibi yazınız.

Benzetme	Benzeyen	Kendisine Benzetilen
	Sevgi	Ağaç
	Ağacın dalları	Altın el
	Yapraklar	Pamuk şeker
	Güven	Dağ
	Toprak	Süt nine
	Neşe	Kuş
	Merhamet	Yağmur
	Duygular	Çiçek
	Duygular	Maske
	Duygular	Ayna

c. Şiirde ifade edilen duyguları, verilen örnekteki gibi tabloya yazınız. Daha sonra bu duyguların karşısına eş/yakın ve karşıt anlamlılarını yazınız.

Duygu	Eş/Yakın Anlamlısı	Karşıt Anlamlısı
sevgi	muhabbet, saygı, ilgi	nefret, kin
korku	kaygı, ürkmek, tasa	cesaret, güvenlik
hüzün	keder, elem	neşe, sevinç, mutluluk
merhamet	acıma, şefkat	acımasızlık, zalimlik, taş kalplilik
huzur	sükûnet, rahatlık	huzursuzluk, karmaşa, gürültü
sakinlik	durgunluk, sükûnet	hareketlilik, heyecan
güven	emniyet, itimat	güvensizlik, şüphe
neşe	sevinç, coşku	keder, hüzün, elem
şefkat	merhamet, alaka, esirgeme	zalimlik, katılık

Dinleme Aynası

Bu bölümdeki performansınızı "Dinleme/izleme Becerisi Öz Değerlendirme Formu"**nu kullanarak değerlendiriniz. Tabloda yaptığınız işaretlemelerden yola çıkarak güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyip kendinizi geliştirmek için bir gelişim planlaması yapınız.**

DİNLEME/İZLEME BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı: **Tarih:**
Numarası:

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Dinleme/izleme amacım, ilgi ve ihtiyaçlarım doğrultusunda kullanacağım yöntemi seçtim.			
Dinlediğim/izlediğim içerikte geçen, anlamını bilmediğim ifadelerin hangi anlamda kullanıldığını tahmin ettim.			
Dinlediğim/izlediğim içerikte geçen, anlamını tahmin ettiğim ifadelerin doğru anlamlarını çeşitli kaynaklardan kontrol ettim.			
Dinlediğim/izlediğim içerikteki ifadelerin yüzey anlamlarını belirledim.			
Dinlediğim/izlediğim içerikten ulaşılabilecek yargıları belirledim.			
Dinlediğim/izlediğim içerikteki benzetmeleri buldum.			
Dinlediğim/izlediğim içerikteki ifadelerin yakın ve zıt anlamlılarını belirledim.			

Bu bölümde güçlü bulduğum yönlerim:
.....
.....
.....

Bu bölümde geliştirmem gereken yönlerim: .....
.....
.....
.....

Geliştirmem gereken yönlerim için gelişim planım: .....
.....
.....
.....

BEN DE KONUŞURUM

Hazırlanalım

Aşağıdaki metni okuyunuz. Bu metinde anlatılanlar üzerine düşünüp bu konudaki duygu ve düşüncelerinizi, kendi hayatınızdan örnekler vererek arkadaşlarınızla paylaşınız.

Hepimiz gün içinde evde, okulda, sokakta vb. yerlerde birçok durum veya problemle birlikte çeşitli duyguları ve düşünceleri bir arada yaşıyoruz. Çoğu zaman nasıl olduğumuz sorulduğunda sadece "İyiyim.", "Kötüyüm." ya da "Canım sıkkın." vb. deyip geçiyoruz. İçimizdeki dünya ise bu kelimelerden çok daha büyük, çok daha renkli ve zengin! Duygularımızı ifade edebilmek için öncelikle ne hissettiğimizin farkında olmamız, duygularımızı tanımamız gerekiyor. Duygularımızı tanımak ve tarif etmek o kadar kolay mı, bazen zor olabiliyor.

Duygular Nasıl Anlatılır?

"Duygular" **konusunda çevrenizdeki kişileri bilgilendirmek, onların bazı düşüncelerini değiştirmek veya bir farkındalık oluşturmak istiyorsunuz. Aşağıdaki konulardan birini, amacınızı, yapacağınız konuşmanın süresini, konuşma yapacağınız hedef kişileri ve bunlara göre konuşma yöntemini belirleyerek işaretleyiniz/yazınız. Daha sonra etkinlik adımlarını izleyerek etkinliği tamamlayınız.**

Konular:

- ◌ Duyguları ifade etmenin önemi
- ◌ Duyguları ifade etmekte zorlanılan durumlar
- ◌ Duyguları ifade etme yolları
- ◌ Duyguları doğru ifade edebilmek için yapılması gerekenler
- ◌ Diğer: .....

Konuşma amacım: .....

Konuşma yapacağım süre: .....

Konuşma yapacağım hedef kitle: .....

Bu seçimlerime uygun konuşma yöntemim:

- ◌ Soru-cevap
- ◌ Katılımlı konuşma
- ◌ Empati kurarak konuşma
- ◌ Tartışma
- ◌ Serbest konuşma
- ◌ Diğer: .....

Etkinlik adımları:

- Seçimlerinize uygun olacak şekilde kısa bir konuşma hazırlayınız.
- Konuşmanızda dinleyicilerle etkileşimde olmak için onlara anlattığınız konuyla ilgili günlük yaşamdan ilgi çekici sorulara yer veriniz.
- Konuşmanız sırasında gerekirse seçtiğiniz yöntemi değiştirip farklı yöntemler kullanabilirsiniz.
- Konuşmanızı sunduktan sonra bu çalışmanızı "Konuşma Aynası" bölümündeki ilgili form ile değerlendiriniz.

Hikâyeni Anlat

Aşağıdaki yönergelerde istenen çalışmaları yaparak arkadaşlarınız veya aile bireylerinizle, kutulardan rastgele çektiğiniz kelimeleri kullanarak özgün bir hikâye oluşturunuz.

Hazırlık

- 5 tane küçük kutu (kavanoz, torba vb. materyal) hazırlayıp bunların üzerine, verilen tablodaki "deyim/atasözü, kişiler, yer, zaman, duygular" başlıklarını kesip yapıştırınız.
- 17. sayfadaki tabloda bulunan sütunlarda yer alan ifadeleri çizgili yerlerinden kesip katlayınız ve hazırladığınız ilgili kutunun (materyalin) içine atınız (Satır sayısını etkinliğe katılacak kişinin sayısına göre artırabilirsiniz.).

DEYİM/ATASÖZÜ	KİŞİLER	YER	ZAMAN	DUYGULAR
Gözden ırak olan, gönülden de ırak olur.	Anne, Baba, Çocuklar	Okul	Yaz günü	Sevinç, Mutluluk
Korkunun ecele faydası yoktur.	Komşular	Sınıf	Kış günü	Merhamet, Adalet
Son pişmanlık fayda etmez.	Akrabalar	Ev	İlkbahar günü	Saygı, Nezaket
Sütten ağzı yanan, yoğurdu üfleyerek yer.	Sınıf arkadaşları	Cami	Sonbahar günü	Sabır, Umut
Sabrın sonu selamettir.	Köylüler	Kütüphane	Sabah vakti	Yalnızlık, Çaresizlik
Yüreği ağzına gelmek	Hastalar	Çocuk parkı	Akşam vakti	Merak, Sorgulama
İçi içine sığmamak	Sokaktakiler	Bahçe	Gece vakti	Öfke, Karamsarlık
Ateş püskürmek	Pazardakiler	Kumsal	Sınav günü	Huzur, Sevgi
İçi kan ağlamak	Yarışmacılar	Restoran	Karne günü	Korku, Güven
Küplere binmek	Askerler	Tarihî yerler	Yarıyıl tatili	Kararsızlık, Pişmanlık
Yüreği burkulmak	Doktorlar	Sokak	Beş yıl önce	Üzüntü, Kırgınlık
Dünyalar onun olmak	Mühendisler	Hastane	Yirmi yıl sonra	Hırs, Kıskançlık

Uygulama:

Anlatım yapacak kişi, yukarıda belirtilen her bir kutudan birer kâğıt çekecek; bu kâğıtlardaki ifadelere doğaçlama yoluyla gereken eklemeleri de yaparak öyküleyici bir anlatım yapacaktır.

- Anlatım yapacak kişiye, her kutudan birer kâğıt çektikten sonra bir planlama yapması ve konuşmasını tasarlaması için 3 dakika düşünme süresi verilir.
- Bir kişi süre tutar, anlatıcıya buna göre uyarılarda bulunur.
- Etkinlik boyunca bir başka kişi, konuşmacının kutulardan çektiği ifadeleri not alır; konuşma bittiğinde bu ifadelerin kullanılıp kullanılmadığını belirtir.
- Anlatım yapacak kişi;
  - Çektiği kâğıtlardaki ifadeleri kullanarak 2-3 dakikalık bir anlatım yapar.
  - Kurguladığı unsurları olay veya düşünce akışına uygun şekilde birbirleriyle ilişkilendirir.
  - Kurgusunu zenginleştirmek için gözlemlerinden, deneyimlerinden veya hayal gücünden yararlanır ve özgün anlatımlar oluşturur.
  - Anlatımında düşünceyi geliştirme yollarına (örnekleme, benzetme vb.), uygun bağlantı ifadelerine yer verir.
  - Anlatımı bittiğinde dinleyicilerin kendisine yönelttiği soruları cevaplar.
- Anlatımlar bittiğinde konuşmacılar, kutulardan çektikleri ifadeleri not alan ve süre tutan kişilerden konuşma sürecine ilişkin değerlendirmelerini almalı ve bundan yararlanarak "Konuşma Aynası" bölümündeki ilgili form ile kendisini değerlendirmelidir.

Hızlı Empati

Duyguların çeşitli durumlarda nasıl ifade edilebileceğine dair aşağıdaki grup etkinliğini yapınız.

- 21. sayfada verilen problem durumlarının yazılı olduğu kartlar işaretli yerlerden kesilir, sonra ters çevrilerek karışık biçimde bir masaya konur (7 kart vardır, grup sayısına göre bu kartlara benzeri şekilde problem/çatışma durumları yazılarak kart sayısı artırılabilir.).
- Konuşma sürelerini sınırlamak için zaman tutacak bir kişi görevlendirilir.
- 3-4 kişilik gruplar oluşturulup her gruptan birer sözcü seçilir.
- Konuşma yapacak ilk gruptaki sözcü, bu kartlardan birini rastgele çeker ve kendi grubuna götürür. Grup, çekilen karttaki problem durumunu, 3 dakika içinde hızlı biçimde inceler ve kartta yazan kişinin neler hissetmiş olabileceğine dair görüş geliştirerek hazırlık yapar.
- Gruplar, dinleyicilere bu kartlarda yazan problem durumlarını okuyup buradaki kişilerin neler hissetmiş olabileceğini grup sözcüleri aracılığıyla 3 dakikalık bir konuşma ile anlatır.
- Grup sözcüsü konuşmasında;
  - Dinleyicilere, anlatımıyla ilgili ve iletişimi sürdürmek amacıyla soru yöneltmeli; konuşmasını buna göre yönlendirmeli ve düşünceyi geliştirme yollarına yer vermeli,
  - Konuşmasının sonunda kendisine yöneltilen soruları cevaplayıp anlaşılmayan noktaları açıklığa kavuşturmalıdır.
- İlk grup, konuşmasını tamamladıktan sonra diğer grubun sözcüsü de rastgele bir kart çeker, ilk grubun yaptığı biçimde etkinliği sürdürür ve tüm gruplar sırayla etkinliği tamamlar.
- Konuşmalar bittikten sonra gruplar kendilerini "Konuşma Aynası" bölümündeki ilgili form ile değerlendirir.

Problem Kartları

Bir problemin çözümünü biliyorsun ama fikrini söylemek istediğin o anda arkadaşlarının veya çevrendeki kişilerin seni duymadığını, fark etmediğini hissediyorsun.

Arkadaşların hafta sonu buluşmak için ortak bir mesajlaşma grubu kurmuşlar. Ertesi gün okulda herkes o buluşmada ne kadar eğlendiğini anlatıyor ama seni gruba eklemediklerini o an fark ediyorsun. Yüzündeki ifadeyi korumaya çalışırken kalbinden geçen hayal kırıklığını paylaş.

Çok sevdiğin arkadaşlarınla aynı gruptasın ama ödevi sadece sen yapıyorsun, arkadaşların ise şakalar yapıyor ve ödevi önemsemiyor. Hem onlarla arkadaş kalmak hem de bu haksızlığa ses çıkarmak istiyorsun.

Kompozisyon, şiir, resim vb. bir yarışma için günlerdir hazırladığın bir eser, yarışmada dereceye giremedi. Ailenin ve arkadaşlarının seninle gurur duymasını çok istiyordun. Eve girerken kapının önünde ne hissedersin?

Evde bazen "Artık büyüdün, kendi işini kendin yap." denirken bazen de "Sen daha çocuksun, bunlara karışma." deniyor. Bu durum sende nasıl bir kafa karışıklığı yaratıyor?

Arkadaşlarınla çevrim içi bir oyunda aynı takımdasınız. Oyunun en heyecanlı bölümünde annen seni yemeğe çağırdı ve bilgisayarı kapatmanı istedi. Oyundan çıkarsan arkadaşların sana sert bir tepki gösterecek, çıkmazsan anneni kırmış olacaksın.

Sınıfınıza başka bir şehirden yeni bir öğrenci geldi. Konuşması ya da tarzı biraz farklı olduğu için arkalarda tek başına oturuyor. Onun yanına gitmek istiyorsun ama bir taraftan da tepkilerden çekiniyorsun.

Konuşma Aynası

"Duygular" **konusundaki konuşma performansınızı** "Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"**ndaki ölçütleri kullanarak değerlendiriniz. Değerlendirmenizden hareketle güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyerek gelişim sürecinizi yönetiniz.**

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Seçtiğim konu, konuşma yöntemi, amaç ve hedef kitlem birbiriyle uyumluydu.			
Konuşmamı, planladığım süreye uygun biçimde sundum.			
Konuşmam sırasında farklı yöntemleri de kullandım.			
Konuşmamda dinleyicilere sorular yönelterek onlarla iletişimimi sürdürdüm.			
Yaptığım konuşma, belirlediğim amacı gerçekleştirmekte başarılıydı.			

"Hikâyeni Anlat" **etkinliğindeki performansınızı** "Konuşma Becerisi Öz Değerlendirme Formu"**na göre değerlendiriniz. Tabloda yaptığınız işaretlemelerden yola çıkarak güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyip kendinizi geliştirmek için bir gelişim planlaması yapınız.**

KONUŞMA BECERİSİ ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU

Adı ve Soyadı: **Tarih:**
Numarası:

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Anlatımımı tasarlamak için bana verilen 3 dakikalık planlama süresini iyi kullandım.			
Anlatımımı, belirlenen süre sınırları içinde (2-3 dakika) tamamladım.			
Kutulardan çektiğim tüm ifadeleri konuşmamın bağlamına uygun şekilde kullandım.			
Ön bilgilerimden, anılarımdan hareketle özgün bir anlatım yaptım.			
Anlatımımı güçlendirmek için en az bir düşünceyi geliştirme yolu (örneklendirme, benzetme vb.) kullandım.			
Anlatımım bittiğinde dinleyicilere söz hakkı verdim.			
Kullanacağım ifadeleri not alan ve süre tutan kişilerden konuşma sürecime ilişkin bilgi alarak kendimi değerlendirdim.			

"Hızlı Empati" **etkinliği sürecinde grubunuzun performansını** "Grup Değerlendirme Formu"**ndaki ölçütlere göre değerlendiriniz. Tabloda yaptığınız işaretlemelerden yola çıkarak güçlü ve gelişmeye açık yönlerinizi belirleyip kendinizi geliştirmek için bir gelişim planlaması yapınız.**

GRUP DEĞERLENDİRME FORMU

Grup Sözcüsü:
Grup Üyeleri:
Çekilen Kartın Konusu:
Tarih:

Ölçütler	Evet	Kısmen	Hayır
Grup olarak 3 dakikalık hazırlık süresini verimli kullandık.			
Grup üyelerinin tamamı, karttaki problem durumuna ilişkin fikirlerini söyledi.			
Düşünceyi geliştirme yollarına (örnekleme, benzetme, karşılaştırma, tanımlamaya) yer verdik.			
Grup sözcümüz, dinleyicilere anlatımıyla ilgili ve iletişimi sürdürmek amacıyla soru yöneltti.			
Grup sözcümüz konuşma sırasında dinleyicilere uygun zamanda söz hakkı verdi.			
Grup sözcümüz dinleyicilerden gelen soruları açıklayıcı ve kibar bir şekilde cevapladı.			
Grup sözcümüz, süre tutan kişinin uyarılarına dikkat ederek zamanı doğru yönetti.			

Bu bölümde güçlü bulduğum yönlerim:
.....
.....
.....

Bu bölümde geliştirmem gereken yönlerim: .....
.....
.....
.....

Geliştirmem gereken yönlerim için gelişim planım: .....
.....
.....
.....

OKUYALIM-ANLAYALIM

Hazırlanalım

Bu bölümde “Salepler” **adlı öyküleyici bir metin okuyacak; bu metni inceleyip çözümleyeceğiniz etkinlikler yapacaksınız. Metnin başlığına, görsellerine ve metne göz gezdirerek aşağıdaki soruları cevaplayınız.**

Başlık ve görseller size neleri çağrıştırıyor?	
Bu metni daha iyi anlamak ve kahramanların duygularını belirlemek için hangi okuma yöntemini kullanmalısınız?	
Okuma yönteminiz için ihtiyaç duyabileceğiniz materyaller nelerdir?	
Metni tahminen ne kadar sürede okursunuz?	

Belirlediğiniz okuma yöntemini ve materyalleri kullanarak “Salepler” **adlı metni okuyunuz.**

SALEPLER

(…) Köyde oturuyorduk. Bizim ev köyün bir başında, okul da öteki başındaydı. Aradaki uzun yol, düzgün bir yol değildi. Çantamı sallaya sallaya okuldan eve dönerken, köyün meydanına varınca koca çınarın altında, önünde eşeği olan bir kadın gördüm. Kocaman gül desenli bir kumaştan şalvar giymiş; ak örtülü, güler yüzlü bir kadındı.

Eşeğin semerinde bir heybe asılıydı; heybenin iki gözünde, iplere tespih gibi dizilmiş salepler vardı. Salep, bizim köyde pek yetişmez ama her evde vardır. Bunları kuruturlar, döverler, un gibi yaptıktan sonra saklarlar. Kış gelince pişirir, içerler.

Kadının yabancı olduğu belliydi. Hiç durmadan bağırıyordu:

— Dağ salepleri!.. Taze salepler!..

Çevreden gelen birkaç kişi salep aldı. Onlar gittikten sonra kadın çevresine bakındı. Ne yana gideceğini düşünüyor gibiydi. Yaşlı kadına birdenbire acımıştım. İçimde bir şeyler kımıldadı. Onu bizim mahalleye götürmek için yanına yaklaştım.

— Nineciğim, ne yana gideceğini bilmiyor musun?
— He ya kızım, ne yana gideceğimi bilemiyorum. Torunlarım, bu salepleri karşı dağların ardından topladılar da... Satarsam tuz, gaz, şeker alacağım.

Babam da çok severdi salebi. Yaşlı nineye,

— Babam salebi çok sever, seni bizim yakaya götüreyim, belki biz de alırız, dedim.

Yaşlı kadın çok sevindi. Biz konuşurken çevremize birkaç çocuk toplanmış, köyün kahvecisi de koşarak gelmiş, kadınla pazarlığa tutuşmuştu. O, kahveciyle işini bitirdikten sonra bana,

— Haydi kızım gidelim, dedi.

Kadın, eşeğin yularından tuttu; yürüdük. Bizim eve varmadan öteki sokaklara da salep satmak için uğramak gerektiğini düşünerek kadını köyün yukarısına doğru yönelttim. O, durmadan bağırıyordu:

— Salepler geldi, haydi alın, salepler geldi!

Elimde çantam, kadının arkasından gidiyordum. O bağırdıkça ben de saleplerin tümünün satılmasını istiyordum. (…) Kadınlar, adamlar, genç erkekler ayaklarına kadar gelen salepleri alıyorlardı. Yaşlı kadının elinde toplanan paralar avucuna sığmıyordu. Onları, belindeki kemerin arasına güzelce yerleştirdi. Hemen hemen bütün köyü dolaşmıştık. Sıra bizim yöne gelmişti. (…)

Dinlendik, su içtik, konuştuk:

— Nine sen hangi köydensin?
— Ahaaa, şu karşı koca dağın ardından.
— Kimsen yok mu?
— Yok desek yeridir kızım. (…)

Salepler azalmıştı. Elimde çanta, sallana sallana gidiyordum. İçimde yaşlı nineye yardım etmenin sevinci vardı. Bu sırada akşam ezanı okunmaya başladı. Zamanın nereye vardığını o zaman anladım. Korkmuştum. Eve doğru hızlandım ama yaşlı nineyi de bırakmak istemiyordum. Bizim sokağın başına geldiğimiz zaman, salepçi nine bana dört dizi salep uzattı:

— Al bakalım bunları! Bunlar senin hakkın! Bana çok yardım ettin, dedi.

Salepleri almadım, omuzlarımı kaldırdım:

— Bunları almam nine, şimdi annem senden parayla alacak salepleri, dedim. Yaşlı kadın, bu sözüm üzerine salepleri boynuma takıverdi.

— Almazsan darılırım, gücenirim, sana armağanımdır salepler.

Karşıdan annem görünmüş, eliyle işaretler yapıyordu. (…)

Annem durmadan öfkeyle sesleniyordu:

— Yürü! Sallanma!.. Annemin neden böyle söylediğine şaşıyordum. Yaşlı nineyle, bizim evin kapısına yaklaştık. Annem gürledi:

— Nerelerdesin sen kız?
Komşular çıkıştılar kapılardan:
— Neredeymiş bu yaramaz?..

Ben anneme, komşularımıza bakıyor; davranışlarına bir anlam veremiyordum. Ne yapmıştım acaba? Annem,

— Şimdi babası gelsin de görür o, diyordu.

Bu sırada işe yaşlı nine karıştı:
— Bu hanım kız suçsuzdur. Bütün suç bende. Ona dokunmayın. Bağışlayın onu. Bana yardım etti.

Ortada kalakalmıştım, donmuştum. Ne saleplerden söz edebiliyordum ne de yaşlı ninenin gece bizde kalmasını önerebiliyordum. Çok kötü durumdaydım. (…)

Bu sırada babam da geldi ve anneme,

— Neden kapının önünde bekliyorsunuz, dedi. Babamın boynuna atıldım.

— Babacığım, bu nine sevdiğin saleplerden satıyor, diyebildim.

Babam:

— Yaaaa, dedi. Yaşlı nine:

— Ben döneyim artık, siz sağlıcakla kalın, dedi.

Bir baktım, babam hem salepleri alıyor hem de yaşlı nineyle konuşuyordu. Sonra babam, eşeği ahıra doğru çekti. Anneme:

— Bu akşam konuğumuz var, hesabı yarın sabaha görürüz, diyor; yaşlı nineye de haydi nine, akşam oldu; bundan sonra yola çıkılmaz, diyordu.

Ben kurtulmuştum. Okuldan hemen dönmediğim için annem çok kızmıştı ama konuğumuzun yanında benim üzerime bir konuşma olmamıştı artık. Geceyi yaşlı nineyle geçirdik. Ertesi sabah, annem bana,

— Sakın ha, haber vermeden bir daha bir yere ayrılma, diyordu.

Ama ben yaşlı bir nineye yardım etmenin sevincini yaşıyordum içimde.

İbrahim Zeki Burdurlu

(Düzenlenmiştir.)

Aşağıdaki boşlukları kendinize uygun şekilde işaretleyip doldurarak seçtiğiniz okuma yöntemini değerlendiriniz.

Metni okumak için seçtiğim yöntem,

○ doğruydu. Çünkü .....
.....

○ yanlıştı. Çünkü .....
.....

Seçtiğiniz yöntemin yanlış olduğunu düşünüyorsanız yeni okuma yönteminiz ve ihtiyacınız olan materyalleri belirleyip yazınız.

Yeni okuma yöntemim	İhtiyacım olan materyaller
.....	.....
.....	.....
.....	.....
.....	.....

Kelimeler ve Söz Varlığım

a. Aşağıdaki tabloda, metinde geçen bazı kelimeler verilmiştir. Bu kelimelerin metindeki anlamını önce tahmin ediniz, sonra bunların anlamlarını TDK Güncel Türkçe Sözlük'ten kontrol ederek yazınız. Metinde geçen, anlamını bilmediğiniz başka kelimeler varsa onları da tablonun altına ekleyerek aynı işlemi tekrarlayınız.

Kelime	Tahminim	Sözlük Anlamı
salep		1. Salepgillerin tek köklü, yumrulu, salkımlı veya başak çiçekli olan örnek bitkisi; sahlep. 2. Bu bitkinin yumru durumundaki köklerinden dövülerek hazırlanan beyaz toz; sahlep.
şalvar		Genellikle ağı çok bol olan, bele bir uçkurla bağlanan, geniş bir pantolon türü; dizlik.
heybe		At, eşek vb. binek hayvanlarının eyeri üzerine geçirilen veya omuzda taşınan, içine öteberi koymaya yarayan, kilim veya halıdan yapılmış iki gözlü torba.
çıkışmak		Bir kimseye hoşa gitmeyen bir davranışından dolayı sert sözler söylemek, azarlamak.

b. "Salepler" **adlı metinden, tabloda istenen özelliğe uygun kelimeler/kelime grupları bulunuz. Bunları, günlük yaşamdan örnekler de vererek ilgili sütunlara yazınız.**

Metindeki Kelime	Özellik	Gündelik Yaşamdan Örnek
okul	Eş Anlam	mektep
eşek		merkep
sallaya sallaya	İkileme	yürüye yürüye
sallana sallana		baka baka
pazarlığa tutuşmak	Deyim veya kalıp sözler	gönlüne girmek
boynuna atılmak		afiyet olsun
uzun/ kısa	Zıt anlam	gece/ gündüz
atmak/ almak		gelmek/ gitmek
kız	Eş sesli	yaz
ak		saç

c. “Salepler” **adlı metindeki olay ve durumları düşünerek bunları ifade eden hangi atasözü ve deyimler söylenebilir? Örnekteki gibi gerekçesiyle yazınız.**

“Kaş yapayım derken göz çıkarmak”: Küçük kız, nineye yardım edeyim derken annesini çok merakta bırakıp üzdüğü için.
“İyilik yap, denize at, balık bilmezse Hâlık bilir.”: Küçük kızın karşılıksız iyilik yapmak istemesi.
“Dünyalar onun olmak”: Nine, saleplerini sattığı için.
“İyilik yapan iyilik bulur.”: Baba, annenin azarına karşı küçük kızın nineye yardım etmesini anlayışla karşılar.
“Komşu komşunun külüne muhtaçtır.”: Küçük kız eve geç kaldığında annenin telaşına komşular ilgisiz kalmaz.
“Gönlü zengin olmak”: Akşam vakti nineyi çaresiz gören babanın evlerinde nineyi misafir etmesi.
“Ateş püskürmek”: Küçük kızın geç kaldığını gören annenin ona karşı tavrını ifade ettiği için.

Satır Arasındaki İpuçları

Aşağıdaki tabloda verilen örneği inceleyiniz. “Salepler” **adlı metindeki kahramanları, onların hangi olay/durum karşısında ne hissettiğini tespit ediniz. Bu duygunun olumlu mu, olumsuz mu olduğunu sınıflandırarak aşağıdaki tabloya örnekteki gibi yazınız.**

Duygu	Olumlu/Olumsuz	Kahraman	Bu Duyguyu Hangi Olay/Durumda Hissetti?
Örnek: Merhamet	Örnek: Olumlu	Örnek: Küçük Kız	Örnek: Köyün meydanında tek başına duran ve ne yana gideceğini bilemeyen yaşlı nineyi gördüğünde
Kararsızlık	Olumsuz	Salepçi Nine	Köy meydanında çevreye bakınırken ne yana gideceğini bilemediğinde
Umut	Olumlu	Salepçi Nine	Salepleri satarsa karşılığında torunları için tuz, gaz ve şeker alabileceğini düşündüğünde
Minnet	Olumlu	Salepçi Nine	Küçük kıza teşekkür etmek için salep vermek istediğinde
Kaygı/ Telaş	Olumsuz	Küçük Kız	Akşam ezanı okunmaya başlayıp eve geç kaldığını anladığı anda ve annesi kapıda öfkeyle seslendiğinde
Suçluluk	Olumsuz	Küçük Kız	Eve geç döndüğü için annesi ve komşuları ona kızıp çıkıştığında
Huzur	Olumlu	Küçük Kız	Yaşlı nineye yardım edip tüm salepleri satmasını sağladığı için akşam eve döndüğünde
Merak	Olumlu	Baba	Eve geldiğinde karısını ve kızını kapının önünde telaşlı biçimde beklerken gördüğünde

Aşağıdaki tabloda “Salepler” **adlı metinden alıntılar ve bir çıkarım örneği verilmiştir. Buna göre siz de metindeki alıntıya bakarak çıkarımlarınızı tabloya yazınız.**

Metinden Alıntı	Çıkarım
“Salep, bizim köyün dağlarında bulunmaz ama her evde vardır.”	Köylüler salebi çok seviyor ve dışarıdan gelen satıcıları bekliyorlar.
“Kocaman gülleri olan bir kumaş-tan şalvar giymiş, güler yüzlü bir kadındı.”	Salepçi nine, geleneksel köy kıyafetleri giyen, cana yakın ve sevimli bir Anadolu kadınıdır.
“Nine: — Satarsam tuz, gaz, şeker alacağım.”	Nine, salepten elde edeceği gelirle evinin en temel ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlamaktadır.
“Yaşlı kadın, bu sözüm üzerine salepleri boynuma takıverdi. — Almazsan darılırım, gücenirim, sana armağanımdır salepler.”	Ninenin kıza karşı duyduğu derin minnet ve teşekkür duygusu söz konusudur.
“Komşular çıkıştılar kapılardan: — Neredeymiş bu yaramaz?..”	Köylüler birbirini tanıyor ve birbirlerinin duygu ve düşüncelerini anlıyor.

Sen Olsaydın!

Bu hikâyenin kahramanı olduğunuzu hayal ediniz. Buna göre aşağıdaki soruların cevaplarını işaretleyip gerekçelerinizi yazınız.

♦ Ailenize haber vermeden bu kadar uzun süre dışarıda kalır mıydınız?

Evet

☐ Çünkü .....
.....

Hayır

☐ Çünkü .....
.....

♦ Ninenin verdiği hediye salepleri kabul eder miydiniz?

Evet

☐ Çünkü .....
.....

Hayır

☐ Çünkü .....
.....

♦ Hikâyenin sonunda ailenize o gün yaşadıklarınızı ve duygularınızı ifade etmek için neler söylerdiniz?

.....
.....

Hikâyenin Yapısında Var

Öyküleyici metinler; yaşanmış ya da yaşanması mümkün olayların/durumların anlatıldığı, yapısında "olay, kişiler, yer ve zaman" unsurlarının bulunduğu yazılardır. Bir hikâyedeki "olay"; kişilerin başından geçen ilgi çekici, heyecanlı veya merak uyandırıcı gelişmelerdir. Bu olayı yaşayan veya etkilenen varlıklar ise "kişiler"i oluşturur. Olayın geçtiği ev, şehir, orman vb. çevre "yer/mekân"; olayın yaşandığı an, gün, mevsim, yıllar vb. ise "zaman" unsurudur. Bu dört temel unsur bazen açıkça söylenir bazen de bazı unsurlar arka planda kalır, belirtilmeyebilir. Birbiriyle uyum içinde olan bu unsurları doğru bulmak, yazarın bize vermek istediği ana fikri kavrayıp hikâyeyi yorumlamamızı kolaylaştırır.

Siz de aşağıdaki metin haritasına "Salepler" **adlı metnin yapı unsurlarını belirleyip yazınız.**

Kişiler ve özellikleri
(duygu ve düşünceleri, fiziksel, ruhsal özellikleri vb.):
Küçük Kız (Anlatıcı): Yardımsever, merhametli ve empati yeteneği yüksek bir ilkokul/ortaokul öğrencisidir.
Salepçi Nine: Dağların ardındaki bir köyde yaşayan; yaşlı, güler yüzlü ve fedakâr bir kadındır. Başında ak örtü, üzerinde kocaman gülleri olan bir şalvar vardır. Torunlarının topladığı salepleri satarak evini geçindirmek ister.
Anne: Disiplinli, çocuğunun güvenliği için endişelenir ve eve geç kaldığı için öfkelenir ancak misafirperverdir.
Baba: Anlayışlı, misafirperver ve kriz anlarını sakinlikle çözer. Salebi ve yardımlaşmayı sever.
Köy Halkı ve Kahveci: Meraklı, alışveriş yapan ve yardımsever köy sakinleri.

Olay örgüsü:
1. Küçük kızın okuldan eve dönerken köy meydanında, satış yapmaya çalışan yaşlı bir salepçi kadınla karşılaşması.
2. Kızın, ninenin çaresizliğine acıyıp ona yardım etmek amacıyla onu köyün sokaklarına yönlendirmesi.
3. İkilinin köyün sokaklarında gezerek saleplerin neredeyse tamamını satması.
4. Akşam ezanının okunmasıyla küçük kızın eve geç kaldığını anlayıp korkuya kapılması.
5. Eve vardıklarında annenin kızına öfkelenmesi, komşuların toplanması ve ninenin kızı korumak için açıklama yapması.
6. Babanın eve gelerek durumu sakinlikle karşılaması, salepleri satın alıp yaşlı nineyi gece misafir etmesiyle krizin çözülmesi.

Zaman:
Geçmiş zaman, bir günün öğleden sonrasından başlayıp ertesi sabahı da kapsayan zaman dilimi.

Yer:
Dağlık bir bölgedeki bir köy (Köy meydanı, koca çınarın altı, köy sokakları, küçük kızın evi ve evinin önü).

Hikâyenin Yol Haritası

Aşağıdaki soruları cevaplayarak "Salepler" **adlı metnin bölümlerini belirleyip görsel üzerinde yazınız.**

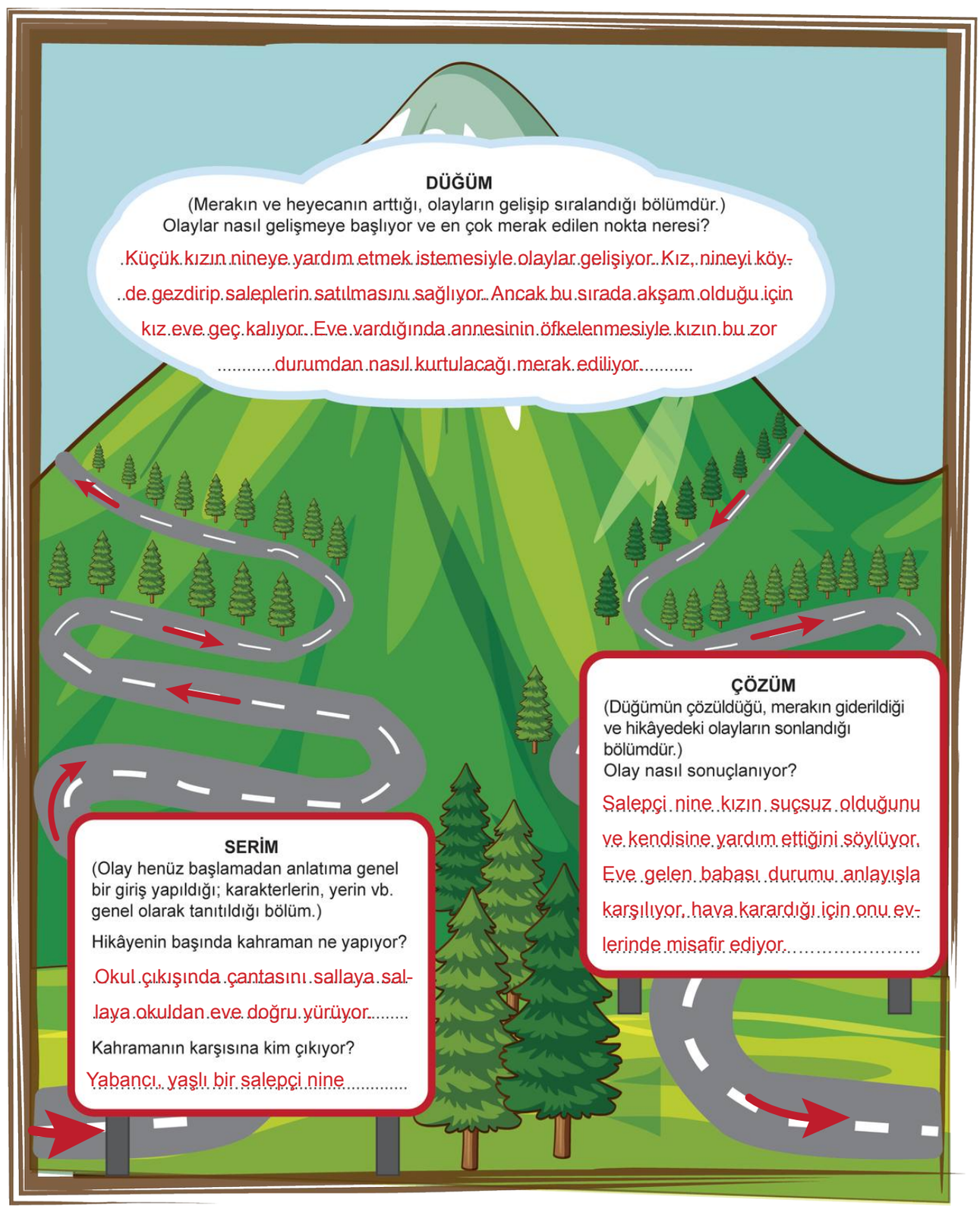

DÜĞÜM
(Merakın ve heyecanın arttığı, olayların gelişip sıralandığı bölümdür.)
Olaylar nasıl gelişmeye başlıyor ve en çok merak edilen nokta neresi?

Küçük kızın nineye yardım etmek istemesiyle olaylar gelişiyor. Kız, nineyi köy-de gezdirip saleplerin satılmasını sağlıyor. Ancak bu sırada akşam olduğu için kız eve geç kalıyor. Eve vardığında annesinin öfkelenmesiyle kızın bu zor durumdan nasıl kurtulacağı merak ediliyor.

SERİM
(Olay henüz başlamadan anlatıma genel bir giriş yapıldığı; karakterlerin, yerin vb. genel olarak tanıtıldığı bölüm.)

Hikâyenin başında kahraman ne yapıyor?

Okul çıkışında çantasını sallaya sallaya okuldan eve doğru yürüyor.

Kahramanın karşısına kim çıkıyor?

Yabancı, yaşlı bir salepçi nine

ÇÖZÜM
(Düğümün çözüldüğü, merakın giderildiği ve hikâyedeki olayların sonlandığı bölümdür.)
Olay nasıl sonuçlanıyor?

Salepçi nine kızın suçsuz olduğunu ve kendisine yardım ettiğini söylüyor. Eve gelen babası durumu anlayışla karşılıyor, hava karardığı için onu ev-lerinde misafir ediyor.

Doğru Yeri Bul

Aşağıdaki etkinliği, verilenleri takip ederek yapınız.

Hazırlık

- Aşağıdaki tabloda yer alan cümleleri, küçük birer kâğıda yazınız ve kâğıdı katlayıp bir torbanın içine atınız.
- Sınıfın zeminine (Tebeşirle de çizilebilir.) büyükçe bir dağ, dağın soluna bir tren, dağın sağına ise bir istasyon çiziniz. Bunun için sınıf tahtasını veya ilgili görselleri kullanabilir, isterseniz farklı bir ortamı da basitçe etkinliğe uygun şekilde hazırlayabilirsiniz.
- Tren görseli üzerine "SERİM", dağın zirvesine "DÜĞÜM", dağın diğer yakasındaki eteğine bir istasyon görseli koyup buraya da "ÇÖZÜM" yazınız.

Uygulama

- Etkinliğin katılımcıları (öğrenciler), yukarıdaki etkinliği yapıp "Salepler" adlı metnin bölümlerini gösterdikten sonra torbadaki kâğıtlarda yazan cümlelerden birer tanesini sırayla çekip sessizce okur ve bu cümlenin metinde hangi bölümde yer alması gerekiyorsa o bölümün görselinin bulunduğu yere geçer.
- Torbadaki bütün cümleler bittiğinde herkes sırayla sesli biçimde cümlesini okur ve bu cümlenin doğru bölümde olup olmadığı dinleyicilere (diğer öğrencilere) sorulur.
- Yanlış bölümde durmuş olan öğrencilerin nerede durmaları gerektiğini diğer öğrencilerin belirlemesi istenir.
- Yanlış bölümde duran öğrenciler, diğer öğrencilerin belirlediği bir duygu veya durumla (hüzünlü, komik, gizemli, meraklı, uykulu, ağlamaklı, heyecanlı vb.) cümlesini okuyup doğru bölümdeki yerlerine geçer.

Cümle	
Çantamı sallaya sallaya okuldan eve dönerken, köyün meydanına varınca koca çınarın altında, önünde eşeği olan bir kadın gördüm.	serim
Salep, bizim köyün dağlarında bulunmaz ama her evde vardır.	serim
Babam salebi çok sever, seni bizim yakaya götüreyim; belki biz de alırız, dedim.	serim
Kadınlar, adamlar, genç erkekler ayaklarına kadar gelen salepleri alıyorlardı.	düğüm
Bizim eve varmadan öteki sokaklara da salep satmak için uğramak gerektiğini düşünerek kadını köyün yukarısına doğru yönelttim.	düğüm
Eve doğru hızlandım ama yaşlı nineyi de bırakmak istemiyordum.	düğüm
Bunları almam nine, şimdi annem senden parayla alacak salepleri, dedim.	düğüm
— Nine sen hangi köydensin? — Ahaaa, şu karşı koca dağın ardından.	düğüm
Okuldan hemen dönmediğim için annem çok kızmıştı ama konuğumuzun yanında benim üzerime bir konuşma olmamıştı artık.	çözüm
Babacığım, bu nine sevdiğin saleplerden satıyor, diyebildim.	çözüm
Ertesi sabah, annem bana gülüyor: — Sakın ha, haber vermeden bir daha bir yere ayrılma, diyordu.	çözüm
Bir baktım, babam hem salepleri alıyor hem de yaşlı nineyle konuşuyordu.	çözüm

Metnin bölümleri, anlam bağlantısı sağlayan cümlelerle birbirine bağlıdır. Bir parça eksik olsaydı diğerine geçemezdik. Örneğin baba akşam vakti, ninenin yorgun olduğunu fark etmeyip evlerine davet etmeseydi nine gece yola çıkmak zorunda kalacak ve olaylar farklı bir şekilde sonuçlanacaktı.

"Salepler" **adlı metinde serim bölümünden düğüm bölümüne nasıl geçilmiştir? Açıklayınız.**

Ninenin çaresizce etrafına bakınması küçük kızın dikkatini çeker, ona karşı birdenbire acıma hisseder. Nineye yaklaşarak kim olduğunu, durumunu sorar ve ona yardım etmek için onu köyün sokaklarında gezdirmeye başlar.

Düşünelim

a. Aşağıdaki metni okuyunuz.

DUYGULAR, DEĞERLER, TUTUMLAR

(…) Duygular, tutum ve davranışlarla birlikte düşünceleri de etkileyen içsel durumlardır. Sevildiğini düşünen insanda sevinç duyguları, sevilmediğini düşünende üzüntü, özlendiğini veya arandığını düşünen insanda özlem duyguları oluşur. Başarı kazanan bir yakınımız önce gurur duygumuzu harekete geçirir, sonra da başarı için gösterdiğimiz fedakârlıkları düşünür ve bir kez daha mutlu oluruz. Bir haber bekleriz; alamayınca merak eder, düşünürüz. Dolayısıyla bütün bunlar duyguların, düşüncelerin, tutumların ve davranışların insanın yaşamında iç içe olduğunu gösterir. (…)

Duyguların bir diğer yönü de kişiler üzerindeki etkisinin farklı olmasıdır. Başka bir ifadeyle insanların duygusal tepkileri birbirinden farklıdır. Bazı kişiler aynı uyarıcıya karşı diğer kişilerden daha fazla duygusal tepki gösterebilir. Bazı kişilerde dostluk, arkadaşlık, fedakârlık, özveri gibi duygular baskın iken ve bunlardan mutluluk duyarken diğerlerinde kıskançlık, korkaklık, çekememezlik, açgözlülük gibi duygular daha baskındır ve bu tür duygular şiddeti oranında kişide elem duygusu oluşturur. (…)

İnsanlar huylarına ve mizaçlarına göre yani yaşadıkları duygusal durumun yoğunluğu, şiddeti veya kalıcılığına göre nitelendirilir. Bazı insanlar daha neşeli ve sevinçli iken bazıları daha hüzünlü, öfkeli, kederli, endişeli veya kaygılı olabilir. Bazıları korkak, bazıları kahraman olabilir. Bütün bunlar kişiyi nitelendirmeye yarayan temel faktörün taşıdığı duyguların şiddeti olduğunu göstermektedir. Kısaca her insanda duygusal yaşamın kendine has özellikleri vardır. Bir insanın duygusal tepkilerinin genel özelliklerine "huy" denir. Huy, heyecanlardan daha kalıcı ve sürekli olmakla beraber insanda az çok geçici olan duygusal durumlardır. Duygusal tepkilerin değişmeyen yanlarına ise "mizaç" denir. (…)

Genel ağdan derlenmiştir.

b. Aşağıdaki soruları "Duygular, Değerler, Tutumlar" **adlı metne göre cevaplayınız.**

1. Metnin birinci paragrafında yazar, "sevildiğini düşünen insan", "başarı kazanan yakınımız" gibi durumlardan bahsetmiştir.

Yazarın bu ifadelere başvurma sebebi nedir?

A) Kavramların özelliklerini sözlük anlamlarıyla vererek tanımlama yapmak
B) Duygu ve düşünce arasındaki ilişkiyi, günlük hayattan örneklerle somutlaştırmak
C) Kavramları bilimsel (nesnel) bir yaklaşımla açıklayarak okuyucuyu ikna etmek
D) Okuyucunun insanların duygusal farklılıklarına dair karşılaştırma yapmasını sağlamak

2. "Bazı insanlar daha neşeli ve şen iken bazıları daha hüzünlü ve kederli olabilir." **cümlesinde, düşünceyi geliştirme yollarından hangisine başvurulmuştur?**

A) Örnekleme
B) Karşılaştırma
C) Tanımlama
D) Benzetme

3. Metnin son paragrafındaki "huy" **ve** "mizaç" **kavramları ile ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?**

A) İki kavram arasındaki benzerlikler sıralanmıştır.
B) Huyların değiştirilemeyeceği vurgulanmıştır.
C) Mizaç kavramı örneklerle açıklanmıştır.
D) İki kavram arasındaki farka değinilmiştir.

c. Aşağıdaki grup etkinliğini "Duygular, Değerler, Tutumlar" **adlı metinden hareketle yapınız.**

Hazırlık

- Arkadaşlarınızla 3-5 kişilik 3 gruba ayrılarak aşağıdaki görev dağılımını yapınız.
- Gruplara **"Tanım Avcıları"**, **"Örnek Kâşifler"** ve **"Karşılaştırma Ustaları"** adlarını veya uygun gördüğünüz başka adları verebilirsiniz.
- Sınıf tahtasına veya bir pano, duvar vb. yere grupların adlarını yazarak bir metin haritası oluşturunuz.

Uygulama

- Gruplar, "Duygular, Değerler, Tutumlar" metni için aşağıda verilen görevi yerine getirecektir:

Tanım Avcıları: Tanımlama; bir kavramın, nesnenin veya varlığın temel özelliklerini belirterek "Bu nedir?" sorusuna cevap veren, metinlerdeki düşünceyi geliştirme yollarından biridir. Grup üyeleri, metinde "Bu nedir?" sorusuna cevap veren cümleleri bularak not alır.

Örnek Kâşifleri: Örnekleme; bir düşünceyi, konuyu vb. somutlaştırmak, anlaşılır kılmak ve inandırıcılığı artırmak amacıyla metinde konuyla ilgili kişi, olay, durum veya nesnelerden örnekler sunma yöntemidir. Grup üyeleri örneğin, metindeki duyguların davranışları etkilediğine dair verilen örnekleri listeleyebilir.

Karşılaştırma Ustaları: Karşılaştırma; metinlerde en az iki varlık, kavram, olay veya durumun benzerliklerini, farklılıklarını, üstünlük veya zayıflıklarını ortaya koymak amacıyla kıyaslanmasıdır. Grup üyeleri örneğin, insanlar arasındaki benzerlik veya farklılıkların anlatıldığı yerleri bulup not alabilir.

- Her grup, metin üzerinde kendi incelemesini yapacak ve bulduğu cümleyi bir kâğıda yazarak "metin haritası"na yapıştıracaktır.

Uyarı

➔ Metin haritasının doğruluğunu öğretmeninizle kontrol ediniz.

İsimleri Sınıflandıralım

Aşağıdaki yönergeleri izleyerek etkinliği tamamlayınız.

a. “Salepler azalmıştı. Elimde çanta, sallana sallana gidiyordum. İçimde yaşlı nineye yardım etmenin sevinci vardı. Bu sırada akşam ezanı okunmaya başladı. Zamanın nereye vardığını o zaman anladım. Korkmuştum. Eve doğru hızlandım ama yaşlı nineyi de bırakmak istemiyordum. Bizim sokağın başına geldiğimiz zaman, salepçi nine bana dört dizi salep uzattı.”

Verilen sınıflandırma ölçütlerine göre, bu paragraftan örnekler bularak ilgili alanlara yazınız.

Ölçüt	Paragraftan Örnekler
İsimler	Salep, el, çanta, iç, nine, yardım, sevinç, akşam, ezan, zaman, ev, sokak, baş, salepçi.
Soyut İsimler	Sevinç, iç, yardım, akşam, zaman.
Somut İsimler	El, çanta, nine, ezan, ev, sokak, baş, salepçi.

b. İsimlerle ilgili farklı sınıflandırma ölçütleri belirleyip “Duygular, Değerler, Tutumlar” **adlı metinden buna uygun örnekler bularak bunları aşağıdaki tabloda gösteriniz.**

Ölçüt	Metinden Örnekler
Tekil İsim	Tutum, düşünce, durum, başarı, yakın, gurur, duygu, fedakârlık, mutlu, haber...
Çoğul İsim	Duygular, davranışlar, düşünceler, durumlar, kişiler, huylar...
Cins İsim	Tutum, düşünce, durum, başarı, yakın, gurur, duygu, fedakârlık, mutlu, haber, duygular, davranışlar, düşünceler, durumlar, duygular, kişiler, huylar...

BEN DE YAZARIM

Farklı Bir Sınıflandırma

Aşağıdaki adımları uygulayarak yazınızı oluşturunuz ve paylaşınız.

- Sınıflandırma yapmak için bir konu (bu temada okuduğunuz/dinlediğiniz metinlerden hareketle kavram, nesne, olay, bilgi, durum vb. unsurlar) belirleyiniz. Örneğin duygular, davranışlar, hobiler, bilim dalları, yiyecekler, içecekler, bitkiler, hayvanlar, hastalıklar... Bu konuya göre kısa bir araştırma yapınız.
- Sınıflandırma konunuzu hangi açıdan ele alacağınıza göre bir ölçüt belirleyiniz. Örneğin sıcak-soğuk içecekler, köy hayatı-şehir hayatı, evcil hayvanlar-vahşi hayvanlar, sağlıklı yiyecekler-sağlıksız yiyecekler...
- Oluşturduğunuz sınıflandırma sonucunu bir tablo, şema vb. üzerinde gösteriniz ve bundan yararlanarak bir taslak metin yazınız. (Taslak için aşağıda verilen alanı kullanabilirsiniz.)
  - Yazınız için amacınızı, okuyucu kitlesini, yazma yöntem/tekniğini, yazma aracı ve ortamını belirleyiniz.
  - Yazınızda amacınıza uygun paragraf türü ve metin yapısı kullanınız.
  - Yeni öğrendiğiniz kelime, deyim, atasözü ve söz kalıplarından yararlanarak, görseller (tablo, şema, grafik vb.) kullanarak yazınızı zenginleştiriniz.
  - Yazınızda duyguları ifade etmeye, örnekler vermeye, kronolojik akışa ve uygun bağlantı ifadelerini kullanmaya dikkat ediniz.
- Seçtiğiniz paragraf türüne ve amacınıza uygun biçimde, belirlediğiniz yöntem/tekniği kullanarak ve taslak metninizden hareketle özgün metninizi oluşturunuz.
- Metninizi öğretmeniniz veya bir büyüğünüze okuyarak metniniz hakkında onun öneri ve görüşlerini alınız. Buna göre yazınızı geliştirip noktalama işaretlerine de dikkat ederek metninizi düzenleyiniz.
- Oluşturduğunuz metni uygun bir ortamda (sınıf panosu, okul dergisi/internet sayfası, EBA duvarı vb.) paylaşınız.

Taslak Metnim

Sınıflandırma Konusu: .....

Sınıflandırma Ölçütü: .....

Metne Benim Bakışım

Aşağıdaki çalışmalardan birini seçerek ve ilgili yönergeleri izleyerek metninizi oluşturunuz. Oluşturacağınız metni sınıf panosu, okul dergisi/internet sayfası, EBA duvarı vb. bir ortamda paylaşacağınızı; buna göre hedef okuyucu kitlenizi dikkate almanız gerektiğini unutmayınız.

"Salepler"i Ben Yazsaydım

Bu çalışmada, okuduğunuz "Salepler" **adlı metnin bir bölümünde (serim, düğüm, çözüm) anlatılanları kendi duygu ve düşüncelerinizle yeniden tasarlayıp yazacaksınız.**

Aşağıdaki aşamaları takip ederek öncelikle metninizin bir taslağını hazırlayınız.

- "Salepler" adlı metni tekrar okuyunuz. Metnin hangi bölümünde (serim, düğüm, çözüm) değişiklikler yapacağınıza karar veriniz.
- Kendi deneyim ve gözlemlerinizi hayal gücünüzle birleştirerek düzenleme/ekleme yapacağınız bölümle ilgili planlamanızı metin haritasında ilgili alanlara yazınız.
- 40. sayfadaki metin haritasından yararlanarak taslak metninizi oluşturunuz.
- Yeni öğrendiğiniz kelime, deyim, atasözü ve söz kalıplarından yararlanarak; görseller (resimler, çizimler, tablo, şema vb.) kullanarak yazınızı zenginleştiriniz.
- Yazınızda duyguları ifade etmeye, örnekler vermeye, kronolojik akışa ve uygun bağlantı ifadelerini kullanmaya dikkat ediniz.

➢ Seçtiğiniz paragraf türüne ve amacınıza uygun biçimde, belirlediğiniz yöntem/tekniği kullanarak ve taslak metninizden hareketle özgün metninizi oluşturunuz.

➢ Öğretmeniniz veya bir büyüğünüze okuyarak metniniz hakkında onun öneri ve görüşlerini alınız. Buna göre yazınızı geliştirip noktalama işaretlerine de dikkat ederek metninizi düzenleyiniz.

➢ Oluşturduğunuz metni uygun bir ortamda (sınıf panosu, okul dergisi/internet sayfası, EBA duvarı vb.) paylaşınız.

Kişiler ve özellikleri
(duygu ve düşünceleri, fiziksel, ruhsal özellikleri vb.):

.....

Zaman:

.....

Olay örgüsü:

.....

Vermek istediğim ileti:

.....

Yer:

.....

Yazma amacım: .....

Kullanacağım yöntem/teknik: .....

Kullanacağım paragraf türü/metin yapısı: .....

.....

Şaşırtıcı Bir Metin

Özgül, bir gün rüyasında bambaşka bir ülkeye gitmiş. Çarşı sokak gezerken adını bilmediği bu yerde, çok ilginç mağazalar görmüş. Hele birinin tabelasında "Duygu Market" yazıyormuş, gözlerine inanamamış. Yavaşça girmiş bu dükkâna, bir de ne görsün?.. Tuhaf tuhaf kavanozlar içinde rengârenk şeyler… Bu kavanozların üstünde yazanlara ne demeli? Cesaret, merak, korku, ümit, heyecan, merhamet, sevgi, huzur… Daha neler neler? Bunların etiketleri var. Evet evet, bu duygular satılıyormuş bu dükkânda.

Özgül'ün yerinde olsaydınız bu dükkândan neler alırdınız, aldıklarınızla neler yapardınız? Düşünüp tasarlayınız. Aşağıdaki yönergeleri takip ederek metninizi oluşturunuz.

- Öncelikle bir taslak oluşturarak içerik ve süreçle ilgili gerekli seçim ve düzenlemeleri yapınız.
  - Yazınız için amacınızı, konunuzu, okuyucu kitlesini, yazma aracı ve ortamını belirleyiniz.
  - Yazma amacınıza uygun paragraf türü ve metin yapısını kullanınız.
  - Yazınızda özgün karakter ve diyaloglar üretip olayların akışını ilgi çekici biçimde ele alarak yazınızı akıcı hâle getiriniz.
  - Yeni öğrendiğiniz kelime, deyim, atasözü ve söz kalıplarından yararlanarak; görseller (resimler, çizimler vb.) kullanarak yazınızı zenginleştiriniz.
  - Yazınızda duyguları ifade etmeye, örnekler vermeye, kronolojik akışa ve uygun bağlantı ifadelerini kullanmaya dikkat ediniz.
- Seçtiğiniz paragraf türüne ve amacınıza uygun biçimde, belirlediğiniz yöntem/tekniği kullanarak ve taslak metninizden hareketle özgün metninizi oluşturunuz.
- Öğretmeniniz veya bir büyüğünüze okuyarak metniniz hakkında onun öneri ve görüşlerini alınız. Buna göre yazınızı geliştirip noktalama işaretlerine de dikkat ederek metninizi düzenleyiniz.
- Oluşturduğunuz metni uygun bir ortamda (sınıf panosu, okul dergisi/internet sayfası, EBA duvarı vb.) paylaşınız.
- Eserlerinizden oluşan bir ürün ve seçki dosyası (sözlük, günlük, anı, gezi, şiir, alıntılar seçkisi, atasözü ve deyim vb.) oluşturup metinlerinizi muhafaza ediniz.

Yazım ve Noktalama Çözüyorum

Aşağıdaki soruları cevaplayınız. Yanlış cevapladığınız soru olursa onun doğru cevabını öğrenmek için yazım ve noktalama kuralları ile ilgili konu tekrarı çalışmaları yapınız.

1. Aşağıdakilerin hangisinde büyük harflerin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık yapılmıştır?

A) Bu kitapta Türkmenler ve Gagavuzlar hakkında yeni bilgiler veriliyor.
B) Tarihte Almanlar ile Fransızlar arasındaki mücadeleler önemli yer tutmuştur.
C) Anadolu'ya gelen Türk Boyları bu coğrafyaya kısa zamanda uyum sağlamıştır.
D) Kazaklar ve Kırgızlar, günümüzde de Orta Asya'da yaşamaya devam ediyorlar.

2. Feride, yazım kurallarını örnekleyen aşağıdaki cümleleri yazmıştır fakat bu cümlelerden birinde yazım yanlışı yapmıştır.

- Bu mevsimde kayısıların çok tatlı olmamasının nedeni, yeterince güneş görmemesidir.
- Türkçenin lehçeleri Yakutça ve Çuvaşça üzerine bugün birçok araştırma yapılıyor.
- Müslümanlar, Hristiyanlar ve diğer din mensupları bu topraklarda barış içinde yaşadı.
- Büyük selçuklu devleti, 1071'de Anadolu'nun kapılarını Türklere açmıştır.

Feride, aşağıdaki yazım kurallarından hangisini örnekleyen cümlede bir yanlışlık yapmıştır?

A) Dil ve lehçe adları büyük harfle başlar.
B) Devlet adları büyük harfle başlar.
C) Din ve mezhep adları ile bunların mensuplarını bildiren sözler büyük harfle başlar.
D) Gezegen ve yıldız adları büyük harfle başlar.

3. Aşağıdakilerin hangisi noktalama bakımından doğrudur?

A) Sevgili kardeşlerim, burada büyük zaferimizi kutlamak için toplandık.
B) Daima dikkatli biçimde yaya geçidini kullanmanı tavsiye ederim!
C) Bu anlattıklarını bana daha önce neden söylemedin!
D) Eyvah, ocağın altını açık unutmuşum.

4. Aşağıdakilerin hangisinde konuşma çizgisinin kullanımıyla ilgili bir yanlışlık <u>yoktur</u>?

A) Günlerdir zihnim aynı şeyle meşguldü:
— Acaba onunla her şeyi açık açık konuşmalı mıyım?

B) Ahmet, çayını yudumlarken o ses hayalinde yankılandı:
— Hep seni aradım.

C) Denizin kıyısında uzaklara haykırdım:
" — Her şeyi unutmak istiyorum!"

D) Hacivat — Nereden gelip nereye gidiyorsun?
Karagöz — N'apacaksın, Hacı cav cav?

EĞLENCE ZAMANI

Aşağıda bazı duyguların tanımları verilmiştir. Bunları belirleyip bulmacada numaralanmış yerlere yazınız.

1. Bir kimsenin veya bir başka canlının karşılaştığı kötü durumdan dolayı duyulan üzüntü, acıma.

2. Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu.

3. Yaptığı bir işin veya davranışın olumsuz sonucunu görerek üzülmek.

4. Olması istenilmeyen olaylardan doğan ruh tedirginliği, dert.

5. Olması beklenilen veya olacağı düşünülen şey.

6. Genellikle kötü bir şey olacakmış düşüncesiyle ortaya çıkan ve sebebi bilinmeyen gerginlik duygusu.

7. Bir şeyi kötü veya iğrenç bularak ondan uzak durma duygusuna kapılmak.

8. Engelleme, incinme veya gözdağı karşısında gösterilen saldırganlık tepkisi.

9. Bir tehlike veya tehlike düşüncesi karşısında duyulan kaygı, üzüntü.

10. Bir kimseyi veya bir şeyi görme, kavuşma isteği.

11. Yapılan bir iyiliğe karşı kendini borçlu sayma, gönül borcu.

12. Bir şeyi anlamak veya öğrenmek için duyulan istek.

13. İstenen veya hoşa giden bir şeyin olmasıyla duyulan coşku.

14. Sevgide veya kendisiyle ilişkili şeylerde bir başkasının ortaklığına, üstün durumda görünmesine dayanamamak.

15. Sevinç, korku, kızgınlık, üzüntü, kıskançlık, sevgi vb. sebeplerle ortaya çıkan güçlü ve geçici duygu durumu.

16. Kişinin sosyal ilişkilerinin nicelik veya nitelik olarak yetersiz olduğunu hissettiğinde yaşadığı içsel bir boşluk, dışlanmışlık veya anlaşılamama hissi.

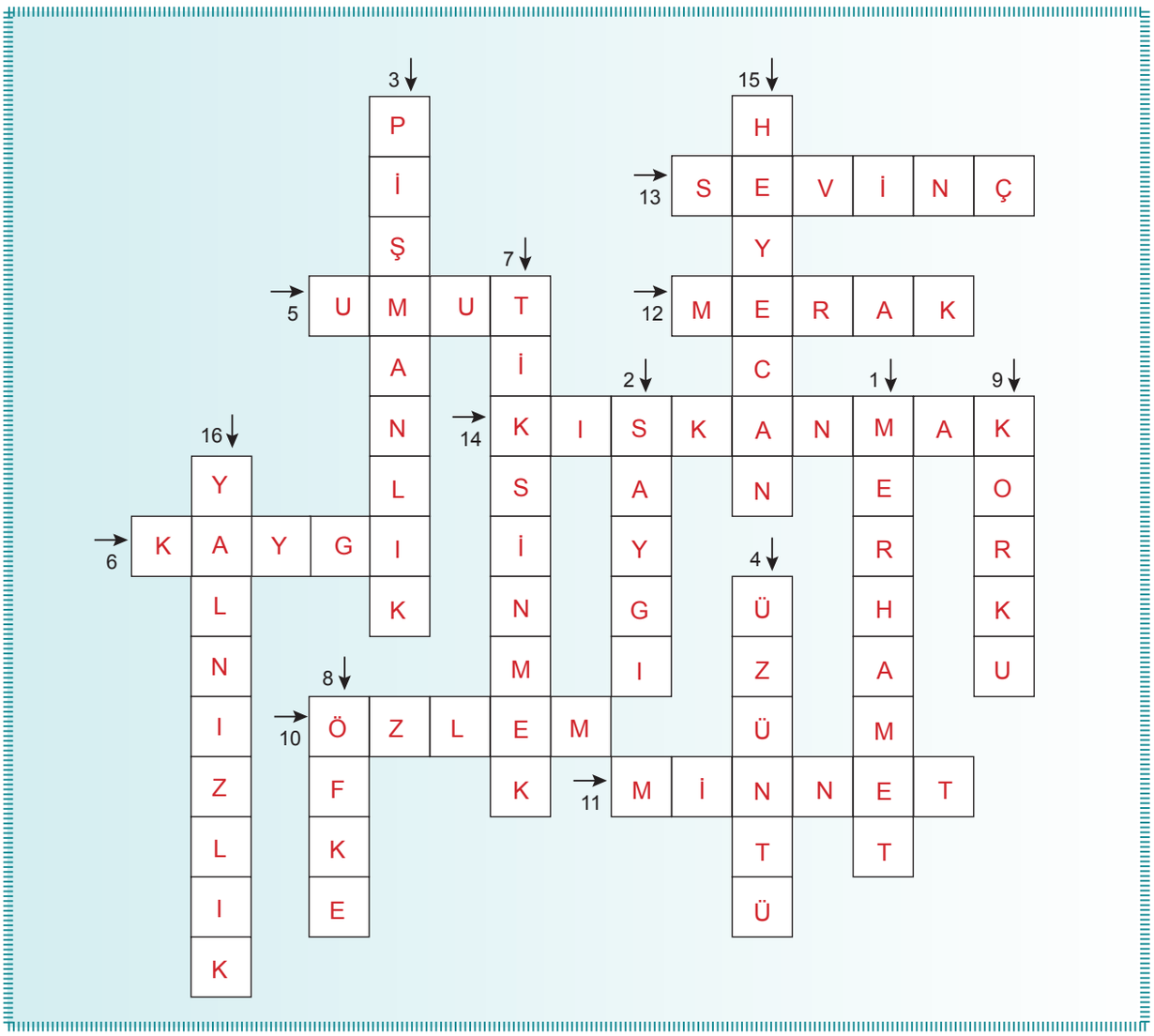
3 P İ Ş
5 U M U
7 T İ
A N L I K
16 Y
6 K A Y G
L N I Z L I K
8 Ö Z L E M
10 F K E
K
14 K I S K A N M A K
S A Y G M
S İ N İ K
15 H
13 S E V İ N Ç
Y
12 M E R A K
C
2 1 9
E R H A M
N A K O R K U
4 Ü Z Ü N T Ü
11 M İ N N E T
T

NOTLAR

YAZILI PUSULASI

Çözümlere buradan ulaş

5. Sınıf Türkçe Öğrenme Etkinlikleri Seti 2. Bölüm (2026-2027)

Telefonunun kamerasıyla ilgili QR kodunu okut.
Ekrandan okuyorsan QR koduna dokunabilirsin.

CEVAP VE ÇÖZÜMLER

Yazılı cevaplar ve çözüm sayfası
Ücretsiz erişim

VİDEO ÇÖZÜMÜ

Bu PDF’nin ilgili videosu ve durumu
Premium videolar uygulamada açılır

Video henüz eklenmediyse sağdaki sayfada belirtilir.
Video sonradan eklendiğinde aynı QR kodu kullanılabilir.

Bu erişim kartı Yazılı Pusulası tarafından eklenmiştir.
Önceki soru ve cevap sayfaları değiştirilmemiştir.
kaynaklar.net